

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN
ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN
PLANLANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

**Seher KARAALP
(Yüksek Lisans Tezi)**

Eskişehir - 2003

**SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN
PLANLANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ**

Seher KARAALP

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlköğretim (Sınıf Öğretmenliği) Anabilim Dalı

Danışman: Prof.Dr. Ersan SÖZER

Eskişehir

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Haziran 2003

YÜKSEK LİSANS TEZ ÖZÜ

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN PLANLANMASINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Seher Karaalp

İlköğretim (Sınıf Öğretmenliği) Anabilim Dalı

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Haziran, 2003

Danışman: Prof.Dr. Ersan Sözer

Eğitim toplumların sosyal gelişme ve ekonomik kalkınmasında önemli bir yere sahiptir. Sosyal gelişme ve ekonomik kalkınmanın yeni gereksinimleri karşısında eğitim sisteminin, ülkenin sosyo-kültürel, teknolojik ve ekonomik gelişme ve kalkınmasına destek verecek bireyleri yetiştirme görevi vardır. Bu denli önemli bir görevin gelişigüzel gerçekleştirilmesi söz konusu değildir. Bu nedenle, eğitim-öğretim etkinlikleri planlı yürütülmesi gereken etkinliklerdir. Bunun için, öğretim programları öğretmenlerce planlanarak uygulamaya dönüştürülür. Böylece, planlanmış bir öğretimin sonucunda sosyal, ekonomik ve eğitsel amaçlara ulaşmak olanaklı olabilecektir.

Öğretimin planlanması, önceden belirlenen amaçlara ulaşmayı, etkinlikleri uygulama ve değerlendirme süreçlerini kolaylaştırır. Bunun için, öğretmenlerin öğretimi planlama, uygulama ve değerlendirme becerilerine sahip olarak yetişmiş olmaları eğitsel ve yasal yönden bir zorunluluk olmaktadır.

Bu araştırma, öğretimin planlanması konusunda öğretmenlerin görüş ve önerilerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Araştırmanın amacına uygun olarak toplanan veriler ilgili yerli ve yabancı kaynaklar ile anket sonuçlarına dayanmaktadır.

Araştırmanın genel evrenini, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini ise, 2001-2002 öğretim yılının II. döneminde Kütahya il merkezindeki

7 resmi ilköğretim okulunda görev yapan 426 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Uygulanan anketlerin %90 oranında geri dönüşü gerçekleşmiştir.

Anketin birinci bölümünü oluşturan ve öğretmenlerin kişisel bilgilerini ortaya koyan bağımsız değişkenlere göre; ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci bölümde yer alan ve bağımlı değişken olarak kabul edilen önermelere verilen yanıtların çözümleri bilgisayar ortamında gerçekleştirilmiştir. İstatistiksel çözümlerlerde SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

Veri toplama aracının ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci bölümde yer alan önermelerin her birine verilen yanıtların sayı ve yüzdeleri hesaplanmıştır. Bunların yanında bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında ilişki olup olmadığını belirlemek için veriler khi kare (X^2) tekniğine göre çözümlenmiş, bağımlı değişkenler arası ilişki miktarını belirlemek için C (Contingency) değerleri hesaplanmıştır. Değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığının belirlenmesinde ise .05 anlamlılık düzeyi benimsenmiştir. Anketin sekizinci bölümünde yer alan ve sınıf öğretmenlerinin geleceğe yönelik önerilerini belirleyen verilerin çözümlenmesinde frekans sayımı ve yüzdelerden yararlanılmıştır.

Yapılan veri çözümlerinden sonra şu sonuçlara ulaşılmıştır:

- Sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin genel görüşleri, plan hazırlama, uygulamaya, değerlendirmeye, planlama eğitimine ilişkin görüşleri genelde olumludur.
- Sınıf öğretmenleri öğretim etkinliklerinin planlamasına ilişkin sorun yaşamadıklarını ve hizmetiçi eğitime gereksinimleri olmadığını belirtmişlerdir.

ABSTRACT

THE VIEWS OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS OVER THE PLANNING OF TEACHING ACTIVITIES

Seher Karaalp

The Department of Primary School (Class Teaching)

Anadolu University Graduate School of Educational Sciences Institute, June, 2003

Advisor : Prof. Dr. Ersan Sözer

Education has an important place in society's social development and economic improvement. Towards the new necessities of social development and economic improvement, education system has the duty of training of people who will support the technological, economic, socio-cultural development and improvement of the country. It is undeniable that such a significant mission can not be haphazardly carried out. For this reason, teaching-learning activities are the ones that require planning. Therefore, the syllabi are planned by teachers and transformed into teaching. As a result of planned education, it would be possible to attain the social, economic and educational objectives.

The planning of the education facilitates the attainment of objectives planned earlier, the application of activities and evaluation processes. In order to do this, it should be imperative, both educationally and legally, that teachers be trained having the capabilities of teaching planning, application and evaluation.

This study was carried out to reveal the views and suggestions of teachers on the teaching planning. The data gathered and appropriate for the goals of the research are all based on the data gathered from the related domestic and foreign resources and a questionnaire.

The primary school teachers working for National Education Ministry are comprising the subjects for the study. However, the study subjects for this research are 426 primary school teachers in 37 state schools in Kütahya city-center who are teaching in the second semester of 2001-2002 academic year.

The analysis of data were fulfilled through computer according to the responses of teachers of independent variables comprising the first part of the questionnaire and reveal their individual knowledge . The second, third, fourth, fifth, sixth and seventh parts of the grading scale comprising the dependent variables were also analyzed via computer assistance. In statistical analysis, the SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) program was utilized.

The amount and frequency of each of the responses to the statements were calculated in the second, third, fourth, fifth, sixth and seventh section of the scale. In order to determine whether there is a significant relationship between the dependent and independent variables the data were analyzed through X^2 and to detect the amount of relationship among variables the contingency figures were calculated. The .05 significance level was considered to determine the significant difference among variables. The frequency accounting and percentage calculations were used in the analysis of the data revealing the future suggestions of teachers in the eighth section of the questionnaire.

The analysis of the whole data suggests:

- In general, the views of primary school teachers are positive to the planning of teaching activities, preparation of plan, application, assessment and education for planning.
- The primary school teachers state that they have no problem on planning the teaching activities and there is no need for in-service-training.

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Seher KARAALP'in "Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim Etkinliklerinin Planlanmasına İlişkin Görüşleri" başlıklı tezi 01/07/2003 tarihinde, aşağıda belirtilen jüri üyeleri tarafından Anadolu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin ilgili maddeleri uyarınca İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği yüksek lisans tezi olarak değerlendirilerek kabul edilmiştir.

	Adı-Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı)	: Prof.Dr.Ersan SÖZER	
Üye	: Prof.Dr.Mustafa SAĞLAM..	
Üye	: Yrd.Doç.Dr.Mehmet GÜLTEKİN	

Prof.Dr. İlknur KEÇİK
Anadolu Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ÖNSÖZ

Toplumların sosyal ve ekonomik alanlardaki ilerleyişinde eğitim ve planlama etkinliklerinin önemi her geçen gün artmaktadır. Toplumların sınırsız gereksinimleri sınırlı kaynaklarla ancak planlamalar yapılarak karşılanabilmektedir. Eğitim-öğretim etkinlikleri de karşılanmak zorunda olan gereksinimlerden birisidir ve planlı olarak okullarda yürütülen etkinliklerdir.

Eğitim kurumları toplumun eğitim ve öğretim gereksinimini karşılayabilmek için eğitim-öğretim programlarını uygular, böylece öğretim sürecinde toplumun istediği nitelikte bireyler yetiştirmek amaçlanır. İlköğretim okullarında da her türlü eğitim ve öğretim etkinlikleri planlanarak, milli eğitimin amaçlarına uygun biçimde düzenlenir ve sürdürülür. Bu da ancak öğretmenlerin çalışmalarını planlamalarıyla gerçekleşebilir. Öğretimi planlamak diğer tüm eğitim etkinlikleri gibi çok önemli, gerekli ve zorunlu bir etkinliktir. Öğretimi planlama, sınıf içinde yapıcı bir disiplini, zevkli bir atmosferi ve gereksiz ayrıntılardan uzak bir öğretimi sağlamak bakımından önemlidir. Plansız bir öğretimde işler rastlantılarla yürütüldüğünden, başarı genellikle düşük olacaktır. Bu nedenle, eğitim kurumlarında öğretmenlerin öğretim etkinliklerinin planlamasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik araştırmaların yapılmasına gereksinim vardır. Öğretmenlerin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerinin bilinmesini sağlayacak araştırmaların, öğretimin geliştirilmesine önemli katkılar sağlayacağı umulmaktadır.

Bu araştırmanın gerçekleşmesine yardım ve katkı sağlayan birçok değerli insana teşekkür etmeyi bir borç bilirim. Öncelikle araştırmanın gerçekleşmesi sürecinde bana rehberlik eden, her aşamada katkı ve yardımlarını esirgemeyen değerli hocam sayın Prof. Dr. Ersan Sözer'e sonsuz minnet ve şükranlarımı sunarım.

Araştırmanın her aşamasında sürekli katkılarını ve yardımlarını gördüğüm değerli hocalarım Sayın Prof. Dr. Şefik Yaşar'a ve Y. Doç. Dr. Mehmet Gültekin'e içten teşekkürlerimi sunarım. Çalışmanın her aşamasında sağladığı katkı ve gösterdiği rehberlikten dolayı Sayın Y. Doç. Dr. Handan Devenci'ye sonsuz teşekkür ederim.

Araştırmanın uygulama sürecinde anketi yanıtlayarak, katkı sağlayan Kütahya'da çalışan tüm sınıf öğretmenlerine gösterdikleri destek için teşekkür ederim. Çalışmamda beni destekleyen ve yardımlarını esirgemeyen arkadaşlarım Araş. Gör. Sibel Dal'a ve Araş. Gör. Nil Yıldız'a teşekkür borçluyum.

Tüm yaşamım boyunca her konuda bana destek olan, her türlü zorluğu ve mutluluğu benimle paylaşan aileme, özellikle anne ve babama sonsuz teşekkürler ederim.

Eskişehir, Haziran 2003

Seher KARAALP

İÇİNDEKİLER

ÖZ	ii
ABSTRACT	iv
JURİ VE ENSTİTÜ ONAYI	vi
ÖNSÖZ	vii
ÖZGEÇMİŞ	ix
İÇİNDEKİLER	x
ÇİZELGE LİSTESİ	xv
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem.....	1
1.1.1. Plan ve Öğretimi Planlamanın Önemi	2
1.1.2. Öğretim Etkinliklerinde Planlı Çalışmanın Yararları.....	6
1.1.3. Plan Hazırlamada Göz Önünde Bulundurulacak İlkeler.....	8
1.1.4. Öğretim Planları	11
1.1.4.1. Yıllık Plan	11
1.1.4.2. Ünite Planı	16
1.1.4.3. Günlük Plan	22
1.1.4.4. Ders Planı	25
1.1.4.5. Gezi, Gözlem ve Deney Planları	30
1.1.4.6. İlgili Araştırmalar	32
1.2. Araştırmanın Amacı	35
1.3. Araştırmanın Önemi	35
1.4. Sayıtlar	36
1.5. Sınırlılıklar	37
1.6. Tanımlar	37
2. YÖNTEM	39
2.1 Araştırma Modeli	39

2.2	Evren ve Örneklem	39
2.3	Veriler ve Toplanması	42
2.4	Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması	44
3.	BULGULAR VE YORUMLAR	45
3.1.	Öğretimin Planlanmasına İlişkin Genel Görüşler İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	45
3.1.1.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinin Planlı Bir Biçimde Yürütülmesini Sağlar	46
3.1.2.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Programların Belirlenen Sürelerde Tamamlanmasını Sağlar	49
3.1.3.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Program Konularının Öğrencilerin İlgi, Gereksinme, Yeti ve Yeteneklerine Göre Ele Alınmasına Olanak Sağlar	53
3.1.4.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinin Değerlendirilmesinde Geçerli ve Güvenilir Sonuçlar Elde Edilmesini Sağlar	56
3.1.5.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinde Karşılaşılabilecek Olası Güçlüklerin Giderilmesini Sağlar	60
3.1.6.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretmene Neyi, Niçin ve Nasıl Öğreteceğini Düşündürerek, Öğretim Sürecinde Verimi Artırır	63
3.1.7.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinde Öğretmeni Acelecilik ve Telaştan Kurtarır	67
3.1.8.	Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretmen ve Öğrencilerin Zihinlerini Dağınıklıktan Kurtarır, Öğrencilerin Konuyu Daha İyi Öğrenmelerini Sağlar	71
3.2.	Plan Hazırlama İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	75
3.2.1.	Gezi, Gözlem ve Deney Planları Hazırlıyorum	75
3.2.2.	Öğretim Planlarımı, Yasal Zorunluluk Olduğu İçin Hazırlıyorum	79

3.2.3.	Öğretim Planlarımı, Zümre Öğretmenleri İle Birlikte Hazırlıyorum	83
3.2.4.	Öğretim Planlarımı, Öğrencilerimle Birlikte Hazırlıyorum	87
3.2.5.	Öğretim Planlarımı Yazılı Olarak Hazırlıyorum	90
3.2.6.	Öğretim Planlarımı Bilgisayarda Yazıyorum	93
3.2.7.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken Planlama Konusundaki Kaynaklardan Yararlanıyorum	96
3.2.8.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken Çevrenin, Okulun ve Öğrencilerin Özelliklerini ve Olanaklarını Gözönünde Bulunduruyorum	100
3.2.9.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken Ünite Dergilerinde Yer Alan Hazır Planlardan Yararlanıyorum	103
3.2.10.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken İnternette Yayınlanan Planlardan Yararlanıyorum	107
3.2.11.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken, Ek Üniteleri Gözönünde Bulunduruyorum	110
3.3.	Uygulama İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	114
3.3.1.	Hazırladığım Planlardan Uygulamada Yaralanıyorum	114
3.3.2.	Planlarda Belirlediğim Süreler Uygulamada Yeterli Oluyor	117
3.3.3.	Planlarda Belirlediğim Konular Öğrencilerin İlgi Gereksinim ve Yeteneklerine Yanıt Veriyor	121
3.3.4.	Planlarda Belirlediğim Amaçlara Ulaşabiliyorum	125
3.3.5.	Planlarda Belirlediğim Yöntem ve Teknikleri Uygulamaya Dönüştürebiliyorum	128
3.3.6.	Planlarda Belirlediğim Araç ve Gereçlerden Öğretime Katkı Sağlayacak Şekilde Yararlanabiliyorum	132
3.3.7.	Planlarda Belirlediğim Ödevler Öğrencilerim Tarafından Gerçekleştirilebiliyor	136
3.4.	Değerlendirme İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	140
3.4.1.	Hazırladığım Planlar Kendimi Denetlememe Olanak Sağlıyor	140

3.4.2.	Planlarda Belirlediğim Zaman ve Sürelerde Değerlendirme Etkinliklerini Gerçekleştirebiliyorum	143
3.4.3.	Planlarda Belirlediğim Ölçme Araç ve Gereçlerini Kullanabiliyorum	147
3.5.	Öğretim Etkinliklerini Planlamadaki Sorunlar İle İlgili Bulgular ve Yorumlar	151
3.5.1.	Öğretimi Planlarken Süreleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	151
3.5.2.	Öğretimi Planlarken Konuları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.....	155
3.5.3.	Öğretimi Planlarken Amaçları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	158
3.5.4.	Öğretimi Planlarken Yöntem ve Teknikleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	162
3.5.5.	Öğretimi Planlarken Kaynakları, Araç ve Gereçleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	166
3.5.6.	Öğretimi Planlarken Ödev ve Konularını Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	169
3.5.7.	Öğretimi Planlarken Değerlendirme Yöntemlerini Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	172
3.5.8.	Öğretimi Planlarken Yazmakta Güçlük Yaşamıyorum	176
3.6.	Planlama Eğitimi İle İlgili Bulgular ve Yorumlar.....	180
3.6.1.	Öğretmenlik Meslek Bilgisini Alırken, Plan Hazırlama Konusunda Aldığım Eğitimi Yeterli Buluyorum	180
3.6.2.	Plan Hazırlama Konusunda Hizmetiçi Eğitim Alma Gereksinimi Duyuyorum	184
3.7.	Öğretmenlerin Öğretimin Planlanmasına İlişkin Önerileri	188
3.8.	Öğretmenlerin Açık Uçlu Sorulara Verdikleri Yanıtlarla İlgili Bulgular	193

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	195
4.1. Sonuçlar	195
4.1.1. Öğretmenlerin Öğretimin Planlanmasına İlişkin Genel Görüşleri İle İlgili Sonuçlar	195
4.1.2. Plan Hazırlama İle İlgili Sonuçlar	197
4.1.3. Uygulama İle İlgili Sonuçlar	199
4.1.4. Değerlendirme İle İlgili Sonuçlar	200
4.1.5. Öğretim Etkinliklerini Planlamadaki Sorunlar İle İlgili Sonuçlar	201
4.1.6. Planlama Eğitimi İle İlgili Sonuçlar	202
4.1.7. Öneriler İle İlgili Sonuçlar	203
4.2. Öneriler	205
 EKLER	 206
 KAYNAKÇA	 216

ÇİZELGE LİSTESİ

ÇİZELGE	Sayfa
1. Yıllık Plan Örneği	14
2. Ünite Planı Örneği	20
3. Günlük Plan Örneği	24
4. Ders Planı Örneği	29
5. Gezi Planı Örneği	31
6. Uygulanan Anketlerin Geri Dönüşü	40
7. Çalışma Evrenin Kişisel Özellikleri	41
8. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinin Planlı Bir Biçimde Yürütülmesini Sağlar	47
9. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Programların Belirlenen Sürelerde Tamamlanmasını Sağlar	50
10. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Program Konularının Öğrencilerin İlgi, Gereksinme, Yeti ve Yeteneklerine Göre Ele Alınmasına Olanak Sağlar	54
11. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinin Değerlendirilmesinde Geçerli ve Güvenilir Sonuçlar Elde Edilmesini Sağlar	57
12. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinde Karşılaşılabilecek Olası Güçlüklerin Giderilmesini Sağlar	61
13. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretmene Neyi, Niçin ve Nasıl Öğreteceğini Düşündürerek, Öğretim Sürecinde Verimi Artırır	65
14. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinde Öğretmeni Acelecilik ve Telaştan Kurtarır	68
15. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretmen ve Öğrencilerin Zihinlerini Dağınıklıktan Kurtarıp, Öğrencilerin Konuyu Daha İyi Öğrenmelerini Sağlar	72

ÇİZELGE

Sayfa

16.	Gezi, Gözlem ve Dency Planları Hazırlıyorum	76
17.	Öğretim Planlarımı Yasal Zorunluluk Olduğu İçin Hazırlıyorum	80
18.	Öğretim Planlarımı Zümre Öğretmenleri İle Birlikte Hazırlıyorum	84
19.	Öğretim Planlarımı Öğrencilerimle Birlikte Hazırlıyorum	88
20.	Öğretim Planlarımı Yazılı Olarak Hazırlıyorum	91
21.	Öğretim Planlarımı Bilgisayarda Yazıyorum	94
22.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken Planlama Konusundaki Kaynaklardan Yararlanıyorum	98
23.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken Çevrenin, Okulun ve Öğrencilerin Özelliklerini ve Olanaklarını Gözönünde Bulunduruyorum	101
24.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken Ünite Dergilerinde Yer Alan Hazır Planlardan Yararlanıyorum	104
25.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken İnternette Yayınlanan Planlardan Yararlanıyorum	108
26.	Öğretim Planlarımı Hazırlarken Ek Üniteleri Gözönünde Bulunduruyorum	111
27.	Hazırladığım Planlardan Uygulamada Yaralanıyorum	115
28.	Planlarda Belirlediğim Süreler Uygulamada Yeterli Oluyor	118
29.	Planlarda Belirlediğim Konular Öğrencilerin İlgi Gereksinim ve Yeteneklerine Yanıt Veriyor	122
30.	Planlarda Belirlediğim Amaçlara Ulaşabiliyorum	126
31.	Planlarda Belirlediğim Yöntem ve Teknikleri Uygulamaya Dönüştürebiliyorum	129
32.	Planlarda Belirlediğim Araç ve Gereçlerden Öğretime Katkı Sağlayacak Şekilde Yararlanabiliyorum	133
33.	Planlarda Belirlediğim Ödevler Öğrencilerim Tarafından Gerçekleştirilebiliyor	137
34.	Hazırladığım Planlar Kendimi Denetlememe Olanak Sağlıyor	141
35.	Planlarda Belirlediğim Zaman ve Sürelerde Değerlendirme Etkinliklerini Gerçekleştirebiliyorum	144
36.	Planlarda Belirlediğim Ölçme Araç ve Gereçlerini Kullanabiliyorum	148

ÇİZELGE	Sayfa
37. Öğretimi Planlarken Süreleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	153
38. Öğretimi Planlarken Konuları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.....	156
39. Öğretimi Planlarken Amaçları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	159
40. Öğretimi Planlarken Yöntem ve Teknikleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	163
41. Öğretimi Planlarken Kaynakları,Araç ve Gereçleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	167
42. Öğretimi Planlarken Ödev ve Konularını Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	170
43. Öğretimi Planlarken Değerlendirme Yöntemlerini Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum	174
44. Öğretimi Planlarken Yazmakta Güçlük Yaşamıyorum	177
45. Öğretmenlik Meslek Bilgisini Alırken Plan Hazırlama Konusunda Aldığım Eğitimi Yeterli Buluyorum	181
46. Plan Hazırlama Konusunda Hizmetiçi Eğitim Alma Gereksinimi Duyuyorum	185
47. Öğretmenlerin Öğretimin Planlanmasına İlişkin Önerileri	189
48. Öğretmenlerin Açık Uçlu Sorulara Verdikleri Yanıtlarla İlgili Bulgular	193

1. GİRİŞ

1.1. Problem

Günümüzde tüm ülkelerde eğitim alanındaki gelişmeler, toplumsal ve ekonomik kalkınmanın anahtarı olarak kabul etmektedir. Eğitim ve ekonomi özellikle gelişmekte olan ülkeler için iki ayrı seçenek gibi görülse de, aralarında çok sıkı bir ilişki olduğu bilinmektedir. Çağımızda özlemi duyulan ekonomik ve toplumsal kalkınma düzeyine ulaşabilmek için, en iyi araç planlama yapmaktır (Adem, 1981, s.9).

Bireylerin aldığı eğitim ile toplumsal kalkınma karşılıklı bir etkileşim içerisinde olduklarından, kalkınmaya doğrudan etkisi olan eğitim etkinliklerinin gelişigüzel yürütülmesi kimi aksaklık ve yetersizlikleri de beraberinde getirecektir. Dünya üzerindeki kaynakların sınırlılığı düşünüldüğünde, sınırlı kaynaklarla yürütülen eğitim etkinliklerinde bir amaca ulaşmak isteniyorsa, planlamanın yapılması bir zorunluluktur. Planlı, programlı bir toplum için, eğitim de planlı gerçekleştirilmelidir.

Eğitim genel anlamda, "bireylerde istendik davranış değiştirme süreci" olarak tanımlanmaktadır. Bu süreç, ilkel bir toplumda doğal toplumsal yaşantı içinde gerçekleşebilirken, çeşitli kültürlerin iç içe yaşandığı toplumlarda ancak okullarda ve belli bir plan dahilinde gerçekleşebilir (Bilen, 1993, s.177). Davranış değiştirme sürecinin okullarda planlı ve programlı olarak yürütülmesi, öğretim olarak tanımlanmaktadır. Öğretim süreci, eğitim programlarının uygulamaya aktarılması yolu ile gerçekleşmektedir.

Eğitim programı, öğrenene, okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği olarak tanımlanabilir (Demirel, 1998, s.7). Bu tanımda öğrenme arzusunda olan bireydir ve öğrenme etkinlikleri sınıf içi etkinliklerin

yanı sıra, sınıf dışındaki etkinlikleri de kapsamaktadır. Bu yönüyle eğitim, bir bakıma kasıtlı kültürlenme yolu olarak görüldüğünden eğitim programlarının planlı olması gereği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır (Demirel, 1998, s.7).

Eğitim programı içinde ağırlık taşıyan öğretim programı, "genellikle belli bilgi kategorilerinden oluşan, bilgi ve becerinin eğitim programlarının amaçları doğrultusunda ve planlı biçimde kazandırılmasına dönük program" dır (Varış, 1988, s.18). Bir öğretim programının belli bir yer ve zamandaki uygulama şeklini belirlemek amacıyla öğretim planları yapılmaktadır. Bu planlar öğretmenler tarafından kendilerine uygulamada yol göstermesi için hazırlanır. Öğretim planlarıyla, bir yandan öğretim programının öğrenci grubuna uyarlanmasına, diğer yandan da programda yer alan öğrenme- öğretme etkinliklerini zamanlanmasına ve ders saatleri içinde gerçekleşecek biçimde sıralanarak, düzenlenmesine çalışılmaktadır (Özçelik, 1992, s. 215). Öğretimi planlama, öğretmenlere programı kişiselleştirme fırsatı da sunmaktadır (Kauchak ve Eggen, 1989, s.197).

Eğitimin gerçekleşebilmesi için öğretimin, belli amaçlara dönük öğrenmeleri gerçekleştirmek üzere planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Öğretmenin ise, belirlediği öğrenme amaçları doğrultusunda, öğrenci ve öğrenme süreci özelliklerine uygun olarak dışsal olayları seçme, düzenleme uygulama ve değerlendirme görevi vardır. Bu görevi yerine getirebilmeleri için öğretmenlerin, öğretimi planlama uygulama ve değerlendirme becerilerine sahip olmaları gerekmektedir (Senemoğlu, 1997, ss.399-400).

1.1.1. Plan ve Öğretimi Planlamanın Önemi

Plan, Türkçe Sözlük'te (Dil Tarih Yüksek Kurumu, 1992, s.1190), "bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen" olarak tanımlanmıştır.

Adem (1981, s.13) planlamayı, "bir ölçü dizgesi ve önceden belirlenmiş amaçlara ulaşma olanakları veren yol" olarak tanımlamıştır. Bu nedenle, planlama ölçülü ve hesaplı hareket etmeyi gerekli kılmaktadır. Eylem planlamayı gerektirdiği için, plansız

eylem etkisiz olur. Genel anlamda eğitimde planlama ise, "öğretim etkinliklerinin en gerçekçi ve düzenli biçimde nasıl yürütüleceğinin önceden ortaya konması"dır (Demirel, 1999, s.10).

Milli Eğitim Bakanlığı 25.05.1981 tarih ve 328.20-81.prog./3817 sayılı eğitim-öğretim çalışmalarının planlı yürütülmesine ilişkin yönergesinde planı şöyle tanımlanmaktadır:

"Belirli eğitim amaçlarına ulaşmak için öğretim konusu olabilen etkinliklerden hangilerinin seçileceğini, bunların öğrencilere niçin ve nasıl yaptırılacağı, ne gibi yardımcı ve tamamlayıcı kaynak ve araçların kullanılacağını, elde edilen başarının nasıl değerlendirileceğini, önceden tasarlayıp kağıt üzerinde saptamaktır."

Yaşar (1998, s.143) ise öğretim planını, "bir sorun ya da konu üzerinde, öğrencilerin bireysel ya da gruplar halinde bilgi, beceri, alışkanlık ve değerler kazanmalarını sağlamak amacıyla, gerektiğinde öğrencilerin de katılımıyla, öğretmenlerce hazırlanan bir çalışma kılavuzu" olarak belirlemektedir.

Binbaşıoğlu' na (1994, s.171) göre öğretim planı, "öğretim sürecinin nasıl gerçekleşeceğini önceden sıra ile saptamak" demektir. Böylece yapılacak iş rastlantılardan kurtularak, eğitsel değer kazanmış olur. Öğretim planı, öğretim sürecinin ilke ve tekniklerini saptayan bir belge durumundadır. Bu noktada öğretim planı, öğretmenin öğretim bilgi ve sanatının da bir aynası durumundadır.

Gelişen ve değişen dünya koşullarında zamanı ve kaynakları etkili kullanabilmek için insanlar günlük yaşamlarını bile planlarken, öğretim etkinliklerinin planlanması ayrıca önem kazanmaktadır. Plana eğitsel açıdan bakıldığında da, bir amaca ulaşmak için yapılacak işlerin düzenli olarak sıralanması gerekir. Amaca ulaşmayı rastlantıya bırakmamanın ön koşulu, plan yapmaktır. Plansız eğitimin başarıya ulaşma şansı yok denecek kadar azdır.

İlköğretimin eğitim süreci içinde önemli bir eğitim basamağıdır. Bu bakımdan, niteliği yükseltme çabaları da daha çok ilköğretim basamağından başlatılmaktadır. İlköğretim; öğrencinin ilk kez planlı bir şekilde eğitim-öğretim olgusuyla karşılaştığı, kritik gelişim dönemlerinin yaşandığı ve gelecek öğretim yaşamının temellerinin atıldığı

bir süreçtir. Öğrenciler için kaliteli bir geleceğin rolü kaliteli bir ilköğretim sürecinden geçecektir (Gürkan ve Gökçe, 1999, s.iii). Bu noktada ilköğretim okullarına, eğitim ve öğretim etkinliklerini Milli Eğitimin ve İlköğretimin amaçları doğrultusunda düzenlemek ve sürdürmek görevi düşmektedir. Bu ise, ancak öğretmenlerin öğretimi kısa ve uzun dönemli planlamaları ile gerçekleştirilebilir (Özdemir ve Sönmez, 2000, s.77).

Öğretim sürecini önceden planlayan öğretmen, konuyu nasıl sunacağı konusunda güçlük çekmez ve zamanını verimli bir biçimde değerlendirir (Gürkan ve Gökçe, 2000, ss.135-154). Öğretimi planlama sürecinde öğretmenler amaçların belirlenmesi, işlenecek konunun kapsamı, yöntem ve teknikler, öğretim stratejileri, sınıf yönetimi ve öğrenci değerlendirmesi gibi konularda karar verir (Gözütok, 2000, s. 14). Planlı çalışan bir öğretmen, kime, hangi davranışları kazandıracığını, bunun için hangi etkinlikleri, hangi sıra ile yaptıracağını, hangi araç ve gereçleri kullanacağını ve davranışların kazandırılıp kazandırılmadığını kontrol edebilir (Yangın, 1998, s.116). Ayrıca, öğretmen, öğretimi önceden planlayarak, gereksinimleri önceden tahmin eder, materyaller toplar ve sınıf içindeki öğrenci etkileşimlerini belirleyen bir tasarım elde eder. Bu durumda, oldukça karmaşık olan öğretme süreci planlama ile daha kolay hale gelir (Kauchag ve Eggen, 1989, s.197). Böylece hazırlanan planlar, öğretmene genelden özele doğru izleyeceği genel çerçeveyi ve sistematığı gösterir. Bu yönü ile plan, öğretim sürecinin haritası, pusulası durumuna gelir (Gürkan ve Gökçe, 1999, s.154).

Öğretimi planlamanın yukarıda açıklanan eğitsel öneminin yanında, yasal olarak da zorunluluğu vardır. İlk defa 1968 ilkokul programında amaçlara kısa yoldan ve verimli bir şekilde ulaşmada planlamanın önemi üzerinde durulmuş, planlamaya gereken önemin verilmesi gereği belirtilmiştir (Çelenk ve diğerleri, 2000, s.106).

Milli Eğitim Bakanlığı, 22 Haziran 1981 tarih ve 2089 sayılı Tebliğler dergisinde yer alan yönergesi ile tüm öğretim kurumlarında çalışan öğretmenlere plan hazırlama zorunluluğu getirmiştir. Bu yönerge doğrultusunda, ilköğretim okullarında çalışan sınıf öğretmenleri yıllık plan, ünite planı, günlük plan ve ders planlarını yapmakla yükümlüdür.

Yine, Milli Eğitim Bakanlığı' nın 25.05.1981 tarihli ve 328.20-81.prog./3817 sayılı yönergesinde, eğitim öğretim etkinliklerinin planlamasının eğitsel yönden yararlı ve yasal yönden zorunlu olduğu belirtilmiştir. İlgili yönergede plan yapmanın eğitsel gerekliliği, öğretmenlerin mutlaka gerekli planlamaları ve hazırlıkları yaparak sınıfa girmeleri; böylece, amaca en kısa ve en verimli yoldan ulaşılabileceği, şeklinde ifade edilmiştir. Aynı yönergede eğitim öğretim çalışmalarının planlanması ile ilgili ortak hükümler aşağıdaki gibi yer almıştır:

- Temel eğitim 1. kademe okulları, bu yönergenin genel esaslarına uymakla beraber, plan ve program hazırlıklarını, mevcut yönetmelikleri uyarınca sürdürürler.
- Bakanlığımıza bağlı Temel eğitim 1. kademe okulları dışında kalan her tür ve düzeydeki diğer eğitim-öğretim kurumları ile yurt dışındaki okullar bu yönergedeki esasları uygular.
- Yıllık planlar 12.b maddesinin kapsamına giren kurumlarda, bu kurumların özelliklerine ve türlerine göre, bir öğretim yılı, yarı yıl veya belirli bir eğitim etkinliğinin süresini kapsayacak şekilde düzenlenir. Bu planlar, öğretim programlarını özelliklerine ve sınıflara göre (Ed.-Fen şb. gibi) gerektiğinde ayrı ayrı hazırlanır.
- Ünite planları kurumların öğretim programlarının ve derslerin özelliklerine göre hazırlanır.
- Günlük planlar 12.b maddesinin kapsamına giren kurumlarda o gün işlenecek ders veya derslerle ilgili örnekte belirtilen içerik bilgilerini kapsayacak şekilde düzenlenir.
- Yıllık planlar kurumların özelliklerine ve türlerine göre öğretim yılı, yarı yıl veya etkinliklerin başlamasından önce; ünite planları, yıllık plana bağlı olarak o ünitenin işlenmesine başlamadan önce; günlük planlar ise derslere girilmeden önce hazırlanır.
- Planların hazırlanması sırasında kurumların özelliklerine göre ve türlerine göre öğrencilerle çalışmaya olabildiğince özen gösterilir.
- Yıllık planlar ile gezi, uygulama, deney vb. planları okul müdürünün onayından sonra uygulamaya konur.
- Her öğretmen ünite planları ile günlük planlarını istenildiğinde müdür veya denetleme yetkisi olanlara göstermekle yükümlüdür.
- Okul müdürleri öğretmenlerin çalışmalarında bu yönerge esaslarına uyup uymadıklarını denetlemekle yükümlüdür.
- Yıllık plan hazırlanırken okulun yöneticileri de zümre öğretmenleri yanında diğer ders öğretmenleri ile işbirliği yapılır. Böylece yazılı sınavlar ile gezi, gözlem, deney vb. etkinliklerin aynı gün ve saatte toplanması veya çakışmaları önlenerek eğitim-öğretimde uyum bütünlük sağlanır.
- Her öğretim yılı sonunda yıllık planların, okulun yöneticileri, zümre öğretmenleri ve diğer öğretmenlerin katılacağı bir toplantıda değerlendirilmesi yapılır.
- Ders planları, programları ve yapılan hazırlıklar müfettişlerin denetlemelerinde aranır ve değerlendirilmeye konur.

Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretim Programında da eğitim ve öğretimde verimi artırmak için planlamaya önem verilmesini; ünite ve konular işlenirken, öğrencilerin

yapabileceği etkinliklerin önceden anahatlarıyla belirlenmesi gerektiğini vurgulamıştır (Vural, 2000, s.18).

Merkeziyetçi bir yapıya sahip olan Türk Eğitim Sisteminde en üst organ olan Milli Eğitim Bakanlığı, plan yapmanın zorunluluğu yanında, yapılan planları takip etmek ve bu planların öğretim sürecine nasıl yansıdığını belirlemek amacıyla merkezi bir denetim sistemi de kurmuştur. İlköğretimin birinci basamağında yapılan planlar, okul müdürleri ve müfettişler tarafından izlenmekte, denetimlerde önemli bir ölçüt olarak kabul edilmektedir (Yıldırım ve diğerleri, 2001, s.1). Bu konu, ilkokul yönetmeliğinde (1988, ss.43-49) "okul müdürü, eğitim öğretim etkinliklerinin planlı ve programlı bir şekilde yürütülmesi için öğretmenlerin yıllık, ünite ve günlük planlarını inceler, onaylar ve uygulamaları takip eder", şeklinde ifade edilmiştir.

1.1.2. Öğretim Etkinliklerinde Planlı Çalışmanın Yararları

Öğretim etkinliklerinde planlı çalışma, öğretim sürecine ve bu süreçte yer alan öğretmen ve öğrencilere pek çok yarar sağlamaktadır. Planlı çalışmanın öğretim sürecine sağladığı yararlar aşağıdaki gibi sıralanabilir (Binbaşıoğlu, 1994, ss.171-172 ; MEB, 1981):

- Öğretim sürecinin planlı ve yöntemli olmasını sağlar.
- Öğretim sürecinin etkili olmasını sağlar.
- Öğretim sırasında yapılacak işlerin sırası ve büyük ölçüde süresi belli olur.
- Program konularının, öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlayarak konuları somutlaştırır.
- Konuların ne zaman, ne kadar süre içerisinde işleneceğinin düzenlenmesini; ayrıca, programların süresi içinde tamamlanmasını sağlar.
- Eğitim ve öğretim sürecinin değerlendirmesinin sağlam ve güvenilir olmasını sağlar.
- Eğitim etkinliklerinde düşünceye açıklık kazandırır.

Planlı çalışmanın öğretim sürecine sağladığı yararların yanı sıra öğretmenler için de pek çok yararı vardır. Bunlar (MEB,1981 ; Binbaşoğlu, 1994, ss. 171-172 ; Saban, 2000, s.9):

- Öğretmenin neyi, niçin ve nasıl işleyeceğini düşünmesini sağlayarak verimi artırır.
- Öğretmenlerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarır; konunun daha iyi öğrenilmesine yardım eder.
- Öğretmeni acelecilikten kurtarır.
- Öğretmenin konuya hazırlıklı olmasını ve olası güçlüklerin giderilmesini sağlar.
- Öğretmene güven kazandırır.
- Öğretimde, öğretmenin etkin olmasını sağlar.
- Öğretmen ne yaptığını niçin yaptığını bilir.
- Öğretmenin kendi kendini denetlemesine olanak sağlar.
- Öğretimin planlanması, öğretimde belirlenen amaçları gerçekleştirecek uygun yöntem, araç ve gereçlerin seçimini gerektirdiğinden, öğretmenlerin derse hazırlıklı gelmelerini sağlar.

Yaşar'ın (1999, s.117) da belirlediği gibi, özellikle göreve yeni başlayan öğretmenler, plan yaparak sınıfa girdiklerinde kendilerini daha rahat ve güvende hissederler; böylece bilgi, beceri ve yeteneklerini öğrencilerini daha iyi yetiştirmek yönünde kullanırlar. Bilen (1999, s.256) de Yaşar'ın bu görüşünü destekleyerek, özellikle mesleğin ilk yıllarında planların oldukça ayrıntılı biçimde hazırlanması gerektiğini vurgulamıştır.

Planlı çalışma, öğrenci merkezli eğitim anlayışında öğrencilere de pek çok yarar sağlamaktadır. Planlı çalışmanın öğrencilere sağladığı yararlar aşağıdaki gibi sıralanabilir (MEB,1981 ; Hesapçioğlu, 1992, s.83):

- Öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine göre yetiştirilmelerini sağlar.
- Öğretmen ve öğrencilere birlikte ve düzenli çalışma alışkanlığı kazandırır.
- Öğrenciler hangi konu üzerinde çalışacaklarını önceden öğrenmiş olurlar.

- Seçilen konuya ilişkin nelerin öğrenilmesi gerektiği hakkında öğretmen ve öğrenciler düşünce birliğine varırlar.
- Öğrenciler neleri öğrenmek istediklerini söyleyerek, kendi sorunlarının da plana alınmasını sağlamış olurlar.
- Öğrencilerin konuya ilişkin ilgi ve gereksinimleri dikkate alınır.
- Öğrenciler konunun işlenmesini istemekle öğrenme sorumluluğunu üstlenmiş olurlar.
- Konu üzerindeki çalışmalar, öğrenciler için zevkli hale gelir.

İdeal olan öğretmen ve öğrencilerin planları hazırlamada birlikte çalışmalarıdır. Öğretim planlarını hazırlarken öğretmenlerin öğrencilerle birlikte çalışmaları, öğrencilerin demokratik nitelikler kazanmalarına katkıda bulunur. Son yıllarda Milli Eğitim Bakanlığı'nın yalnızca planların hazırlanmasında değil, eğitim ve öğretim etkinliklerinin pek çoğunda öğrencileri sürece katma çabası içinde olduğu söylenebilir.

Yıldırım ve diğerlerinin (2001, s.4) Ornstein' dan aktardığına göre, özellikle başarılı, uzun dönemli düşünen ve bağımsız öğrenen öğrenciler, genellikle planlanmamış ve esnek durumlarda daha iyi öğrenirlerken; bağımlı ve daha katı düşünen öğrenciler, önceden yönlendirilmiş ve planlanmış ortamları yeğlemektedir.

1.1.3. Plan Hazırlamada Göz Önünde Bulundurulacak İlkeler

Öğretim sürecinde başarıyı sağlamak ve verimi arttırmak öğretim etkinliklerinin planlanmasına bağlıdır. Bu nedenle planlar gelişigüzel hazırlanmamalı, planlama ilkelerine uyulmalıdır. Öğretimin planlanmasında uyulması gereken bellibaşlı ilkeler aşağıda açıklanmıştır.

Öğretimin planlanması, sınıf içi uygulamalara yön verme ve verimi artırma konusunda, öğretmenlerin kaçınamayacağı bir süreçtir. Planlamanın yapılmasında temel sorumluluk öğretmendedir. Ancak öğrencilerin ve diğer öğretmenlerin sürece katılması sağlanmalıdır. Öğrencilerin istekleri sorulurken, meslektaşların bilgi ve deneyimlerinden yararlanılabilir (Bilen, 1999, s.256). Mesleki alanda deneyimlerden

yararlanmak önemli olmakla beraber, söylenenlerin aynen uygulanması her zaman beklenen sonucu vermez. Bu nedenle, öğretmen diğer öğretmenlerin önerilerini kendi kişiliğine, öğrencilerin kişiliklerine, ders araç-gereçlerine, kaynaklara ve konunun özelliklerine uygun olup olmadığını iyi değerlendirmelidir (Bilen, 1993, s.180).

Planlar hazırlanırken öğretmenler, plan hazırlama konusundaki kaynakların yanısıra; eğitim programı, ders kitapları, diğer öğretmenler, internet, kütüphaneler, müzeler, tarihsel mekanlar, devlet daireleri vb. kaynaklardan da yararlanmalıdır (Orlich ve diğerleri, 1998, ss.114-115). Deneyimli öğretmenler, geçmiş yıllarda hazırlamış oldukları planlardan yararlanarak bilgi ve birikimlerini yeni durumlara uyarlayabilirler (Orlich ve diğerleri, 1998, ss.135-136).

Genel olarak hazırlanan eğitim programlarını, öğretmenler kendi bilgi beceri ve yetenekleri ile uygulamaya koymaktadır. Bu nedenle planlar, programın amaç ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmalıdır. Hazırlanan planlarda amaçlara ne ölçüde ulaşıldığını belirlemeye yönelik olarak, değerlendirme ölçütleri yer almalıdır. Planlar başka öğretmenler tarafından da anlaşılabilir ve uygulanabilecek açıklıkta hazırlanmalıdır (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, ss.166-167). Öğretim planları hazırlanırken, yararlanılacak araç ve gereçler kolay ulaşılabilir ve kullanılabilir nitelikte belirlenmelidir (Gültekin, 2001, s.194).

İlköğretim okullarında planlar hazırlanırken, öğrenci grubunun ve çevrenin özellikleri, okulun olanakları ve önceki yıllarda gerçekleştirilen öğretim etkinlikleri göz önüne alınmalıdır (Gürkan ve Gökçe, 2000, s.154).

Öğretim etkinlikleri planlanırken, öğrencinin içinde yaşadığı en yakın ekolojik, sosyal ve kültürel çevrenin özelliklerinden başlanmalıdır. Öğretmen, öğretim etkinliklerinin planlamasında öğrencilerinin bildiklerinden başlayarak, bilinmeyenlere doğru ilerlemelidir. Öğretmenler plan hazırlarken öğrencilerinin yeteneklerini, olgunlaşma düzeylerini, ilgi ve gereksinimlerini göz önüne almalıdır. Hazırlanan planlar öğrencilerin bireysel yeteneklerini geliştirecek, öğrenme güçlüklerini giderebilecek etkinlikleri de içermelidir (Saban, 2000, s.5). Ayrıca, her öğrencinin bulunduğu

düzeyden bir üst düzeye çıkabilmesine olanak sağlayacak planlar hazırlanmalıdır (Binbaşıoğlu, 1999, s.75). Hazırlanan bir planda öğrencilerin neleri, ne zaman ve nasıl öğrenecekleri açıkça belirlenmelidir. Okulun ve çevrenin olanakları göz önüne alınarak, planlarda çağdaş eğitim, öğretim ve öğrenme ilkelerinden yararlanılmalı ve önceki yıllarda gerçekleştirilen öğretim etkinlikleri de dikkate alınmalıdır (Gürkan ve Gökçe, 2000, s.154). Öğretmenler planları gereksinim ve beklentiler doğrultusunda niteliksel olarak farklılaştırmalıdır (Özden, 2000, s.197).

Öğretim planları, kısa olmalı ve kişisel notları içermelidir. Deneyimsiz öğretmenler genellikle dersleri çok ayrıntılı biçimde yapılandırmaya gereksinim duyarlar ve çok fazla şeyi yazıya dökerler (Kauchak ve Eggen, 1989, s.197). Kimi deneyimli öğretmenler, plan hazırlarken kalıp haline gelmiş modellerle çalışmayı istemezler. Özellikle ilköğretim düzeyinde bazı konuların daha esnek olarak planlanması gerekebilir (Yıldırım ve diğerleri, 2000, s.4). Ancak, çok ayrıntılı hazırlanan planlar da, öğretmenin ve öğrencilerin doğallığını engelleyebilir (Orlich ve diğerleri, 1998, s.113).

Özellikle birleştirilmiş sınıflarda planlar, öğrencilerin kendi kendilerine çalışma, inceleme ve araştırma, iş yapma olanaklarını sağlayacak nitelikte hazırlanmalıdır (Akbaşlı ve Piten, 1999, s.45).

Diğer bir önemli nokta da, planların uygulanabilecek esneklikte ve gerçekçi olması gerekliliğidir (Erten ve Gökçe, 2000, s.135). Plan hazırlanırken ve uygulama sırasında düşünülmeyen bir durumla karşılaşıldığında plan yeni koşullara uydurulabilmelidir (Hesapçıoğlu, 1998, s.96). Bu nedenle plan; öğrencinin ilgisi, performansı, öğretmenin başarısı gibi nedenlerle değiştirilmeye uygun bir esneklikte olmalıdır (Gözütok, 2000, s. 44).

Planlamada yapılabilecek esnekliklerde konuların özellikleri, çevre koşulları, zaman ve öğrenci nitelikleri belirleyici olmaktadır. Yürürlükte olan İlköğretim Programı bu esnekliği sağlama yetkisini öğretmenlere bırakmıştır. Programda iyi hazırlanmış

planların öğretim çalışmalarında sürekliliği sağlayacağı ve eğitim çalışmalarını rastlantıya bırakmayacağı belirtilmiştir (Vural, 2000, ss.15-19).

İyi düşünülmüş ve bütün olasılıklar dikkate alınarak hazırlanmış bir plan, öğretmenin çalışmaları için rehberdir. Böyle hazırlanan plan değişmez bir "dogma" olmayacaktır. Katı ve uygulanamayan planlar kağıt üzerinde kalacak ve öğretimin tekdüze olmasına neden olacaktır.

1.1.4. Öğretim Planları

Milli Eğitim Bakanlığı' nın 22 Haziran 1981 tarih ve 2089 sayılı Tebliğler Dergisinde yer alan eğitim-öğretim çalışmalarının planlı olarak yürütülmesine ilişkin yönergenin beşinci maddesine göre, sınıf öğretmenlerinin yapmakla yükümlü oldukları planlar;

- Yıllık plan,
- Ünite planı,
- Günlük plan

olarak üçe ayrılmaktadır.

Günlük plan da;

- ders planı,
- gezi-gözlem planı,
- deney planı

olarak üçe ayrılmaktadır.

İlköğretim programında yıllık planlar uzun vadeli, ünite planları orta vadeli, günlük planlar kısa vadeli planlar olarak da ifade edilmektedir (Güleryüz, 200, s.36).

1.1.4.1. Yıllık Plan

Yıllık plan, öğretmenin bir öğretim yılı süresince ders vermekle yükümlü bulunduğu sınıflarda, program uyarınca belli üniteleri ya da konuları hangi aylarda, yaklaşık olarak ne kadar zamanda işleyeceğini gösteren ve öğretmence hazırlanarak ders

yılı başında okul yönetimine verilen çalışma planıdır (MEB, 1981). Yıllık planlar uzun dönemli kararların alınmasında ve kaydedilmesinde anahtar rol oynar. Bu nedenle dikkatli planlama yapılması, karar verme aşamasında oluşacak hataları en aza indirebilir (Yıldırım ve diğerleri, 2001, s.6).

Hazırlanması kolay olan yıllık planlar iki temel işleve sahiptir. Bunlardan biri ünitelerin belirli bir süre içinde dizilmesi ve kapsama bütüncül bir yapı sağlanması, diğeri de söz konusu ünitelere ayrılacak gerekli sürenin doğru tahmin edilmesidir (Bilen, 1999, s.258).

Yıllık plan hazırlanırken öncelikle, öğrencilerin, okulun ve yakın çevrenin özellikleri ve olanakları tanınmalıdır. Öğretmenler; zümre öğretmenlerinin, diğer öğretmenlerin, okul yönetiminin ve ilköğretim müfettişlerinin görüşlerinden de yararlanmalıdır. Yıllık planı yapılacak derslerin öğretim programları alınmalı ve programlarda değişiklikler varsa bu değişiklikler göz önünde bulundurulmalıdır (Özdemir ve Sönmez, 2000, s.80).

Öğretmenler yıllık planları kendileri hazırlayabilecekleri gibi diğer öğretmenler ve zümre öğretmenleriyle işbirliği yaparak da hazırlayabilirler (Taşdemir, 2000, s.111). Ayrıca öğretmenler hazırladıkları yıllık plan taslaklarını sınıfta, öğrencileriyle tartışıp değerlendirdikten sonra onlara son şeklini vermelidir. Mihver dersler ile ifade ve beceri derslerini içine alan ünitelerle bunlara ayrılacak süreler belirlenmelidir (Vural, 2000, s.19). Hazırlanan yıllık plan, okul müdürünün onayından sonra uygulamaya konur.

Öğretmenler yıllık plan hazırlarken, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan programın öngördüğü derslere ve içeriklere bağlı kalmak zorundadır. Yalnızca, konuların yıl içindeki dağılımı ve işlenişyle ilgili bazı noktalar ve birtakım düzenlemeler öğretmenlere bırakılmıştır (Sözer, 1998, s.121).

İlköğretimin ilk beş yılında öğretimde toplulaştırma esastır. Bu sebeple, ilk üç yıl için ifade ve beceri dersleri (Türkçe, Matematik, Resim-İş, Müzik ve Beden Eğitimi) mihver ders olan Hayat Bilgisi etrafında, dördüncü ve beşinci yıllarda ise mihver

dersler olan Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler etrafında toplulaştırılmıştır (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.173). Sınıf öğretmenleri ifade ve beceri derslerini mihver dersleri destekleyecek şekilde yıllık plana almalıdır (Özdemir ve Sönmez, 2000, s.77).

Binbaşıoğlu, (1999, s.76) yıllık planların hazırlanmasına farklı bir açıdan yaklaşarak, çok az değişikliğe uğrayan yıllık planların her yıl yeniden yapılmasının sağlayacağı yararın gözden geçirilmesi gerektiği ve okul içinde ve dışında pek çok görevi olan öğretmene yükten başka yarar sağlamayacağı yönünde görüş belirtmektedir.

Çizelge 1'de görüldüğü gibi yıllık plan üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğretim yılı, okulun adı, dersin adı ve sınıflar yer almaktadır (Demirel, 1999, s.13). Bu bölüme tanıtıcı bölüm de denilmektedir.

İkinci bölümde, süre, konular, amaçlar, yöntem ve teknikler, kaynaklar, araç ve gereçler, deney, gözlem, zümre öğretmenleriyle işbirliği, ödev ve konusu, değerlendirme ve düşünceler başlıklarını taşıyan alt bölümler yer alır. Bu bölüm derslerin işlenişine ilişkin ana bölümdür, iyi hazırlanması büyük önem taşır. İkinci bölümde yer alması gereken özellikler aşağıdaki gibi özetlenebilir (Sözer, 1998, s.122):

Süre: Yıllık plan hazırlanırken, resmi tatil günleri, özel günler ve tören günleri toplam işgünü sayısından çıkarılarak, öğretim yapılacak işgünü sayısı ve o yıla ait çalışma takvimi belirlenir (Demirel, 1999, s.13). Ayrıca deney, gezi, gözlem, ödev ve değerlendirmeye ayrılacak süre de belirlenerek yıllık planda yer almalıdır (Yaşar, 1999, s.120).

Konular: Programda yer alan konuların yoğunlukları ve işlenme süreleri göz önüne alınarak, aylara ve haftalara göre dağılımı yapılır ve konu başlıkları olarak plana yazılır (Demirel, 1999, s.13). Konular belirlenirken özellikle güncellik ilkesi göz önünde bulundurulur (Sözer, 1998, s.124). 1., 2. ve 3., sınıflar için mihver ders olan Hayat Bilgisi, 4. ve 5. sınıflar için mihver ders olan Fen ve Sosyal Bilgiler derslerinin üniteleri belirlenir. Fen ve Sosyal Bilgiler derslerinin yıllık planları hazırlanırken, bir Fen Bilgisi, bir Sosyal Bilgiler ünitesi sıra ile yazılır. Her ünitenin ayrılan süresinde

ÇİZELGE 1

YILLIK PLAN ÖRNEĞİ

I. BÖLÜM

Öğretim Yılı: .../.../....

.../.../....

Okulum Adı: .....

Dersin Adı: .....

Sınıflar: .....

II. BÖLÜM

Süre			Konular	Amaçlar	Yöntem ve Teknik	Kaynaklar Araç-Gereçler	Deney, Gezi, Gözlem	Zümre Öğretmeniyle İşbirliği	Ödev ve Konusu	Değerlendirme	Düşünceler
Ay	Hafta	Saat									
Eylül											
Ekim											
Kasım											
Aralık											
Ocak											
Şubat											
Mart											
Nisan											
Mayıs											
Haziran											

III. BÖLÜM

Ders ya da Zümre Öğretmenlerinin
Adı, Soyadı, İmzası

Uygundur .../.../....

İmza-Mühür

Okul Müdürü

(Sözer, 1998, 123)

ilköğretim okullarında kutlanan belirli gün ve haftalardan hangisi denk geliyorsa planda yer alır. Ayrıca her üniteye 2504 sayılı Tebliğler Dergisinde yer alan Atatürkçülük konuları da yıllık planlara yazılmalıdır (Özdemir ve Sönmez, 2000, s.80).

Amaçlar: 1740 ve 2889 sayılı Tebliğler Dergisinde yer alan amaç ifadelerinden konuya uygun olanlar planlarda yer alır. Davranışsal amaçlara yıllık planlarda yer verilmeyebilir. Ünite planları ile günlük planlarda ise davranışsal amaçların yer alması uygun olur (Demirel, 1998, s.117). Konular amaçları gerçekleştirecek biçimde işleneceğinden, bu bölüm konularla tutarlı biçimde ve özenle hazırlanmalıdır (Sözer, 1998, s.124).

Yöntem ve Teknikler: Öğretimde yaygın olarak kullanılan ve konuya uygun olan yöntem ve tekniklerden biri ya da bir kaçını bu bölüme yazılır. Ayrıntıları ünite planlarında ve günlük planlarda belirtilmelidir (Gültekin, 2001, s.197).

Kaynak, Araç ve Gereçler: Bu bölümde, işlenen konulara kaynaklık edecek kişi, yayın, teknolojik araç ve gereçler yer alır. Elde etme kolaylığı için, yayınların yayın yeri ve yayın tarihinin; teknolojik araçların ise dizi ve numaralarının açık biçimde yazılması gerekir. Belirlenen araç ve gereçlerin öğretim sırasında kullanılmasına çaba harcanmalıdır (Sözer, 1998, s.124).

Gezi, Gözlem ve Deney,: Konuların öğrenilmesine katkı sağlayacağı düşünülen gezi, gözlem ve deneyler bu bölümde gösterilir. Ayrıntılar ünite planlarında ve günlük planlarda gösterilmeli ve ayrıca deney, gezi gözlem planları da hazırlanmalıdır (Gültekin, 2001, s.197).

Diğer Zümre Öğretmenleri İle İşbirliği: Yapılmasında yarar görülen zümre toplantılarının hangi konu ya da üniteye yer alacağı bu bölümde gösterilir (Sözer, 1998, s.125). Zümre öğretmenleri toplantıları, birbirine paralel bir öğretimi gerçekleştirebilmek ve işbirliği içinde çalışabilmek için gerekli ve önemli toplantılardır. Öğretmenler bu toplantılarda aralarında eşgüdüm sağlayabilir, birbirilerinin bilgi ve

görüşlerinden yararlanarak, öğretimde belli bir standardın yakalanması ve sürdürülmesine katkıda bulunabilirler (Yaşar, 1999, s.120).

Ödev ve Konusu: Bu bölüme öğrencilere verilecek ödevler yazılmalıdır. Konuların tekrar edilmesi ya da pekiştirilmesi amacıyla öğrencilere ödevler verilmektedir. Bu ödevler bireysel ya da grup halinde, okulda ya da evde yapılabilecek etkinliklerdir. Ödevler ezberlemeye dayalı olmaktan çok, öğrencileri güdüleyici ve yaratıcılıklarını destekleyici nitelikte olmalıdır (Sözer, 1998, s.125).

Değerlendirme: Değerlendirme, yapılan eğitim etkinlikleri sonucunda amaçlara ulaşıp ulaşılmadığının ya da ne ölçüde ulaşıldığının değişik yollarla ölçülerek, ortaya çıkan sonuçlar üzerinde yargıya varma sürecidir. Değerlendirmelerin hangi ünite sonunda ve nasıl yapılacağı önceden belirlenerek bu bölüme yazılır (Gültekin, 2001, s.198).

Düşünceler: Öğretim sırasında belli bir ay ya da hafta içerisinde unutulmaması gereken açıklamalar, küçük notlar halinde yıllık planın bu bölümünde yer alır (Sözer, 1998, s.126).

Yıllık planın üçüncü bölümünde ise, planı hazırlayan sınıf öğretmenin/öğretmenlerinin adı soyadı, imzası ve okul yönetiminin onayı yer alır. Yıllık plan iki nüsha olmalı, biri okul idaresinde diğeri öğretmende bulunmalıdır.

1.1.4.2. Ünite Planı

Ünite, birbirleriyle içerik ve anlam yakınlığı bulunan konu ve etkinliklerin meydana getirdiği bir bütünlüktür (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.170). Eğitsel açıdan bakıldığında ise ünite; bir ders programının, bir ders kitabının veya bir konu alanının bir alt bölümü olarak tanımlanmaktadır. Üniteler genellikle birkaç haftayı kapsayan etkinlikleri içermektedir (Hacıoğlu ve Alkan, 1997, s.88). Ünite planı, öğretmenin gözetimi ve denetimi altında, öğrencilere belirli bir süre içinde ve eğitim amaçlarına uygun olarak birtakım bilgi, beceri ve anlayışları kazandırmayı öngören, belirli bir konu

ya da sorun çerçevesinde düzenlenmiş türlü etkinlikleri, öğrenme yaşantılarını ve değerlendirme çalışmalarını kapsayan ayrıntılı ders planıdır (MEB, 1981).

Öğrenme-öğretme etkinliklerinin düzenlenmesinde farklı ünite çeşitleri bulunmaktadır. Hacıoğlu ve Alkan (1997, ss.88-89) ünite çeşitlerini şöyle sıralamaktadır:

Öğretim Ünitesi: Öğretim ünitesinde amaçlar, içerik, araç-gereç, yöntem, teknik, değerlendirme ve referans öğeleri bulunur. Ünitenin planlanmasından önce öğrenci grubu tanımlanarak, ünitenin amaçları saptanır ve bunlara uygun etkinlikler kararlaştırılır.

Kaynak Ünite: Bu ünitenin genel organizasyonu ve yapısı öğretim ünitesine benzemekle beraber kaynak ünitenin özelliği, çok sayıda amacın ele alınması ve ilgili öğretmenlerin işbirliği ile hazırlanmasıdır.

Formel Ünite: Formel ünite amaç, içerik, öğrenme- öğretim yöntemleri, araç-gereç ve değerlendirme öğeleri ayrı bölümler halinde düzenlenir. İçeriğin analiz yöntemiyle geliştirildiği durumlar için uygun bir yaklaşımdır.

Proje Ünitesi: Öğretim ünitelerinin belli bir projeye yönelik olduğu durumlarda uygulanan yaklaşımdır. İçerik, yöntem ve araç-gereç birleştirilir. Öğretim etkinlikleri materyallerin işlevsel bir plan içinde düzenlenmesine olanak sağlar.

Blok Zamanlı Ünite: Bir öğretim oturumu veya seansı esas alınarak etkinliklerin planlanmasıdır. Uzun süreli ve uzun aralıklı öğretim etkinlikleri ile belirli bir alanı bütünüyle taramayı gerektiren konuların öğretiminde kullanılan yaklaşımdır. Ünitenin öğeleri öğretim oturumu ve seansına göre birleştirilir ve ünitenin tamamı işlenir.

İlköğretim okullarında dersler ünite esasına göre düzenlenmiştir. Ünite çalışmalarında birbirleriyle ilgili konular öğrencilere bir bütün olarak sunulmakta;

böylece, öğrencilerin öğrenme özelliklerine uygun öğretim düzenlenmektedir. Ünite çalışmalarıyla öğrencilere gerçek yaşamda karşılaşacakları durumlarda kullanabilecekleri bilgi ve beceriler kazandırılarak, öğrenciler gerçek yaşama hazırlanmaktadır (Hacıoğlu ve Alkan, 1997, s.88). Glatthorn da ünite planlarını, eleştirel düşünme ve problem çözmeyi vurgulayan iyi bir araç olarak görmektedir (Yıldırım ve diğerleri, 2001, s.6).

Eğitim etkinliklerinin ünite çalışmaları şeklinde düzenlenmesinin nedenleri İlköğretim Programında aşağıdaki gibi ifade edilmiştir (Vural, 2000, ss.19-20):

- Ünite çalışmaları ile bireysel farklılıklar dikkate alınır.
- Çocuğun bir bütün olarak gelişimi için olanak hazırlanır.
- Çocuklar için yaşamsal değer taşıyan bilgi, beceri, tavır ve alışkanlıklar daha kolay kazanılır.
- Eğitim, öğretim çalışmalarında süreklilik sağlanır.
- Çeşitli öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanılmasına olanak sağlanır.
- Çocukların ve okulun yakın çevre ile daha sıkı ilişkiler kurması olanağı elde edilir.
- Değerlendirmenin, eğitim-öğretimin ayrılmaz bir parçası olarak ele alınmasına olanak sağlanır.

Ünite planlarının, öğrencilerin gelişimini ve davranış değişikliğini sağlayacak nitelikte olabilmesi için aşağıdaki özelliklere uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

Ünite planları;

- öğrencilerin ilgi ve gereksinimlerine dayalı olmalı,
- öğrenciyi güdülemeli ve yeni etkinliklere yöneltmeli,
- kendi içinde bütünlüğe sahip olmalı,
- öğretim üniteleri ve ünite içi etkinliklerde belirli bir ilişki, sıra ve devamlılık sağlamalıdır (Hacıoğlu ve Alkan, 1997, s.88).

Ünite planları uygulama ile daha yakından ilgili olduğundan, yıllık planlardan

daha ayrıntılı olarak hazırlanmalıdır. Diğer planlar gibi ünite planları hazırlanırken de öğretmen, zümre öğretmenleri ve öğrencilerle işbirliği yapabilir, diğer öğretmenlerden, müfettişlerin görüşlerinden ve geçmiş yıllarda yapılan planlardan yararlanabilir. Ünite planları hazırlanırken, öğrencilerin katılımı sağlanmalı; öğrencilerin, okulun, çevrenin olanak ve özellikleri gözönüne alınmalıdır. Öğrencilerin üniteye karşı ilgileri çekilmeli ve hazırlanan planlar onaylanmadan önce sınıfla beraber tekrar gözden geçirilmelidir (Vural, 2000, s.19). Böylece öğrencilerin ünite hakkında bilinçlenmeleri sağlanır ve öğrenciler neyi, niçin, nasıl yapacaklarını bilirler (Akbaşlı ve Piten, 1999, s.51).

Yıllık planda, mihver derslerin programlarında yer alan ünitelerin tamamı hazırlanırken, ünite planlarında yıllık planda yer alan ünitelerden sırası gelen bir tanesi hazırlanır (Özdemir ve Sönmez, 2000, s.81). Birleştirilmiş sınıflarda ise, mihver dersler, A grubunda (birinci, ikinci ve üçüncü sınıflarda) birinci, ikinci ve üçüncü yıl üniteleri olarak ele alınır ve her üç sınıfta aynı yılın ünite planları hazırlanarak işlenir (Akbaşlı ve Piten, 1999, s.51).

Çizelge 2'de görüldüğü gibi ünite planları dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, ders/etkinlik, ünitenin adı, numarası, sınıf ve süre bulunmaktadır. Planı yapılacak ünite, programda ve yıllık planda bulunan bir ünite olmalıdır. Ünitenin süresi yıllık planda belirlenen süre olabileceği gibi, değişik bir süre de olabilir.

İkinci bölüm de amaçlar, ünitenin bölümleri, yöntem ve teknikler, kaynak, araç ve gereçler, gezi ve gözlem yer almaktadır. İkinci bölümde yer alması gereken özellikler şöyle özetlenebilir:

Amaçlar: Ünitenin amaçları bu bölüme yazılır. Amaçlar belirlenirken, amaçların toplumun ve öğrencilerin gereksinimleri açısından zamana ve geleceğe hitap edecek nitelikte olmasına dikkat edilmelidir (Taşdemir, 2000, s.113). Amaçlar, belirlenen sürede gerçekleşebilecek, bireysel farklılıkları karşılayabilecek ve öğrenci düzeylerine uygun nitelikte olmalıdır. Ayrıca amaçlar, davranışsal amaçlar olarak da ifade edilmelidir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.171).

ÇİZELGE 2

ÜNİTE PLANI ÖRNEĞİ

BÖLÜM: I

.../.../200...

Ders:
Ünitenin Adı:
Ünite Numarası
Sınıf:
Süre:

BÖLÜM : II

Amaçlar	Ünitenin Bölümleri	Yöntem ve Teknikler	Kaynak, Araç ve Gereçler	Gezi, Gözlem, Deney

BÖLÜM: III

Değerlendirme:

BÖLÜM: IV

Planın İşlenişine İlişkin Görüşler:

Sınıf Öğretmeninin
Adı-Soyadı
İmza

Okul Müdürünün
Adı-Soyadı
İmza

(Gürkan ve Gökçe, 1999, s.142)

Ünitenin Bölümleri: Yıllık planda anaçizgileriyle gösterilen ünite konusu, ünite planında ayrıntılarıyla belirlenir. Konular öğrencilerle birlikte belirlenmelidir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.172). Ünite konuları belirlenirken öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyleri, öğretim alanındaki bilimsel ve teknolojik gelişmeler ve üniteye ayrılan süre göz önüne alınmalıdır. Bunun için; ünite amaçlarında öngörülen davranışların kazandırılmasına temel olacak bilgi, beceri, alışkanlık, tutum ve değerler ile ilgili kavramlar, ilkeler, işlemler ve yaşantılar anaçizgileriyle bu bölümde listelenir (Hacıoğlu ve Alkan, 1997, s.90).

Yöntem ve Teknikler: Ünitenin öğretiminde uygulanacak yöntem ve teknikler bu bölümde gösterilir. Ünite konularının özelliklerine uygun, yaparak ve yaşayarak öğrenmeyi sağlayan ve öğrencileri etkin kılan yöntem ve teknikler seçilmelidir. Ünite çalışmalarını bireysel ya da grup çalışması olacağı yine bu bölümde yer almalıdır (Büyükkaragöz, ve Çivi, 1997, s.172).

Kaynak, Araç ve Gereçler: Bu bölümde, ünitenin işlenişinde yararlanılacak, kişi, yayın, teknolojik araç ve gereçlere yer verilir. Kaynakların adları, sayfa numaraları, yazar isimleri, görevleri ve araç gereçler ile bunların temin edileceği yerler belirtilir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.172). Öğretmen kaynak, araç ve gereçleri kendisi gözden geçirdikten sonra, hanginden yararlanılacağına öğrencilerle birlikte karar vermelidir.

Gezi, Gözlem ve Deney: Öğrenme yaşantılarında çeşitliliği sağlamak için gezi, gözlem ve deney etkinliklerin yapılması zorunludur. Gezi yapılacak yerler, tarihi, süresi, kimlerin katılacağı ve yapılacak gözlemler ayrıntıları ile bu bölümde belirtilir (Temiz, 1982, s.36). Yine, yapılacak deneylerin ve diğer etkinliklerin ne zaman, nerede ve nasıl yapılacağı ünite planında yer almalıdır.

Ünite planlarının üçüncü bölümünde değerlendirme bulunmaktadır. Ünite planlarının değerlendirme bölümü, yıllık planlardan farklıdır (Demirel, 1997, s.17). Hazırlanan ünite planlarında uygulanacak olan günlük, ara ve genel değerlendirmeler yer almalıdır. Değerlendirmeler, çalışmaların sürekli olarak gözden geçirilmesine, öğrencilerin kendilerini denetlemelerine ve serbest zamanlarını etkili kullanmalarına

olanak sağlayacaktır (Vural, 2000, s.20). Bunun için, sınıf öğretmenleri her ünite sonunda amaçlara ne oranda ulaştıklarını belirlemek için değerlendirme yapmalıdır. Bu bölümde, hangi ölçme değerlendirme araçlarından yararlanılacağına yer verilir. Yazılı değerlendirmeler olabileceği gibi, bir durumun veya etkinliğin gözlenmesi şeklinde de değerlendirme yapılabilir. Değerlendirmenin şekli ve ölçütleri öğrencilere önceden duyurulmalı ve amaçlardan uzaklaşmamalıdır (Binbaşıoğlu, 1994, s.187).

Ünite planlarının dördüncü bölümünde planın işlenişine ilişkin görüşler bulunmaktadır. Bu bölümde, ünite işlendikten sonra yazılır ve ünitenin işlenişinde eklenen veya çıkarılan konular, ünitenin süresinde bitip bitmediği, bitmediyse nedenleri, nelerin eksik kaldığı ve amaçlara ulaşıp ulaşılamadığı gibi açıklamalar belirtilir. Bu bölüm, sonraki yıllarda yapılacak planlara ışık tutabileceğinden doldurulması ihmal edilmemelidir (Demirel, 1999, s.17).

1.1.4.3. Günlük Plan

Günlük plan, bir ya da bir kaç ders saatinde işlenecek konunun anaçizgilerini bu konuya ilişkin deneyleri, tartışma sorularını, ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç ve gereçlerini içine alan ve önceden ilgili öğretmenlerce hazırlanan plandır (MEB, 1981).

Gültekin (2001, s.199) günlük planı, bir günde yapılacak tüm ders ya da etkinliklerin bir bütün olarak belirlenmesi şeklinde tanımlamıştır. Tanımlardan anlaşılacağı gibi günlük plan, öğretmenin bir günde işleyeceği derslerde yapacağı tüm etkinliklerin ayrıntıları ile önceden hazırlamasıdır.

Milli Eğitim Bakan'lığı (1981), günlük planların gerekliliğini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir:

Günlük plan;

- eğitim ve öğretimde ortak konulara ve etkinliklere yönelmeyi sağlar,
- eğitim ve öğretim konularının içeriği ile etkinliklerin mantıklı olarak sıralanmasını sağlar,

- üzerinde önemle durulacak noktaları belirler,
- zamanın verimli olarak kullanılmasına olanak sağlar,
- yapılan çalışmalarını belgeler,
- değerlendirme için temel olur,
- dersler ve konular arasındaki ilişkileri gösterir,
- derslerde sürekliliği sağlar,
- en uygun yöntem ve teknikleri belirleme olanağı sağlar.

Günlük, plan öğretmenin her an gereksinim duyduğu bir rehber niteliğindedir (Hacıoğlu ve Alkan, 1997, s.92). Bu nedenle, günlük plan, yıllık ve ünite planlarına uygun olarak, onlardan daha ayrıntılı biçimde hazırlanmalıdır.

İyi bir günlük planda, derslerin nerede ve nasıl işleneceği, ulaşılmak istenen amaçlar, amaçları gerçekleştirecek etkinlikler, en uygun araç ve gereçler, çalışmalara ayrılan zamanlar belirtilmelidir. Bunların yanısıra, etkinliklerin önceki derslerle bağlantıları kurulmalı, aynı gün ortaya çıkabilecek değişiklikler dikkate alınmalı, ders içinde de bazı planlamaların yapılabilmesi unutulmamalı ve günlük çalışmaların değerlendirmesi yapılarak, ertesi gün yapılacaklar tasarlanmalıdır (Gürkan ve Gökçe, 1999, s.147).

Demokratik yaşayış olanakları sağlamaya çalışan öğretmenlerin, işlerini öğrencileriyle birlikte planlamaları gerekir. Böylece öğrencilerin ilgileri geliştirilir ve öğretim daha verimli olur. Günlük çalışmalar planlanırken, öğrencilerin düşünce ve isteklerine, ilgi ve gereksinimlerine yer verilmelidir. Planlama aşamasında, gerekirse bir gün önceki dersin bitişinden, ertesi sabah dersin başlangıcına kadar öğrencilerin yaşadığı eğitsel konular üzerinde durulabilir (Güleryüz, 2001, s.65).

Her derste ünitelere paralel olarak, öğrenilmesi istenen bazı davranışlar bulunur ve derste bu öğrenmeleri sağlayacak etkinliklere yer verilir. Bu nedenle, bir ders planında da ünite planına benzer bölümler bulunmaktadır. Ders planı yapılırken, ünite planına benzer belirlemeler yapılarak, dersin işlenmesi sırasında kolayca yararlanılabilecek şekilde ifade edilmelidir (Özçelik, 1992, s.213).

ÇİZELGE 3

GÜNLÜK PLAN ÖRNEĞİ

BÖLÜM: I

Dersin Adı	
Sınıfı	
Ünitenin Adı Numarası	
Konusunun Adı	
Süre	

BÖLÜM: II

Amaçlar	
Konusunun Bölümleri	
Yöntem ve Teknikler	
Kaynak, Araç ve Gereçler	
Gezi, Gözlem, Deney, Ödev	

BÖLÜM: III

Değerlendirme	
---------------	--

BÖLÜM: IV

Planın İşlenişine İlişkin Görüşler	
------------------------------------	--

Öğretmenin Adı, Soyadı, İmzası

(Demirel, 1998, s.121)

Çizelge 3'de görüldüğü gibi günlük planlar dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, dersin/etkinliğin adı, öğretim yapılacak sınıf, ünite numarası ve adı, işlenecek konunun adı ve süre yer almaktadır. Bu bölüm, kurumların özelliklerine göre değişebilmekle beraber nerede olursa olsun yıllık ve ünite planına uygun olarak hazırlanır.

İkinci bölümde, amaçlar, konunun bölümleri, yöntem ve teknikler, kaynak, araç ve gereçler, gezi, gözlem, deney, ödev bulunmaktadır. Üçüncü bölüm, değerlendirme bölümüdür. Dördüncü bölümde ise, planın işlenişine ilişkin görüşler bulunmaktadır.

Günlük planların bölümlerinin hazırlanması da, yıllık planlarla ünite planlarında olduğu gibidir. Günlük plan hazırlandıktan sonra ders planı, gezi planı, deney planı gibi planlar bu plana eklenir.

1.1.4.5. Ders Planı

Ders planı, bir veya birkaç ders saatinde işlenecek bir konunun amaçlarını, ana çizgilerini, bu konuya ilişkin deneyleri, tartışma sorularını, ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç ve gereçlerini, değerlendirme yollarını belirten ve önceden ilgili öğretmenlerce hazırlanan bir plandır (Yaşar, 1998, s.147). Gültekin (2000, s.201) ders planını, bir derste işlenecek konu ya da konularla ilgili amaç ve davranışsal amaçlara ulaştıracak öğrenme-öğretme etkinliklerinin planlanması olarak tanımlamıştır.

Demirel (1998, s.120) bir ders planının ayrıntılı bir şekilde hazırlanmasının amacını, bir dersin nasıl işleneceğini ayrıntılı biçimde kağıt üzerinde gösterilmesi olarak belirtmiştir. Ders planının benzer tanımlarına rastlanmakla beraber, tüm tanımların bir ders süresince yapılacak olan etkinlikleri kapsadığı görülmektedir.

Öğretmenler meslekte ne kadar deneyimli olursa olsun mutlaka ders planı hazırlamalıdır. Öğretmenin sınıfta göstereceği başarı, büyük ölçüde dersten önce iyi bir plan hazırlamasına bağlıdır. Ancak plan çok iyi hazırlanmış da olsa, tek başına başarının güvencesi değildir (Sözer, 1998, s.126). Kizlik (2001, s.5) de, iyi bir plan hazırlama

yeteneği ile planı uygulayabilme yeteneği arasında büyük farklılıkların olduğunu ifade etmiştir.

Ders planı, izlenen ders kitabından bir bölüm değil, öğretmenin kılavuzudur (Sözer, 1998, s.127). Bu nedenle, iyi hazırlanmış bir ders planı aşağıdaki özelliklere sahip olmalıdır:

- Öğrencilerin gereksinim, ilgi ve yetenekleri gözönüne alınmalıdır.
- Derse ve konuya karşı öğrencilerde ilgi uyandırmalı, öğrencilerin derse istekle katılmalarını sağlamalıdır.
- Öğrencilere kazandırılmak istenen amaçları ve değerlendirme yollarını içermelidir.
- Esnek olmalı, son anda yapılacak değerşikliklere olanak vermelidir.
- Öğrenme-öğretme sürecinde uygulanacak öğretim stratejileri, yöntem ve teknikler ile öğretimde yararlanılacak araç ve gereçleri göstermelidir.
- Bir önceki ders, yeni ders ve bir sonraki ders arasında bağlantı kurmalıdır.
- Çok ayrıntılı ya da çok kısa ve dağınık olmamalıdır.
- Kolay izlenebilecek ve uygulanabilecek bir yapıda olmalıdır (Yaşar, 1999, s.122).
- Belirli bir süre içinde uygulanabilecek nitelikte olmalıdır (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.174).

Ders planı hazırlarken öğretmenler, kazandırmak istedikleri amaç ve davranışları, öğretmek istedikleri konuyu, yararlanmak istedikleri öğretim stratejilerini, öğretmeyi istedikleri kavram ve düşünceleeri, gereksinim duydukları kaynak, araç ve gereçleri göz önüne almalıdır. Bunların yanısıra; öğrencileri güdülemek için yapacaklarını, derse yapacakları girişi ve dersi kapatışlarını, öğrenmeyi nasıl değerlendireceklerini gözönüne alarak planlamayı kolaylaştırabilirler (Yaşar, 1999, s.122).

Öğretmen, aşağıdaki soruları sorarak ders planı hazırlamaya başlamalıdır (<http://www.askeric.org/Virtual/Lesons/Guide.Shtml>, 2001, s.1):

- Öğrencileriniz nereye doğru gidiyor?
- Oraya nasıl ulaşacaklar?
- Ulaştıklarını nasıl anlayacaksınız?

Öğretmenler yukarıda belirtilen noktalara ve sorulara dikkat ederek plan hazırladığında, bu planları istenilen oranda uygulama başarısını gösterebilirler. Ders planları yıllık plana ve ünite planlarına paralel, onlardan daha ayrıntılı olarak hazırlanır. Öğretmen ders planını hazırlarken zümre öğretmenleri, diğer öğretmenler ve öğrencilerle birlikte çalışabilir.

Çizelge 4'de görüldüğü gibi ders planında aşağıdaki bölümler bulunmaktadır:

Tanıtıcı Bölüm: Bu bölümde, dersin adı, dersin verileceği sınıf ve şubesi, tarihi, süresi, konusu, uygulanacak yöntem ve teknikler ile yararlanılacak kaynaklar, araç ve gereçler yer almaktadır (Yaşar, 1999, s.123). Ders konusu ve konu için ayrılan süre iyi ayarlanmalıdır. Özellikle göreve yeni başlayan öğretmenler zamanı etkili kullanamadıklarında konu erken ya da geç bitebilir. Yararlanılacak kaynaklar, araç ve gereçler konunun öğrenilmesine katkı sağlayacak ve çağdaş öğretim stratejilerinden seçilmelidir. Kaynakların adları, sayfa numaraları, yazar isimleri, görevleri ve araç gereçler ile temin edileceği yerler belirtilmelidir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.172).

Amaçlar ve Davranışsal Amaçlar: Öğretim programına uygun olarak, yıllık planda ve ünite planında yer alan amaçlardan, konuya uygun olanları ders planında da yer alır. Özel amaçlar dersin sonunda kazandırılmak istenen her bir davranış gözönüne alınarak, öğrenci davranışı olarak ifade edilmelidir. Çünkü, burada söz konusu olan öğrencilerdir. Ayrıca, davranışsal amaçlarda davranışın düzeyi bilişsel, duyuşsal, psikomotor düzeyler olarak belirlenmeli ve bilgi, kavrama, uygulama, analiz, sentez ve değerlendirme düzeylerinde de ifade edilmelidir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.175). Ancak burada önemli olan amaçların neler olduğunun sıralanması değil, onların

öğretimde neden gerçekleştirilmeleri gerektiğinin öğretmen tarafından sınıfta vurgulanmasıdır (Saban, 2000, s.10).

Giriş: Bu bölümde, öğrencilerin dersi izlemeye hazır duruma gelmeleri için, dikkat ve ilgilerini uyandırmak amacıyla yapılacak etkinlikler yer alır. Bu etkinliklere; öğrencileri amaçlardan haberdar etme, anı veya fıkra anlatma, geçmiş derslerle bağlantı kurma, derste kullanılacak yöntem ve tekniklerden söz etme, öntest uygulama vb. örnek olarak gösterilebilir. Seçilen etkinlikler, öğrencilerin hazır bulunuşluk düzeyine uygun ve anlamlı olmalıdır. Öğretmen, deneyimine ve hazırlığına bağlı olarak konuya en uygun girişi seçebilir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.177). Ayrıca giriş bölümü, göreve yeni başlayan öğretmenler için de derse hazırlanma olanağı sağlayabilmektedir. Derse hazırlık süresi üç-beş dakikayı geçmemelidir. Bu bölüm öğrencilerin derse güdülenmesini sağlayacağı gibi, öğretmenlerin de kendilerini sınıfa ve derse hazırlamaları bakımından yararlı olabilir (Sözer, 1997, s.131).

Geliştirme (İşleniş): Konu ile ilgili etkinlikler bu bölümde gerçekleştirilmekte ve sürenin büyük kısmı bu bölüme ayrılmaktadır. Bilgiler ayrıntıya inilmeden, kilit kavramlar olarak ve basitten karmaşığa doğru ifade edilir. Öğrencilerin konuyu öğrenebilmeleri için nerede, hangi örneklerin verileceği; nerede hangi araçların kullanılacağı; tarihler, özel adlar, sorulacak anahtar soruların neler olduğu, kimlere sorulacağı, hangi yöntem ve tekniklerin (Problem çözme, küme çalışması, deney vb.) hangisinin nerede kullanılacağı; ne zaman tekrarların yapılacağı gibi etkinlikler bu bölümde yer alır. Ayrıca, kurallar, şekiller formüller ve çizimler de bu bölümdedir. Geliştirme bölümünün maddeler halinde yazılması ve numaralandırılması öğretmenin ders sırasında planı izlemesini kolaylaştırır (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, ss.177-178).

Sonuç: Bu bölümde öğrenilenleri pekiştirecek ve kalıcılığını sağlayacak etkinliklere yer verilir. Bunlar; konunun son bir kez özetlenmesi, genellenmesi, son bir kez uygulanması, öğretmenin önemli gördüğü noktaları bir kez daha yinelemesi, öğrencilerin soru sormaları gibi etkinliklerdir (Yaşar, 1999, s.125). (Gültekin, 2001, s.202)

ÇİZELGE 4

DERS PLANI ÖRNEĞİ

Dersin Adı :
 Sınıf ve Şube :
 Tarih :
 Süre :
 Konu :
 Kaynak Araç ve Gereçler :

I. Amaçlar ve Davranışsal Amaçlar

- I. ....
- a. ....
- b. ....
- c. ....
2. ....
- a. ....
- b. ....
- c. ....

II. Giriş

Dikkat Çekme
 Güdüleme
 Gözden Geçirme
 Derse Geçiş

III. Geliştirme

IV. Sonuç

V. Değerlendirme

VI. Alıştırma / Ödev

Öğretmen
 Adı Soyadı
 (İmza)

Onay
 Müdür
 Adı Soyadı
 (İmza-Mühür)

Değerlendirme: Değerlendirme eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Dersin işlenişi sırasında ve sonunda, ders planının başında yer alan ve öğrencilere kazandırılması tasarlanan davranışsal amaçların gerçekleşip gerçekleşmediği ya da ne ölçüde gerçekleştiğini yapılacak bir değerlendirme ile anlaşılır. Bunun için bu bölümde, hangi sınaama araçlarının ne zaman ve nasıl kullanılacağı, uygulama sonucunda elde edilen sonuçların nasıl değerlendirileceği ve değerlendirmeye ne kadar süre ayrılacağı belirtilmelidir. Ölçme aracının türü ve uygulanışına ilişkin bilgilere ve bazı soru örneklerine de yeterince yer verilmelidir. Bunların ders planına yazılmış olması, öğretmenin işini büyük ölçüde kolaylaştırır (Sözer, 1998, s.131-132). Burada unutulmaması gereken nokta, öğretmenin değerlendirme hakkında öğrencilere dönüt vermesidir; çünkü, öğrencilerin nerede ve nasıl hata yaptıklarını bilmeye gereksinimleri vardır. Bu sayede, öğrenciler hatalarını düzeltme ve öğrenmelerini tamamlama olanağını elde ederler (Saban, 2000, s.11).

Alıştırma/Ödev: Bu bölümde, işlenen konuyla ilgili olarak öğrencilerin yapmasında yarar görülen alıştırmalara, gelecek ders için yapmaları gereken hazırlıklara ve ödevlere yer verilir (Gültekin, 2001, s.203). Öğrencilerin öğrendiklerini gerçek yaşamda uygulayıp benimsemeleri, pekiştirmeleri ve kalıcı hale getirmeleri için alıştırmalar yapılabilir (Büyükkaragöz ve Çivi, 1997, s.178). Araştırma projeleri de ev ödevi olarak verilebilir (Özden, 2000, s.203). Ödevler evde ya da okulda, ders dışı saatlerde yapılabilecek bir etkinlik türüdür. Öğrencinin öğretime hazırlanmasını ve öğrenilenlerin pekiştirilmesini sağlar. Ev ödevlerinin yapımı ve değerlendirilmesi eğitsel nitelikte olmalıdır (Binbaşıoğlu, 1994, s.209).

1.1.4.5. Gezi, Gözlem ve Deney Planları

Gezi, gözlem planları, bir çeşit uygulama ve derse hazırlık taşıyan gezi, inceleme ve gözlemin planlanmasıdır. Gezi, gözlem yolu ile öğrencilere bilgi ve yetenek kazandırmak amaçlanır.

Deney planları, bir derste yapılacak bir deney etkinliğini düzenleyen planlardır.

GEZİ PLANI ÖRNEĞİ

BÖLÜM I

Dersin Adı:	Konunun Adı:
Gezilecek Yer:	Süre:
Gezi Grubu:	Gezi Sorunları:

BÖLÜM II

Amaç: Uygulama:

BÖLÜM III

Değerlendirme:

BÖLÜM IV

Geziye İlişkin Görüşler:

Öğretmenin
Adı, Soyadı, İmzası

Uygundur .../.../200.
İmza Mühür
Okul Müdürü

(Hesapçıoğlu, 1998, s.108).

Bu planlar günlük ve ders planlarının birer parçası durumundadır (Hesapçioğlu, 1998, s.108). Yapılacak gezi, gözlem ve deney etkinliklerinin önceden planlanması amaçlara ulaşmakta yarar sağlayacaktır (Gözütok, 2000, s.43). Deney, gezi ve gözlem planları da diğer planlar gibi özenle hazırlanmalıdır.

Gezi planları Çizelge 5'de görüldüğü gibi dört bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, dersin ve konunun adı, süre, gezilecek yer, gezi grubu ve gezi sorunları yer almaktadır. İkinci bölümde, gezinin amaçları ve yapılacak uygulama bulunmaktadır. Üçüncü bölümde, gezinin değerlendirilmesi, dördüncü bölümde geziye ilişkin görüşler bulunmaktadır. Planın sonunda ise, öğretmenin ve okul müdürünün onay bölümü yer almaktadır. Her bölüm öğretmen tarafından özenle hazırlanmalı ve okul müdürüne onaylatıldıktan sonra uygulanmalıdır.

İçerik aynı kalmak koşuluyla Çizelge 5'deki gezi planı örneği deney, gözlem vb. etkinliklere de uygulanabilir (Hesapçioğlu, 1998, s.108).

1.1.4.6. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde, araştırmanın konusunu oluşturan problemle ilgili olarak yapılan araştırmalar ve bu araştırmaların bulguları özetlenerek sunulmuştur.

Azizoğlu'nun (1989) "Ankara Merkez İlkokul Öğretmenlerinin Öğretim Planları Hakkındaki Görüşleri" adlı araştırması Ankara'da görev yapan yüzyirmi ilkokul öğretmenine anket ve dereceleme ölçeği uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada ilkokulda görev yapan öğretmenlerin öğretim planlarının gereğine inanmaları düşük bulunmuştur. Öğretim planları ile ilgili yeterlilik düzeyleri düşük bulunmuş ve bu konudaki eğitimlerinin eksikliği öğretmenler tarafından da kabul edilmiştir. Okul müdürü ve müfettişlerin öğretim planlarının hazırlanması ve uygulanması konusundaki rehberlikleri yetersiz bulunmuştur. Aynı araştırmada, öğretmenlerin mesleki kıdemlerine, mezun oldukları okullara ve cinsiyetlerine göre; öğretim planlarının hazırlanması ve uygulanması konusunda, planların gereğine inanmaları ile ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde bir fark bulunamamıştır. Bunun yanında planlar konusunda yetmişlik düzeyleri ile okul müdürleri ve ilköğretim müfettişlerinin

planlar konusunda yaptığı rehberlik çalışmaları ile ilgili görüşleri arasında .05 anlamlılık düzeyinde farklar bulunmuştur.

Sönmez (1992), "İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf İçi Etkinlikleri" adlı araştırmasını Ankara ilinde görev yapan 187 öğretmen üzerinde gözlem yolu ile gerçekleştirilmiştir. Ankara'daki ilkokullarda görev yapan öğretmenlerin sınıf içi etkinlikleri; zaman, eğitim teknolojisi, öğrenme ve öğretme stratejisi, yöntem ve teknikler, ceza, ünite sırası, ipucu ve günlük planlar gibi değişik başlıklar altında araştırmıştır. Araştırma da, öğretmenlerin günlük plan yaptıkları, konuyu ve amaçları belirledikleri; ancak, hiç bir öğretmenin günlük ders planlarını eğitim bilimlerinin ilkelerine göre hazırlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Özbudun'un (1995), "İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersi Günlük Plan Uygulamaları" adlı araştırması ilköğretim kurumlarında görev yapan resim öğretmenleri, yöneticiler, müfettişler, öğrenciler ve velilerle görüşmeler yapılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda ilköğretim okullarında resim-iş dersi günlük plan uygulamalarını belirlemeye çalışmıştır. Araştırmada, resim-iş dışındaki branş öğretmenlerinin, resim öğretmenlerinin plan yapma gereksinimi olmayacağı yönünde görüş bildirdikleri, resim-iş ders saati azlığının planlamayı güçleştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmenler yazmanın uzun olması ve rutin yazılanların psikolojik etkisi nedeniyle plan yazmanın sıkıcı bir iş olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Çelik'in (1997) "İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretim Planları Hazırlamadaki Sorunlarının Belirlenmesi" adlı araştırması, Ordu ili ve ilçelerinde görev yapan 176 öğretmene anket ve değerlendirme formu uygulanarak gerçekleştirilmiştir. Araştırma sonucunda öğretmenlerin hazırladıkları ders planlarında amaç ve davranışlarla, içerik ve eğitim durumuna yer verdiği, değerlendirmeye ise öğretmenlerin birçoğunun yer vermediği anlaşılmıştır. Aynı araştırmada, öğretmenlerin yazdığı amaç ve davranışlarla, içeriğin yeterli olduğu; eğitim durumu ve değerlendirme ile ilgili olarak yazılanların ise yetersiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca araştırmaya katılan öğretmenler, ders planları hazırlamada karşılaştıkları sorunlara ilişkin olarak, genel sorulara sorunları olmadığı yönünde cevap vermişlerdir.

Yıldırım ve diğerleri (2001) tarafından yapılan "İlköğretim Birinci Basamak Düzeyinde Yapılan Öğretim Planlarının Değerlendirilmesi" adlı araştırma, yedi coğrafi bölgedeki ondört ilde görev yapan toplam 1194 öğretmen, 195 müdür ve 169 ilköğretim müfettişine anket uygulayarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

Öğretim planları genel olarak ele alındığında, öğretmen, müdür ve müfettişler farklı görüşler bildirmişlerdir. Öğretmenlerin çoğunluğu tarafından, planların amacına ulaştığı belirtilmiştir. Bazı müdür ve müfettişler, öğretim planlarını hazırlamaya harcanan zamanın bir ölçüde boşa gittiğini ifade etmişlerdir. Öğretim planı yapmanın kaçınılmaz olduğu, ancak planların uygulama ve zaman açısından daha kullanışlı bir hale getirilmesi için ünite planlarının kaldırılarak, yıllık ve günlük planlara daha çok önem verilmesi öğretmen, müdür ve müfettişler tarafından önerilmiştir. Öğretmenler hizmetiçi eğitim gereksinimlerine olumlu ve olumsuz olarak yakın oranlarda yanıt verirken, müdür ve müfettişler öğretmenlerin hizmetiçi eğitime gereksinimleri olduğunu belirtmişlerdir. Müfettişler, öğretmen performansını değerlendirirken her üç planın da ayrıntılı yapılması, öncelikle üç planın birbiriyle tutarlı olup olmadığına bakılması gerektiği ve öğretmenlerin amaçları, konuları ve alt konuları belirleme, işlenişi düzenleme, araç-gereçleri belirleme ve zamanı ayarlama konusunda sıkıntı çektikleri yönünde görüş bildirmişlerdir. Bunların yanında değerlendirmede, öğretmenin dersi işleyişi ile ilgili olarak esnek olması, günlük planla tutarlı olması, planda belirtilen etkinliklere bağlı kalma yanında gerektiğinde konulara da önem verdikleri ortaya çıkmıştır. Her üç grupta planların öğrenci merkezli olması isteğinde buluşurken, öğretmenler planların hazırlanmasında kendi düşüncelerinin de olması gerektiğini ifade etmişlerdir.

Yukarıdaki araştırmalarda genellikle öğretmenlerin öğretim planlarını hazırlama ve uygulama konusunda yetersiz oldukları tespit edilmiştir. Bunun yanında öğretmenlerin öğretimi planlama ile ilgili sorunlarının varlığı belirlenmiştir. İlköğretim müfettişleri, okul müdürleri ve öğretmenler arasında da öğretimi planlama konusunda farklı düşünce ve uygulamaların varlığı tespit edilmiştir. Bu araştırmada da,

araştırmacının "sınıf öğretmenlerinin öğretimin planlanmasına ilişkin görüşleri nelerdir?" sorusuna cevap aramasından kaynaklanmıştır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemektir.

Bu temel amaç doğrultusunda, aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin genel görüşleri nelerdir?
2. Sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşleri ile;
  - a) cinsiyetleri,
  - b) öğrenim durumları,
  - c) meslek bilgisini aldıkları kurumlar,
  - d) kıdemleri,
  - e) görev yaptıkları sınıflar,
 arasında ilişki var mıdır?
3. Sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasında karşılaştıkları sorunları, eğitim gereksinimleri ve önerileri nelerdir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Ülkeler kalkınmalarını belli sürelerle ayrılmış planlar ile yürütmektedir. Yeni bir güne başlarken bile, insanlar gün içerisinde yapacaklarını planlamaktadır. Çünkü bir amaca ulaşmak isteniyorsa, yapılacak işlerin önceden düzenli olarak planlanması bir zorunluluktur.

Planlamanın bu denli önem kazandığı günümüzde, öğretim etkinliklerinin

planlamadan yoksun olarak düşünülmesi olanaksızdır. Öğretim planlı bir süreçtir. Milli Eğitim Bakanlığı da çeşitli tarihlerde yayınladığı yönergelerle öğretim etkinliklerinin planlanmasını zorunlu kılarak, plan hazırlama sorumluluğunu öğretmenlere, denetim sorumluluğunu da okul müdürleri ve ilköğretim müfettişlerine vermiştir. Öğretmenler için planlar bir amaç değil, öğretmeni ve öğretim etkinliklerini başarıya götürecek bir araçtır. Planlama yapmamak öğretim etkinliklerinde savurganlığa yol açacaktır. Öğretim etkinliklerinin sınırlı zaman ve kaynaklarla yürütüldüğü düşünüldüğünde, böyle bir savurganlığa meydan vermeden çalışmalarını sürdürmek öğretmenler için önemli bir görev olmaktadır.

Önceden yapılan kimi araştırmalarda, öğretmenlerin genellikle, plan hazırlamanın gereğine inanmadıkları, plan hazırlamak istemedikleri ve yasal zorunluluk olduğu için hazırladıkları sonuçlarına ulaşıldığı gözlenmiştir. Günümüzde de, çoğu zaman ilgili çevrelerde öğretmenlerin öğretim planlarını hazırlama konusunda olumsuz görüşleri olduğu dile getirilmektedir. Ancak bu konuda, öncelikle bilimsel araştırma yöntemlerini kullanarak verilerin toplanması, çözümlenmelerinin yapılması, yorumlanarak bilimsel doğrultuda bir sonuca ulaşılması önemli bir gereklilik olarak görülmektedir. Bu bakımdan; öğretimi planlamakla sorumlu sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemek ve bu alanda öneriler geliştirmek, bu araştırmanın yapılmasını gerekli kılan etmenler arasındadır. Araştırma ile elde edilen sonuçların; öğretmen eğitiminde üniversitelere, öğretim etkinliklerini planlama çalışmalarında sınıf öğretmenlerine, planların denetiminde okul yöneticilerine ve ilköğretim müfettişlerine, öğretmenlerin plan hazırlama konusundaki tutum ve becerilerini geliştirmek için düzenlenecek hizmetiçi programlarına, yasa ve yönetmeliklerin hazırlanmasında Milli Eğitim Bakanlığı'na katkı getireceği umulmaktadır.

1.4. Sayıtlar

Bu araştırmanın temelinde aşağıdaki sayıtlar yer almıştır:

1. Bilgi toplama aracının geçerliliğini ve güvenilirliğini saptamada uzman ve

uygulayıcıların görüşleri yeterlidir.

2. Sınıf öğretmenlerinin, anketlere verdiği yanıtlar gerçeği yansıtmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

Araştırmanın sınırlılıkları şöyle belirlenmiştir:

1. Araştırma, 2001-2002 eğitim-öğretim yılı ile sınırlıdır.
2. Araştırma, Kütahya il merkezindeki resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri ile sınırlıdır.
3. Araştırma, sınıf öğretmenlerinin program ve yönetmelikler uyarınca hazırlamak zorunda oldukları planlardan özellikle yıllık plan, ünite planı ve günlük planlarla ilgili görüşleri ile sınırlıdır.
4. Araştırma, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı resmi ilköğretim okulları ile sınırlı olup, özel okullar araştırmanın kapsamı dışındadır.

1.6. Tanımlar

Ders Planı: Bir veya birkaç ders saatinde işlenecek bir konunun amaçlarını, ana çizgilerini, bu konuya ilişkin deneyleri, tartışma sorularını, ödevleri, uygulama çalışmalarını, ders araç ve gereçlerini, değerlendirme yollarını belirten ve önceden ilgili öğretmenlerce hazırlanan bir plan (Yaşar, 1998, s.147).

Eğitimde Planlama: Öğretim etkinliklerinin en gerçekçi ve düzenli biçimde nasıl yürütüleceğinin önceden ortaya konması (Demirel, 1999, s.10).

Günlük Plan: Bir günde yapılması planlanan farklı dersler için öğrenme-öğretme etkinliklerinin tasarlanması (Demirel, 1999, s.17).

İlköğretim: Bütün yurttaşların, Milli Eğitimin amaçlarına uygun olarak beden, zihin ve ahlak bakımından gelişmelerine hizmet eden sekiz yıllık temel öğretim dönemi (Sözer, 2002, s.143).

İlköğretim Okulu: Zorunlu eğitim çağındaki çocukların eğitim-öğretim gördükleri ve öğrenim süresi sekiz yıl olan ilköğretim kurumu (MEB., 1997).

Plan: Bir işin, bir eserin gerçekleştirilmesi için uyulması tasarlanan düzen (Türk Tarih Yüksek Kurumu, 1992, s.1190).

Planlama: Bir ölçü dizgesi ve önceden belirlenmiş amaçlara ulaşma olanakları veren yol (Adem, 1981, s.13).

Sınıf Öğretmeni: Alanı sınıf öğretmenliği olan öğretmen (MEB., 1997).

Ünite Planı: Öğretmenlerin gözetimi ve denetimi altında öğrencilere belirli bir süre içinde ve eğitim amaçlarına uygun olarak birtakım bilgi, beceri ve anlayışları kazandırmayı öngören belli bir konu ya da sorun çerçevesinde düzenlenmiş türlü etkinlikleri, öğrenme yaşantılarını ve değerlendirme çalışmalarını kapsayan ayrıntılı ders planı (MEB, 1981).

Yıllık Plan: Öğretmenin bir öğretim yılı süresince ders vermekle yükümlü bulunduğu sınıflarda, program uyarınca belli üniteleri ya da konuları hangi aylarda, yaklaşık olarak ne kadar zamanda, işleyeceğini gösteren ve öğretmen tarafından hazırlanarak ders yılı başında okul yönetimine verilen bir çalışma planı (Demirel, 1999, s.12).

2. YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örneklem, veriler ve toplanması, verilerin çözümlenmesi ve yorumlanması konularında bilgi verilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Sınıf öğretmenlerinin öğretimin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırma tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. Bu model çerçevesinde, sınıf öğretmenlerinin öğretimin planlanmasına ilişkin görüş ve önerileri, var olan duruma göre betimlenmeye çalışılmıştır. Bunun yanında, varolan durumun sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine, öğrenim durumlarına, meslek bilgisini aldıkları kurumlara, alana ilişkin eğitim durumlarına, mesleki kıdemlerine ve görev yaptıkları sınıflara göre değişip değişmediği ilişki olarak aranmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin önerileri varolan duruma dayalı olarak betimlenmeye çalışılmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın genel evrenini, Türkiye'de Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma evrenini ise, 2001-2002 öğretim yılının II. döneminde Kütahya il merkezindeki 37 resmi ilköğretim okulunda görev yapan 426 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Çalışma evreninin ulaşılabilir olması, çok büyük olmaması ve daha güvenilir verilerin elde edilebileceği düşüncesiyle, araştırmada örneklem alınmayarak; araştırma, çalışma evrenini oluşturan tüm sınıf öğretmenleri üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma evreniyle ilgili sayısal bilgiler Ek 1'de verilmiştir.

Araştırmada gerek duyulan verilerin elde edilmesi için çalışma evrenine uygulanan anketler ve geri dönüş oranları Çizelge 6'da gösterilmiştir.

Çizelge 6
Uygulanan Anketlerin Geri Dönüşü

Dağıtılan Anket	Geri Dönen Anket	
s	s	%
426	385	90

Çizelge 6'da görüldüğü gibi, anket dağıtılan 426 öğretmenden 385'i ankete yanıt vermiştir. Anketi yanıtlayan öğretmenlerin oranının % 90 dolayında olması araştırma açısından olumlu bir gösterge olarak kabul edilebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özellikleri Çizelge 7'de gösterilmiştir.

Çizelge 7'deki veriler incelendiğinde araştırmaya katılan öğretmenlerin kişisel özelliklerine ilişkin bulgular aşağıdaki gibi ifade edilebilir.

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerin çoğunluğunu % 55.3 ile erkek öğretmenler oluşturmaktadır. Kadın öğretmenlerin oranı ise % 44.7 'dir.

Verilere öğretmenlerin öğrenim durumları yönünden bakıldığında, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunu %38.7 ile Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler oluşturmaktadır. Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin oranının %20.8, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin oranının ise %13.0 olduğu görülmektedir. %15.5 oranında sınıf öğretmenin alan dışında eğitim aldıkları halde, sınıf öğretmeni olarak görev yaptıkları anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %11.9'unun Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programından mezun oldukları görülmektedir. Bu veriler sınıf öğretmenlerinin tamamına yakınının yüksek öğrenim gördüğünü göstermektedir.

Çizelge 7

Çalışma Evreninin Kişisel Özellikleri

Özellikler	Grup	Öğretmen Sayısı s	Oranı %
Cinsiyeti	Kadın	172	44.7
	Erkek	213	55.3
Öğrenim Durumu	Eğitim Enstitüsü	149	38.7
	A.Ö.F. Eğitim Önlisans Prog.	80	20.8
	A.Ö.F. Lisans Tamamlama Prog.	50	13.0
	Eğitim Fakültesi Sınıf Öğt. Prog	46	11.9
	Diğer	60	15.5
Meslek bilgisi alınan kurum	Mezun Olduğu Kurum	336	87.3
	Katıldığı Sertifika Programı	34	8.8
	Diğer	15	3.9
Öğretmenlerin kıdemleri	1-5 yıl	20	6.8
	6-10 yıl	40	10.4
	11-15 yıl	50	19.0
	16-20 yıl	41	10.6
	21-25 yıl	137	35.6
	25 yıl ve üzeri	91	23.6
Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflar	1. sınıf	84	21.8
	2. sınıf	71	18.4
	3. sınıf	71	18.4
	4. sınıf	79	20.5
	5. sınıf	80	20.8
Toplam		385	%100

Öğretmen Okulu mezunu olan orta öğrenimli öğretmenlerin sayısı çok azdır (4 kişi). Bu nedenle bu sayı öğretim durumunda İktisat Fakülteleri, Fen-Edebiyat Fakülteleri ve Ziraat Fakültelerini kapsayan "diğer" seçeneği içinde verilmiştir.

Çizelge 7'deki verilere göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin %87.3'ünün öğretmenlik meslek bilgilerini mezun oldukları kurumdan aldıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini katıldığı sertifika programında alan öğretmenlerin oranı %8.8 iken diğeri seçen öğretmenlerin oranının %3.9 olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemleri yönünden bulgular incelendiğinde, 21-25 yıl arasında mesleki kıdeme sahip olanların %35.6 oranıyla diğeri

öğretmenlerden daha fazla olduğu görülmektedir. Bunu sırasıyla %23.6 oranıyla 25 yıl ve üzeri, %13.0 oranıyla 11-15 yıl, %10.4 oranıyla 6-10 yıl, %6.8 oranıyla 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler izlemektedir. Bu verilere göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin %59.2'sinin 20 yıl üzerinde görev yapmakta oldukları, dolayısıyla mesleki deneyime sahip oldukları söylenebilir.

Çizelge 7'deki veriler öğretmenlerin %20.8 oranında 5. sınıflarda görev yaptığını göstermektedir. 1. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin oranı %21.5; 4. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin oranı ise %20.5 olduğu görülmektedir. 2. ve 3. sınıflarda görev yapan öğretmenlerin %18.4 ile eşit oranda oldukları ortaya çıkmaktadır.

2.3. Veriler ve Toplanması

Araştırmanın temel verilerini, yerli ve yabancı kaynakların taranmasıyla elde edilen bilgiler ve sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşmelerden sağlanan bilgiler oluşturmaktadır. Öğretmenlerin öğretimin planlanmasına ilişkin görüşleri, araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan anket formuna verilen yanıtlarla belirlenmiştir.

Anket geliştirilmeden önce benzer nitelikteki bilgi toplama araçları incelenmiştir. Bu incelemelerin sonucunda, yeterli sayıda kapalı uçlu sorular ve yanıt seçenekleri oluşturulmuştur. Kapalı uçlu sorularla birlikte yanıt seçenekleri de verilerek, öğretmenlerin kendi görüşlerine uygun gördükleri yanıt seçeneğini işaretlemeleri istenmiştir.

Anketin geçerliliğini sağlamak için, ankette yer alan soruların araştırılmakta olan konu ile ilgili olmasına ve bütün konuyu kapsamasına özen gösterilmiştir. Güvenilirliğini sağlamak amacıyla da, anketin değişik yerlerine birbirini tekrarlar nitelikte sorular konularak, yanıtlar güvenilirlik açısından kontrol edilmiştir. Daha sonra, anket uzman görüşlerine sunulmuş ve alınan eleştiriler doğrultusunda geliştirilmiştir. Geliştirilen anket, uygulamaya aktarılmadan önce, örnekleme temsil edebilecek küçük birimlerde araştırmacının da katılımıyla ön denemeden geçirilmiştir. Ayrıca, anketin ön denemesine katılan bazı öğretmenlerle görüşmeler yapılmıştır. Ön

denemeden alınan sonuçlar ile görüşme yapılan öğretmenlerden elde edilen veriler doğrultusunda anketin güvenilirliği sağlanmaya çalışılmıştır. Bu çalışmalar yapıldıktan sonra, danışman öğretim üyesi ile birlikte anket yeniden gözden geçirilerek, gerekli düzeltmeler yapılmış ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Geliştirilen anket formu sekiz bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, beş soru yer almaktadır ve öğretmenlere ilişkin kişisel bilgilerle ilgilidir. İkinci bölümde, sınıf öğretmenlerinin öğretimin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik sekiz önerme, üçüncü bölümde öğretmenlerin planların hazırlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik on bir önerme, dördüncü bölümde uygulamaya ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik yedi önerme, beşinci bölümde değerlendirmeye ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik üç önerme, altıncı bölümde sorunlara ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik sekiz önerme, yedinci bölümde planlama eğitimine ilişkin görüşleri belirlemeye yönelik iki önerme, sekizinci bölümde ise, sınıf öğretmenlerinin öğretimin planlanmasıyla ilgili olarak önerilerini belirlemek için on beş önerme yer almaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin önermelere "evet", "kısmen" ve "hayır" seçeneklerinden kendilerine uygun olan bir seçeneği yanıt olarak vermeleri istenmiştir. (Ek 2).

Uygulamaya hazır hale gelen anket yeterli sayıda çoğaltılmıştır. Anketin ilköğretim okullarındaki sınıf öğretmenlerine uygulanmasına izin almak için, Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünün ilgili yazısı ile Kütahya Milli Eğitim Müdürlüğü' ne başvurulmuş ve anketin uygulanması için gerekli izin onayı alınmıştır (Ek 3 - Ek 4).

2001-2002 öğretim yılının ikinci dönemi, Haziran ayının ikinci haftasında anketin uygulanmak istendiği okullara gidilerek, okul yöneticilerine alınan izin ve anket hakkında bilgi verilmiştir. Daha sonra araştırma anketlerinin sınıf öğretmenlerine dağıtılıp toplanmasının yöneticiler tarafından yapılmasına ve belirlenen günde araştırmacının anketleri toplu olarak almasına karar verilmiştir. Ancak anketlerin bir kısmı belirlenen günde öğretmenlerden kaynaklanan sebeplerle toplanamamış, belirlenen sonraki bir günde toplanmıştır. Evren ve örneklem bölümünde de belirtildiği

gibi, anketlerin geri dönüş oranı % 90 olarak gerçekleşmiştir (bkz. Çizelge 6).

2.4. Verilerin Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan anketlerin toplandıktan sonraki kontrolünde tam olduğu belirlenmiştir. Anketin birinci bölümünü oluşturan ve öğretmenlerin kişisel bilgilerini ortaya koyan bağımsız değişkenlere göre; ikinci, üçüncü, dördüncü, beşinci, altıncı ve yedinci bölümde yer alan ve bağımlı değişken olarak kabul edilen görüş ve önermeleri belirleyen bilgiler, bilgi formuna aktarılmış ve bilgisayara aktarılmaya hazır hale getirilmiştir. Bilgisayarda yapılan tüm istatistiksel çözümlenelerde SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır.

Elde edilen verilerin çözümlenmesinde sayı ve yüzdelerle yanısıra bağımlı ve bağımsız değişken arasında bir ilişki olup olmadığı ile belirlenmiştir. Khi kare (X^2) tekniği kullanılmasının sebebi, işlenen bilgilerin frekans ve yüzdelik değerler olarak belirtilmesi ve bağımsız değişken düzeyleri ile bağımlı değişkenler arasındaki ilişkinin test edilmesidir. Khi kare (X^2) tekniğinde, her kolon ve sıradaki gözlenenler gözlenen ve beklenen frekanslar bulunarak, farkların kareleri beklenen frekanslara bölünerek toplanır. Bulunan sayı, gözlenen khi kare sayısıdır. Beklenen khi kare sayısı ise, serbestlik derecesine göre, khi kare dağılımını veren çizelgeden bulunur (Karasar, 1982, s.255). Olağanlık katsayısı, gruplararası farklılığın khi kare çözümlemesi ile arandığı çapraz tablolarda satır sütun sayısının 2×2 boyutlarını aştığı durumlarda kullanılan bir ilişki katsayısıdır. Olağanlık katsayısı C ile gösterilir. Khi kare değerinin büyük çıkması; çoğu kere iki değişken arasında ilişki olduğu anlamına gelir. Bu nedenle, bulunan khi kare değeri anlamlı ise C' ninde anlamlı olduğu söylenir (Alpar, 1998, s.241).

Anketin sekizinci bölümünde yer alan ve sınıf öğretmenlerinin önerilerini içeren bilgilerin çözümlenmesinde, bağımsız değişken düzeylerine göre ilişkiler belirlenmemiş, verilerin çözümlenmesinde frekans sayımı ve yüzdelerden yararlanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin öğretimin planlanması ile ilgili görüşlerini yansıtan bulgularla, bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir. Elde edilen bulgular, cinsiyet, öğrenim durumları, meslek bilgisinin alındığı kurumlar, mesleki kıdem ve görev yapılan sınıflar olmak üzere beş bağımsız değişkenin belirli seçeneklerde yer alan bağımlı değişkenlerle ilişkisi incelenerek yorumlanmıştır. Bulgular ve yorumlar şu yedi ana başlık altında sunulmaktadır:

- Öğretimin Planlanmasına İlişkin Genel Görüşlerle İlgili Bulgular ve Yorumlar
- Plan Hazırlama İle İlgili Bulgular ve Yorumlar
- Uygulama İle İlgili Bulgular ve Yorumlar
- Değerlendirme İle İlgili Bulgular ve Yorumlar
- Öğretim Etkinliklerini Planlamadaki Sorunlar İle İlgili Bulgular ve Yorumlar
- Planlama Eğitimi İle İlgili Bulgular ve Yorumlar
- Önerilerle İlgili Bulgular ve Yorumlar
- Öğretmenlerin Açık Uçlu Sorulara Verdiği Yanıtlara İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

3.1. Öğretimin Planlanmasına İlişkin Genel Görüşler İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın amacı kapsamında, öğretmenlerin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin genel görüşleri belirlenmek istenmiştir. Bunun için öğretmenlere 8 önerme verilerek, önermelere katılma durumları sorulmuştur. Öğretmenlerin her önermeye verdikleri yanıtların değişkenlere göre dağılımı ayrı çizelgelerde gösterilmiştir.

3.1.1. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretim Sürecinin Planlı Bir Biçimde Yürütülmesini Sağlar

Araştırma kapsamındaki öğretmenlere "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesine katılıp katılmadıkları sorulmuş, öğretmenlerden alınan yanıtlar Çizelge 8'de gösterilmiştir.

Çizelgede 8'de yer alan bulgular araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tümü yönünden incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerin %94.0'ünün "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesini "evet" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. "Kısmen" olarak yanıt veren öğretmenlerin %6.0 olduğu; bu önermeyi benimsemeyen öğretmen olmadığı görülmektedir. Çizelgedeki veriler öğretmenlerin, öğretim etkinliklerinin planlanmasının öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağladığını düşündüklerini göstermektedir.

Bulgular cinsiyet yönünden incelendiğinde, kadın öğretmenlerin %94.2'si, erkek öğretmenlerin de %93.9'u "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesine "evet" olarak yanıt vermişlerdir. Kadın öğretmenlerin %5.8'i, erkek öğretmenlerin %6.1'i "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesine "kısmen" katılırken, öneriye katılmayan öğretmenin olmadığı görülmüştür. Kadın ve erkek öğretmenlerin birbirine yakın ve yüksek oranlarda bu önermeyi desteklemiş olmaları, öğretmenlerin cinsiyet ayrımı gözetmeksizin öğretimin planlanmasının yararına inandıklarını göstermektedir.

Bulgular öğretmenlerin öğrenim durumları yönünden incelendiğinde, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesini "evet" olarak yanıtlayanların Eğitim Enstitüsü %96.6, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı %95.0, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı %94.0, Diğer Kurum ya da Programlar %91.7, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı %87.0 olarak sıralandığı görülmektedir. Bu durumda tablodaki verilere

ÇİZELGE-8
Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretim Sürecinin Planlı Bir Biçimde Yürütülmesini Sağlar.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C
	s	%	s	%	s	%	s	%			
Cinsiyet	●Kadın	162	94.2	10	5.8	0	0.0	172	44.7	0.014	1
	●Erkek	200	93.9	13	6.1	0	0.0	213	55.3		
	●Toplam	362	94.0	23	6.0	0	0.0	385	100.0		
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	144	96.6	5	3.4	0	0.0	149	38.7	5.936	4
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	76	95.0	4	5.0	0	0.0	80	20.8		
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	47	94.0	3	6.0	0	0.0	50	13.0		
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	40	87.0	6	13.0	0	0.0	46	11.9		
	●Diğer	55	91.7	5	8.3	0	0.0	60	15.6		
	●Toplam	362	94.0	23	6.0	0	0.0	385	100.0		
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	316	94.0	20	6.0	0	0.0	336	87.3	2	
	●Sertifika Programı	32	94.1	2	5.9	0	0.0	34	8.8		
	●Diğer	14	93.3	1	6.7	0	0.0	15	3.9		
	●Toplam	362	94.0	23	6.0	0	0.0	385	100.0		
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	23	88.5	3	11.5	0	0.0	26	6.8	2.87	5
	●6-10 Yıl	38	95.0	2	5.0	0	0.0	40	10.4		
	●11-15 Yıl	46	92.0	4	8.0	0	0.0	50	13.0		
	●16-20 Yıl	39	95.1	2	4.9	0	0.0	41	10.6		
	●21-25 Yıl	129	94.2	8	5.8	0	0.0	137	35.6		
	●25 Yıl ve Üzeri	87	95.6	4	4.4	0	0.0	91	23.6		
	●Toplam	362	94.0	23	6.0	0	0.0	385	100.0		
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	79	94.0	5	6.0	0	0.0	84	21.8	0.312	4
	●2. Sınıf	66	93.0	5	7.0	0	0.0	71	18.4		
	●3. Sınıf	67	94.4	4	5.6	0	0.0	71	18.4		
	●4. Sınıf	74	93.7	5	6.3	0	0.0	79	20.5		
	●5. Sınıf	76	95.0	4	5.0	0	0.0	80	20.8		
	●Toplam	362	94.0	23	6.0	0	0.0	385	100.0		

bakıldığında, öğretmenlerin öğrenim durumları farklı da olsa, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesine yüksek oranda katıldıkları söylenebilir.

Bulgular, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum yönünden incelendiğinde, öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %94.0'ünün, sertifika programında alan öğretmenlerin %94.1'inin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %93.3'ünün yukarıdaki önermeyi "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öneriyi "kısmen" olarak yanıtlayanlar ise, öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %6.0'sı, sertifika programında alan öğretmenlerin %5.9'u ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %6.7'sidir. Bu durumda, öğretmenlik meslek bilgisini farklı kurumlardan almış olan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesini destekledikleri söylenebilir.

Bulgular, öğretmenlerin mesleki kıdemleri yönünden incelendiğinde, 25 yıl üzeri mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %95.6'sının, 16-20 yıl mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %95.1'inin, 6-10 yıl mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %95.0'ının, 21-25 yıl mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %94.2'sinin, 11-15 yıl mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %92.0'sinin ve 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %88.5'inin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. Veriler incelendiğinde, olumsuz yönde görüş bildiren öğretmenin olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesini destekledikleri söylenebilir.

Bulgular, öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf yönünden incelendiğinde, 5. sınıf öğretmenlerinin %95.0'ünün, 3. sınıf öğretmenlerinin %94.4'ünün, 1. sınıf öğretmenlerinin %94.0'ünün, 4. sınıf öğretmenlerinin %93.7'sinin ve 2. sınıf öğretmenlerinin %93.0'ünün "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. Yine

çizelgedeki veriler incelendiğinde, yukarıdaki önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenin olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, farklı sınıflarda görev yapsalar da öğretmenlerin çok büyük bir bölümünün öğretim etkinliklerinin planlanmasının öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağladığı görüşünde olduğu söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.1.2. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Programların Belirlenen Sürelerde Tamamlanmasını Sağlar

Araştırma kapsamındaki öğretmenlere "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine katılıp katılmadıkları sorulmuş, öğretmenlerden alınan yanıtlar Çizelge 9'da gösterilmiştir.

Çizelgede 9'da yer alan bulgular araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tümü yönünden incelendiğinde, öğretmenlerin %75.3'ü "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine "evet", %22.6'sı "kısmen" ve %2.1'i "hayır" yanıtını vermiştir. Buna göre, öğretmenlerin çok büyük bir kısmının öğretim etkinliklerinin planlanmasının programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağladığını düşündükleri söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine kadın öğretmenlerin %80.2'si erkek öğretmenlerin ise %71.4'ü "evet" yanıtı vermiştir. Yine kadın öğretmenlerin %19.8'i ve erkek öğretmenlerin %24.9'u bu önermeyi "kısmen" biçiminde yanıtlamıştır. Her iki cinste de yukarıdaki önermeye katılmayan öğretmenin bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine daha fazla

ÇİZELGE-9

Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Programlarının Belirlenen Sürelerde Tamamlanmasını Sağlar.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	138	80.2	34	19.8	0	0.0	172	44.7	11.575	1	0.147
	●Erkek	152	71.4	53	24.9	8	3.8	213	55.3			
	●Toplam	290	75.3	87	22.6	8	2.1	385	100.0			
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	119	79.9	27	18.1	3	2.0	149	38.7	6.662	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●Açıköğr. Fak.Eğ. Önlis. Pr.	62	77.5	16	20.0	2	2.5	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	38	76.0	11	22.0	1	2.0	50	13.0			
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	30	65.2	15	32.6	1	2.2	46	11.9			
	●Diğer	41	68.3	18	30.0	1	1.7	60	15.6			
	●Toplam	290	75.3	87	22.6	8	2.1	385	100.0			
Öğremenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	255	75.9	74	22.0	7	2.1	336	87.3	3.620	2	P>.05 Anlamlı Değil
	●Sertifika Programı	26	76.5	8	23.5	0	0.0	34	8.8			
	●Diğer	9	60.0	5	33.3	1	0.7	15	3.9			
Mesleki Kıdem	●Toplam	290	75.3	87	22.6	8	2.1	385	100.0	93.49	5	P>.05 Anlamlı Değil
	●1-5 Yıl	18	69.3	8	30.8	0	0.0	26	6.8			
	●6-10 Yıl	28	70.0	11	27.5	1	2.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	37	74.0	13	26.0	0	0.0	50	13.0			
	●16-20 Yıl	33	80.5	8	19.5	0	0.0	41	10.6			
	●21-25 Yıl	107	78.1	27	19.7	3	2.2	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	67	73.6	20	22.0	4	2.4	91	23.6			
Görev Yapılan Sınıf	●Toplam	290	75.3	87	22.6	8	2.1	385	100.0	104.79	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●1. Sınıf	58	69.0	25	29.8	1	1.2	84	21.8			
	●2. Sınıf	55	77.5	14	19.7	2	2.8	71	18.4			
	●3. Sınıf	58	81.7	13	18.3	0	0.0	71	18.4			
	●4. Sınıf	58	73.4	20	25.3	1	1.3	79	20.5			
	●5. Sınıf	61	76.3	15	18.8	4	5.0	80	20.8			
●Toplam	290	75.3	87	22.6	8	2.1	385	100.0				

katıldıkları söylenebilir.

Bulgulara öğrenim durumları yönünden bakıldığında "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %79.9' u, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %77.5'i, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %76.0'sı, Diğer kurum ya da Programlardan mezun öğretmenlerin %68.3'ü ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %65.2'si "evet" olarak yanıt vermiştir. Elde edilen bulgulara göre, sınıf öğretmenliği programı mezunu öğretmenlerin diğer fakülte ve programlardan mezun öğretmenlere göre "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine daha az katıldıkları görülmektedir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %75.9'unun, sertifika programında alan öğretmenlerin %76.5'inin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %60.0'ının "evet" yanıtı ile katıldıkları görülmektedir. Önermeye "kısmen" yanıtı verenlerin oranları ise, öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %22.0, sertifika programında alan öğretmenlerin %23.5 ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3' dür. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin yukarıdaki önermeye olumsuz yanıt vermedikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumdan alan öğretmenlerle sertifika programında alan öğretmenlerin görüşleri arasında bir fark bulunmazken, diğer kurumlardan alan öğretmenlerin "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine daha az katıldıkları anlaşılmaktadır.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine araştırmaya katılan 16-20 yıl arası kıdeme sahip

öğretmenlerin %80.5'i evet yanıtı verenler arasında ilk sırayı aldığı, 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %69.0'unun "evet" yanıtı vererek son sırayı aldığı görülmektedir. 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %30.8'inin "kısmen" yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı aldığı, 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %19.5'inin "kısmen" yanıtı vererek son sırayı aldığı söylenebilir. 1-5 yıl, 11-15 yıl ve 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerden önermeyi olumsuz olarak yanıtlayan olmadığı görülürken, diğer olumsuz yanıtlarında birbirine yakın olduğu görülmektedir. Tablodaki verilerden "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine en fazla 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler katılırken, en az 1-5 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin katılmadığı anlaşılmaktadır. Buradan, kıdem arttıkça "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine katılımın arttığı söylenebilir.

Çizelge 9'daki bulgular öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf yönünden incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerden, 3. sınıf öğretmenlerinin %81.7'sinin "evet" yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı aldığı, 1. sınıf öğretmenlerinin %69.0'unun "evet" yanıtı vererek son sırayı aldığı görülmektedir. 2. sınıf öğretmenlerinin %19.7'sinin, 5. sınıf öğretmenlerinin %18.8'inin, 4. sınıf öğretmenlerinin %25.3'ünün önermeye "kısmen" katıldıkları anlaşılmaktadır. 5. sınıf öğretmenlerinin %5.0'inin önermeyi olumsuz olarak yanıtladığı, 3. sınıf öğretmenlerinden olumsuz yanıt veren öğretmenin olmadığı görülmektedir. Bu durumda, 3. sınıf öğretmenlerinin "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine daha fazla katıldıkları söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.1.3. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Program Konularının Öğrencilerin İlgisi, Gereksinme, Yeti ve Yeteneklerine Göre Ele Alınmasına Olanak Sağlar

Öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin öğretmenlerin görüşüne sunulan üçüncü önerme "öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" dır. Sınıf öğretmenlerinin bu önermeye verdikleri yanıtların dökümü Çizelge 10' da verilmiştir.

Söz konusu çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: Araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin %61.8'i, öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağladığı yönünde görüş bildirirken, %34.5'i "kısmen" sağladığı ve %3.6'sı sağlamadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bulgular, Yıldırım ve diğerlerinin (2001) araştırma bulgularını desteklemektedir. Yıldırım ve diğerlerinin araştırmasında da öğretmenler yıllık, ünite ve günlük planların öğrenci-merkezli yaklaşımla ve onların ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda hazırlanması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesine "evet" olarak yanıt verenler kadın öğretmenlerin %66.9'u, erkek öğretmenlerin %57.7'si iken, "kısmen" olarak yanıt verenler kadın öğretmenlerin %30.8'i erkek öğretmenlerin %37.6'sı dır. Kadın öğretmenlerin %2.3'ünün, erkek öğretmenlerin %4.7'sinin önermeyi "hayır" olarak yanıtladığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, "öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesine kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla katıldıkları söylenebilir.

Çizelge 10'da görüldüğü gibi, öğrenim durumu Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı olan öğretmenlerin %74.0'ü, Eğitim Enstitüsü olan öğretmenlerin %66.4'ü, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı olan öğretmenlerin %61.3'ü,

ÇİZELGE-10

Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Program Konularının Öğrencilerin İlgisi, Gereksinme, Yeti ve Yeteneklerine Göre Ele Alınmasına Olanak Sağlar.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	115	66.9	53	30.8	4	2.3	172	44.7	4.070	1	
	•Erkek	123	57.7	80	37.6	10	4.7	213	55.3			
	•Toplam	238	61.8	133	34.5	14	3.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	99	66.4	47	31.5	3	2.0	149	38.7	15.206	4	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	49	61.3	29	36.3	2	2.5	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	37	74.0	12	24.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	21	45.7	20	43.5	5	10.9	46	11.9			
	•Diğer	32	53.3	25	41.7	3	5.0	60	15.6			
	•Toplam	238	61.8	133	34.5	14	3.6	385	10.0			
Öğrenenlik	•Mezun Olunan Kurum	215	64.0	111	33.0	10	3.0	336	87.3	7.087	2	
Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Sertifika Programı	16	47.1	16	47.1	2	5.9	34	8.8	P>.05 Anlamlı Değil		
	•Diğer	7	46.7	6	40.0	2	13.9	15	3.9			
	•Toplam	238	61.8	133	34.5	14	3.6	385	100.0			
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	14	53.8	10	38.5	2	7.7	26	6.8	17.429	5	
	•6-10 Yıl	19	47.5	17	42.5	4	10.0	40	10.4			
	•11-15 Yıl	30	60.0	18	36.0	2	4.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•16-20 Yıl	27	65.9	14	34.1	0	0.0	41	10.6			
	•21-25 Yıl	95	69.3	41	29.9	1	0.7	137	3.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	53	58.2	33	36.3	5	5.5	91	23.6			
	•Toplam	238	61.8	133	34.5	14	3.6	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	50	59.5	30	35.7	4	4.8	84	21.8	5.428	4	
	•2. Sınıf	49	69.0	20	28.2	2	2.8	71	18.4			
	•3. Sınıf	43	60.6	26	36.6	2	2.8	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	•4. Sınıf	48	60.8	30	38.0	1	1.3	79	20.5			
	•5. Sınıf	48	60.0	27	33.8	5	6.3	80	20.8			
	•Toplam	238	61.8	133	34.5	14	3.6	385	100.0			

Diğer Fakülte ve Programlar olan öğretmenlerin %53.3'ü, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı olan öğretmenlerin %45.7'si "öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesine "evet" olarak yanıt vermişlerdir. "Öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesini en az destekleyenlerin öğrenim durumu Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı, en fazla destekleyenlerin de Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı ve Eğitim Enstitüsü olan öğretmenlerin olduğu söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesini öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %64.0'ünün, sertifika programında alan öğretmenlerin %47.1'inin, diğer kurum ya da programlardan alan öğretmenlerin %46.7'sinin "öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesine "evet" yanıtı ile katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.9'u "hayır" yanıtı vererek bu önermeye katılmayan öğretmenler arasında ilk sırayı aldığı söylenebilir. Söz konusu önermeye en fazla öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumdan alan öğretmenlerin katıldığını söylenebilir.

Çizelge 10'daki bulgular incelendiğinde, 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %69.3'ü, 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %65.9'u, 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %58.2'si, 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %53.8'i ve 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %47.5'i "öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesine "evet" olarak yanıt vermiştir. 16-20 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerde "hayır" yanıtı veren öğretmenin olmadığı görülmektedir. Bu durumda, 16-20 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin bu önermeye en fazla, 6-10 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin de en az destek verdikleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden, 2. sınıf öğretmenlerinin %69.0'u, 4. sınıf öğretmenlerinin %60.8'i, 3. sınıf öğretmenlerinin %60.6'sı, 5. sınıf öğretmenlerinin %60.0'ı ve 1. sınıf öğretmenlerinin %59.5'i "öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesini "evet" olarak yanıtlamışlardır. "Öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesini en fazla 4. sınıf öğretmenlerinin, en az 5. sınıf öğretmenlerinin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.1.4. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretim Sürecinin Değerlendirilmesinde Geçerli Güvenilir Sonuçlar Elde Edilmesini Sağlar

Öğretim etkinliklerinin planlanmasının öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağladığına yönelik bulgular Çizelge 11' de yer almıştır.

Çizelge 11'deki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağladığı önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %60.5'i "evet", 35.8'i "kısmen" ve %3.6'sı "hayır" yanıtını vermiştir. Bu yanıtlar, öğretmenlerim yarından çoğunun "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesine katıldıkları görülmektedir.

Bulgularla, cinsiyet değişkeni yönünden incelendiğinde, kadın öğretmenlerin %59.9'u öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde

ÇİZELGE-11

Öğretim Etkinliklerinin Planlanması, Öğretim Sürecinin Değerlendirilmesine Geçerli ve Güvenilir Sonuçlar Elde Edilmesini Sağlar.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	•Kadın	103	59.9	61	35.5	8	4.7	172	44.7	0.907	1		
	•Erkek	130	61.0	77	36.2	6	2.8	213	55.3				
	•Toplam	233	60.5	138	35.8	14	3.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	104	69.8	41	27.5	4	2.7	149	38.7	20.047	5	0.224	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	48	60.0	30	37.5	2	2.5	80	20.8				
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	34	68.0	15	30.5	1	2.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	18	39.1	25	54.3	3	6.5	46	11.9				
	•Diğer	29	48.3	27	45.0	4	6.7	60	15.6				
	•Toplam	233	60.5	138	35.8	14	3.6	385	100.0				
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	205	61.0	122	36.3	9	2.7	336	87.3	7.484	2		
	•Sertifika Programı	17	50.0	13	38.2	4	11.8	34	8.8				
	•Diğer	11	73.3	3	20.0	1	6.7	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil	
Mesleki Kıdem	•Toplam	233	60.5	138	35.8	14	3.6	385	100.0	26.276	5	0.284	
	•1-5 Yıl	11	42.3	10	38.5	5	19.2	26	6.8				
	•6-10 Yıl	27	67.5	12	30.0	1	2.5	40	10.4				P>.05 Anlamlı
	•11-15 Yıl	21	42.0	29	58.0	0	0.0	50	13.0				
	•16-20 Yıl	27	65.9	13	31.7	1	2.4	41	10.6				
	•21-25 Yıl	89	65.0	43	31.4	5	3.6	137	35.6				
	•25 Yıl ve Üzeri	58	63.7	31	34.1	2	2.2	91	23.6				
•Toplam	233	60.5	138	35.8	14	3.6	385	100.0					
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	48	57.1	34	40.5	2	2.4	84	21.8	8.880	4		
	•2. Sınıf	45	63.4	23	32.4	3	4.2	71	18.4				
	•3. Sınıf	38	53.5	28	39.4	5	7.0	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil	
	•4. Sınıf	56	70.9	22	27.8	1	1.3	79	20.5				
	•5. Sınıf	46	57.5	31	38.8	3	3.8	80	20.8				
	•Toplam	233	60.5	138	35.8	14	3.6	385	100.0				

geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağladığını belirtirken, erkek öğretmenlerin %61.0'i bu önermeyi desteklemektedir. Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini "kısmen" sağlar diyenler kadın öğretmenlerin %35.5'i, erkek öğretmenlerin %2.8'idir. Kadın öğretmenlerin % 4.7'si, erkek öğretmenlerin %36.2'si bu önermeye katılmamaktadır. Bu durumda, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha net olarak "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesini olumsuz karşıladıkları söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerden öğrenim durumu Eğitim Enstitüsü programını olan öğretmenlerin %69.8'i, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı olan öğretmenlerin %68.0'i, Açıköğretim Fakültesi Önlisans Programı olan öğretmenlerin %60.0'ı, Diğer Kurum ya da Programlar olan öğretmenlerin %48.3'ü ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı olan öğretmenlerin %39.1'i "evet" olarak yanıt vermiştir. Öğrenim durumu Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı olan öğretmenlerin %45.0'inin, Diğer Kurum ya da Programlar olan öğretmenlerin %45.0'inin, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı olan öğretmenlerin %37.5'inin, Eğitim Enstitüsü olan öğretmenlerin %27.5'inin ve Eğitim Enstitüsü olan öğretmenlerin %27.5'inin yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtını verdikleri görülmektedir. Bunun yanında, öğrenim durumu Diğer Kurum ya da Programlar olan öğretmenlerin %6.7'sinin, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı olan öğretmenlerin %6.5'inin, Eğitim Enstitüsü Programını olan öğretmenlerin %2.7'sinin, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı olan öğretmenlerin %2.5'inin ve Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı olan öğretmenlerin %2'0'sinin önermeye "hayır" yanıtını verdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, en fazla, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı, en az Diğer Fakülte ve Programlardan mezun olan öğretmenlerin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesine katıldıkları söylenebilir.

Öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini edindikleri kurumlar ile bulgular

arasındaki ilişkiye bakıldığında, öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %73.3'ü, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %61.0'i ve sertifika programında alan öğretmenlerin %50.0'sinin önermeyi "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Çizelgedeki verilere bakıldığında yukarıdaki önermeyi en fazla öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

Mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %67.5'i, 16-20 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %65.9'u, 21-25 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %65.0'i, 25 yıl ve üzerinde bulunan öğretmenlerin %63.7'si, 1-5 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %42.3'ü ve 11-15 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %42.0'si "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesini "evet" olarak yanıtlamıştır. Mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %58.0'i, 1-5 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %38.5'i, 25 yıl ve üzerinde bulunan öğretmenlerin %34.1'i, 16-20 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %31.7'si, 21-25 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %31.4'ü ve 6-10 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %30.0'u "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesini "kısmen" olarak yanıtlamıştır. Mesleki kıdemi 1-15 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %19.2'si, 21-25 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %3.6'sı, 6-10 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %2.5'i, 16-20 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %2.4'ü ve 25 yıl ve üzerinde bulunan öğretmenlerin %2.2'si önermeye "hayır" yanıtını vermişlerdir. Mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında bulunan öğretmenlerin önermeyi olumsuz olarak yanıtlamadıkları görülmektedir. Bu durumda, 11-15 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin en fazla, mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin en az olarak "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesini destekledikleri düşünülebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesini 4. sınıf öğretmenlerinin %70.9'u, 2. sınıf öğretmenlerinin %63.4'ü, 5. sınıf öğretmenlerinin %57.5'i, 1.sınıf

öğretmenlerinin %57.1'i ve 3. sınıf öğretmenlerinin %53.5'i "evet" olarak yanıtlamıştır. Bu durumda, öğretmenlerin görev yaptıkları sınıfların "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesi üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden küçük olduğu için, bulgular ile öğrenim durumu ve mesleki kıdem bağımsız değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.1.5. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretim Sürecinde Karşılaşılabilecek Olası Güçlüklerin Giderilmesini Sağlar

Öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin öğretmenlerin görüşüne "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" biçiminde bir önerme sunulmuştur. Sunulan önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 12 'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine, araştırmaya katılan öğretmenlerin %53.0'ünün "evet", %42.9'unun "kısmen" ve %4.2'sinin ise "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin yarıdan çoğunun "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine destek verdikleri söylenebilir.

Bulgularla, cinsiyet değişkeni yönünden incelendiğinde "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine kadın öğretmenlerin %49.4'ünün, erkek öğretmenlerin %55.9'unun "evet"

ÇİZELGE-12

Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretim Sürecinde Karşılaşılabilecek Olası Güçlüklerin Giderilmesini Sağlar.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	85	49.4	82	47.7	5	2.9	172	44.7	3.631	1	
	●Erkek	119	55.9	83	39.0	11	5.2	213	55.3			
	●Toplam	204	53.0	165	42.9	16	4.2	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	89	59.7	55	36.9	5	3.4	149	38.7	12.297	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	41	51.3	34	42.5	5	6.3	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	26	52.0	24	48.0	0	0.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	19	41.3	23	50.0	4	8.7	46	11.9			
	●Diğer	29	48.3	29	48.3	2	3.3	60	15.6			
	●Toplam	204	53.0	165	42.9	16	4.2	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	178	53.0	146	43.5	12	3.6	336	87.3	2.819	2	
	●Sertifika Programı	19	55.9	13	38.2	2	5.9	34	8.8			
	●Diğer	7	46.7	6	40.0	2	13.3	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil
	●Toplam	204	53.0	165	42.9	16	4.2	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	14	53.8	10	38.5	2	7.7	26	6.8	15.282	5	
	●6-10 Yıl	19	47.5	18	45.0	3	7.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	18	36.0	31	62.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	23	56.1	18	43.9	0	0.0	41	10.6			
	●21-25 Yıl	77	56.2	55	40.1	5	3.6	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	53	58.2	33	36.3	5	5.5	91	23.6			
●Toplam	204	53.0	165	42.9	16	4.2	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	40	47.6	38	45.2	6	7.1	84	21.8	14.421	4	
	●2. Sınıf	43	60.6	27	38.0	1	1.4	71	18.4			
	●3. Sınıf	37	52.1	34	47.9	0	0.0	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	46	58.2	30	38.0	3	3.8	79	20.5			
	●5. Sınıf	38	47.5	36	45.0	6	7.5	80	20.8			
	●Toplam	204	53.0	165	42.9	16	4.2	385	100.0			

yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %47.7'sinin, erkek öğretmenlerin %39.0'unun "kısmen" yanıtını verdiği görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %2.9'unun, erkek öğretmenlerin %5.2'sinin önermeye olumsuz olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda yukarıdaki önermeye, öğretmenlerin cinsiyete bağlı olarak farklı yaklaşım gösterdikleri ve "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine kadın öğretmenlerin daha olumlu yaklaştığı söylenebilir.

Çizelge 12' de görüldüğü gibi, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine öğrenim durumu Eğitim Enstitüsü olan öğretmenlerin %59.7'sinin, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %52.'sinin, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %51.3'ünün, Diğer Fakültelerden Mezun öğretmenlerin %48.3'ünün ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %41.3'ünün, "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Veriler incelendiğinde, öğretmenlerin öğrenim durumlarının "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesi üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenilebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine verilen yanıtlar öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini edindikleri kurumlar yönünden incelendiğinde, değişik kurumlarda öğretmenlik meslek bilgisi alan öğretmenler birbirlerine yakın oranda öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağladığı yönünde görüş bildirirken, öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlardan alan öğretmenlerin %13.3'ünün olumsuz yanıt verdikleri anlaşılmaktadır.

Çizelge 12'deki bulgular öğretmenlerin mesleki kıdemleri yönünden incelendiğinde, 25 yıl ve üzeri mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %58.2'si, 21-25 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %56.2'si, 16-20 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %56.1'i, 1-5 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %53.8'i, 6-10 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %47.5'i ve 11-15 yıl arası mesleki kıdemi olan

öğretmenlerin %36.0'sı "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine "evet" olarak yanıt vermişlerdir. 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerden önermeyi olumsuz yanıtlayanın olmadığı görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı düşünülebilir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflarla bulgular arasındaki ilişki incelendiğinde, 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %60.6'sının, 4. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %58.2'sinin, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %52.1'inin, 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %47.6'sının ve 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %47.5'inin öğretim etkinliklerinin planlanmasının öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağladığı yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. 3. sınıfta görev yapan öğretmenler arasında önermeye olumsuz yanıt veren öğretmen olmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesini 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin daha fazla desteklediği söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.1.6. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretmene Neyi, Niçin ve Nasıl Öğreteceğini Düşündürerek Öğretim Sürecinde Verimi Artırır

Araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesine yöneltmiş ve alınan yanıtların bağımsız değişkenlere göre oranları

Çizelge 13'de gösterilmiştir.

Çizelgedeki bulgular genel olarak incelendiğinde, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesine öğretmenlerin %84.4'ünün "evet", %13.8'inin "kısmen" %1.8'inin ise "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin büyük bir kısmının öğretim etkinliklerinin planlanmasının öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırdığını düşündükleri söylenebilir.

Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığı sınınamak istendiğinde, iki değişken arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Kadın öğretmenlerin %85.5'inin, erkek öğretmenlerin %83.6'sının "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %12.8'i, erkek öğretmenler %14.6'sı "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Yine, kadın öğretmenlerin %1.7'si, erkek öğretmenlerin %1.9'u önermeye olumsuz olarak yanıt vermiştir. Bu durumda, araştırmaya katılan öğretmenlerin söz konusu öneriye cinsiyete bağlı olmayan, birbirine yakın yanıtlar verdiği söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile bulgular arasındaki ilişki incelendiğinde "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesine Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %91.9'unun, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %86.0'sının, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Ön Lisans Programı mezunu öğretmenlerin %82.5'inin, Diğer Kurum ya da Programlar mezunu öğretmenlerin %76.7'sinin, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %71.7'sinin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Tablodaki veriler incelendiğinde, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesine en yüksek oranda öğrenim durumu Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı olan öğretmenlerin, en az da Eğitim Enstitüsü ve Açıköğretim Fakültesi Eğitim Ön Lisans Programı olan öğretmenlerin olumsuz yanıt verdikleri söylenebilir.

ÇİZELGE-13

Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretmene Neyi, Niçin ve Nasıl Öğreteceğini Düşündürerek, Öğretim Sürecinde Verimi Artırır.

Bağımsız Değişken	Evet		Kismen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	147	85.5	22	12.8	3	1.7	172	44.7	3.631	1	
	●Erkek	178	83.6	31	14.6	4	1.9	213	55.3			
	●Toplam	325	84.4	53	13.8	7	1.8	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	137	91.9	10	6.7	2	1.3	149	38.7	16.164	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	66	82.5	13	16.3	1	1.3	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	43	86.0	6	12.0	1	2.0	50	13.0			P<.05 Anlamlı
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	33	71.7	11	23.9	2	4.3	46	11.9			
	●Diğer	46	76.7	13	21.7	1	1.7	60	15.6			
	●Toplam	325	84.4	53	13.8	7	1.8	385	100.0			
Öğrenenlik	●Mezun Olunan Kurum	287	85.4	44	13.1	5	1.5	336	87.3	2.819	2	
Meşlek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Sertifika Programı	27	79.4	7	20.6	0	0.0	34	8.8	P>.05 Anlamlı Değil		
	●Diğer	11	73.3	2	13.3	2	13.3	15	3.9			
	●Toplam	325	84.4	53	13.8	7	1.8	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	19	73.1	7	26.9	0	0.0	26	6.8	15.282	5	
	●6-10 Yıl	31	77.5	8	20.0	1	2.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	42	84.0	6	12.0	2	4.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	36	87.8	5	12.2	0	0.0	41	10.6			
	●21-25 Yıl	122	89.1	13	9.5	2	1.5	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	75	82.4	14	15.4	2	2.2	91	23.6			
	●Toplam	325	84.4	53	13.8	7	1.8	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	69	82.1	14	16.7	1	1.2	84	21.8	14.421	4	
	●2. Sınıf	64	90.1	7	9.9	0	0.0	71	18.4			
	●3. Sınıf	58	81.7	12	16.9	1	1.4	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	69	87.3	10	12.7	0	0.0	79	20.5			
	●5. Sınıf	65	81.3	10	12.5	5	6.3	80	20.8			
	●Toplam	325	84.4	53	13.8	7	1.8	385	100.0			

Çizelge 13'deki bulgular öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum yönünden incelendiğinde şunlar söylenebilir: Öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %85.4'ünün, sertifika programında alan öğretmenlerin %79.4'ünün ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %73.3'ünün yukarıdaki önermeye "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artır" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %13.1'inin, sertifika programında alan öğretmenlerin %20.6'sının ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ünün "kısmen" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenler önermeyi olumsuz yanıtlamazken, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %1.5'i, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin ise %13.3'ü önermeyi olumsuz yanıtlamışlardır. Bu durum, öğretmenlik meslek bilgisinin öğretmenlere mezun olduğu kurumda ya da sertifika programında verilmesinin daha etkili olduğu olduğunu gösteriyor olabilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesini araştırmaya katılan öğretmenler arasında mesleki kıdemi 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %89.1'i, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %87.8'i, 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %84.0'ü, 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %82.4, 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %77.5'i ve 1-5 yıl arası öğretmenlerin %73.1'i "evet" olarak yanıtlamıştır. 1-5 yıl ve 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin önermeye olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. Bu nedenle, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesini daha fazla 1-5 yıl ve 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıf ile bulgular arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmüştür. "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesine 2. sınıf öğretmenlerinin %90.1'inin, 4. sınıf öğretmenlerinin %87.3'ünün, 1. sınıf öğretmenlerinin %82.1'inin, 3. sınıf öğretmenlerinin %81.7'sinin ve

5. sınıf öğretmenlerinin %81.3'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. 2. ve 4. sınıf öğretmenlerinin olumsuz görüş bildirmedikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, görev yapılan sınıfın "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek, öğretim sürecinde verimi artırır" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile öğrenim durumları bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.1.7. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretim Sürecinde Öğretmeni Acelecilik ve Telaştan Kurtarır

Öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin öğretmenlerin görüşlerini belirleyebilmek için öğretmenlere "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtlar Çizelge 14'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesine öğretmenlerin %73.8'inin "evet", %19.7'sinin "kısmen" ve %6.5'inin "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin büyük bir kısmının öğretim etkinliklerinin planlanmasının öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtardığını düşündükleri söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesi ile ilgili bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunup bulunmadığı sınınamak istendiğinde, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesine kadın

ÇİZELGE-14

Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretim Sürecinde Öğretmeni Acelecilik ve Teleştan Kurtarır.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	●Kadın	122	70.9	42	24.4	8	4.7	172	44.7	5.436	1		
	●Erkek	162	76.1	34	16.0	17	8.0	213	55.3				
	●Toplam	284	73.8	76	19.7	25	6.5	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	123	82.6	14	9.4	12	8.1	149	38.7	27.005	4	0.236	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	51	63.8	25	31.3	4	5.0	80	20.8				
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	38	76.0	12	24.0	0	0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	32	69.6	10	21.7	4	8.7	46	11.9				
	●Diğer	40	66.7	15	19.7	5	8.3	60	15.6				
	●Toplam	284	73.8	76	19.7	25	6.5	385	100.0				
Öğrenenlik	●Mezun Olunan Kurum	256	76.2	59	17.6	21	6.3	336	87.3	8.129	2		
Meslek	●Sertifika Programı	20	58.8	11	32.4	3	8.8	34	8.8				
Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Diğer	8	53.3	6	40.0	1	6.7	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil			
	●Toplam	284	73.8	76	19.7	25	6.5	385	100.0				
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	16	61.5	8	30.8	2	7.7	26	6.8	28.948	5	0.288	
	●6-10 Yıl	23	57.5	7	17.5	10	25.0	40	10.4				
	●11-15 Yıl	36	72.0	12	24.0	2	4.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	●16-20 Yıl	32	78.0	9	22.0	0	0.0	41	10.6				
	●21-25 Yıl	112	81.8	18	13.1	7	5.1	137	35.6				
	●25 Yıl ve Üzeri	65	71.4	22	24.2	4	4.4	91	23.6				
	●Toplam	284	73.8	76	19.7	25	6.5	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	59	70.2	22	26.2	3	3.6	84	21.8	13.547	4		
	●2. Sınıf	57	80.3	11	15.5	3	4.2	71	18.4				
	●3. Sınıf	57	80.3	12	16.9	2	2.8	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil	
	●4. Sınıf	57	72.2	12	15.2	10	12.7	79	20.5				
	●5. Sınıf	54	67.5	19	23.8	7	8.8	80	20.8				
	●Toplam	284	73.8	76	19.7	25	6.5	385	100.0				

öğretmenlerin %70.9'unun, erkek öğretmenlerin %76.1'inin "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %24.4'ünün, erkek öğretmenlerin %16.0'sının "kısmen" yanıtı verdiği görülmektedir. Diğer yandan, kadın öğretmenlerin %4.7'sinin, erkek öğretmenlerin %8.0'inin öneriyi "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Buna göre, cinsiyet etmeninin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesi üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile bulgular arasındaki ilişki incelendiğinde "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesine Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %82.6'sının, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %76.0'sının, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %69.6'sının, Diğer Kurum ya da Programlar mezunu öğretmenlerin %66.7'sinin ve Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %63.8'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesini "kısmen" olarak yanıtlayan öğretmenler arasında sıralama ise şöyledir: Açıköğretim Fakültesi Eğitim Ön lisans Programı mezunu öğretmenler %31.3, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenler %24.0, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %21.7, Diğer Fakülte ve Programlar mezunu öğretmenler %19.7, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler %9.4. Diğer yandan, önermeyi olumsuz olarak yanıtlayanların Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %8.7'si, Diğer Fakülte ve Programlar mezunu öğretmenlerin %8.3'ü, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %8.1'i, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %5.0'i olduğu anlaşılmaktadır. Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programını bitiren öğretmenlerden önermeyi olumsuz olarak yanıtlayan olmamıştır. Bu durumda, öğretmenlerin öğrenim durumlarının "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı söylenebilir.

Bulgular, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum yönünden

incelendiğinde aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı söylenebilir. "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %76.2'si, sertifika programında alan öğretmenlerin %58.8'i ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %53.3'ü "evet" olarak yanıt vermiştir. Önermeye "kısmen" yanıtı veren öğretmenlerin oranları ise, öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %40.0, sertifika programında alanların %32.4 ve mezun oldukları kurumda alanların %17.6'dır. Yukarıdaki önermeye öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %8.8'inin olumsuz yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisinin farklı kurumlardan alınmasının "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesi üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

Bulgularla, öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasındaki ilişki incelendiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki saptanmıştır. "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerden mesleki kıdemi 21-25 yıl arasında olan öğretmenlerin %81.8'inin, 16-20 yıl arasında olan öğretmenlerin %78.0'inin, 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin %72.0'sinin, 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %71.4'ünün, 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin %61.5'inin ve 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin %57.5'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Mesleki kıdemi 1-5 yıl olan öğretmenlerin %30.8'inin 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %24.2'sinin, 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin %24.0'ünün, 16-20 yıl arasında olanların %22.0'sinin, 6-10 yıl arasında olanların %17.5'inin ve 21-25 yıl arasında olanların %13.1'inin önermeye "kısmen" yanıtını verdikleri anlaşılmaktadır. Mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin %25.0'i, 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin %7.7'si, 21-25 yıl arasında olan öğretmenlerin %5.1'i, 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %4.4'ü ve 11-15 yıl arasında kıdemi olan öğretmenlerin %4.0'ü yukarıdaki önermeyi "hayır" olarak yanıtlarken, 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerden önermeyi olumsuz olarak yanıtlayanın olmadığı görülmektedir. Bu durumda, mesleki kıdemin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflar ile bulgular arasında anlamlı bir ilişkiye rastlanamamıştır. Bulgulara bakıldığında, kısaca şunları söylemek olanaklıdır: "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt verenler 2. ve 3. sınıf öğretmenleri %80.3 olmuştur. Bu önermeye en düşük oranda "evet" olarak yanıt verenler ise, 5. sınıf öğretmenleridir %67.5. Önermeye "kısmen" yanıtını veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 1. sınıf öğretmenleri %26.2 iken, en düşük oranda olanlar 4. sınıf öğretmenleridir %15.2. Önermeye en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt veren 4. sınıf öğretmenleri %12.7 olmuştur. Buna karşılık, öneriyi en düşük oranda 3. sınıf öğretmenlerinin %2.8 desteklediği görülmektedir. Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıfın "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden küçük olduğu için, bulgular ile öğrenim durumu ve mesleki kıdem bağımsız değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.1.8. Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretmen ve Öğrencilerin Zihinlerini Dağınlıktan Kurtarıp, Öğrencilerin Konuyu Daha İyi Öğrenmelerini Sağlar

Araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınlıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" yönünde bir önerme sunulmuş ve alınan yanıtlara ilişkin bulgular Çizelge 15 'de gösterilmiştir.

Söz konusu çizelgede yer alan bulgular araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin tümü yönünden incelendiğinde, öğretmenlerin %64.2'si öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınlıktan kurtarıp, öğrencilerin

ÇİZELGE-15

Öğretim Etkinliklerinin Planlanması Öğretmen ve Öğrencilerin Zihinlerini Dağınıklıktan Kurtarıp, Öğrencilerin Konuyu Daha İyi Öğrenmelerini Sağlar.

Bağımsız Değişken	Evet		Kismen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	●Kadın	105	61.0	51	29.7	16	9.3	172	44.7	2.345	1		
	●Erkek	142	66.7	59	27.7	12	5.6	213	55.3				
	●Toplam	247	64.2	110	28.6	28	7.3	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	115	77.2	30	20.1	4	2.7	149	38.7	26.862	4	0.257	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	48	60.0	26	32.5	6	7.5	80	20.8				
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	31	62.0	16	32.0	3	6.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	20	43.5	18	39.1	8	17.4	46	11.9				
	●Diğer	33	55.0	20	33.3	7	11.7	60	15.6				
●Toplam	247	64.2	110	28.6	28	7.3	385	100.0					
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	219	65.2	94	28.0	23	6.8	336	87.3	1.680	2		
●Sertifika Programı	19	55.9	11	32.4	4	11.8	34	8.8					
●Diğer	9	60.0	5	33.3	1	6.7	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil				
●Toplam	247	64.2	110	28.6	28	7.3	385	100.0					
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	13	50.0	8	30.8	5	19.2	26	6.8	24.676	5	0.254	
	●6-10 Yıl	24	60.0	14	35.0	2	5.0	40	10.4				
	●11-15 Yıl	23	46.0	18	36.0	9	18.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	●16-20 Yıl	29	70.7	10	24.4	2	4.9	41	10.6				
	●21-25 Yıl	100	73.0	34	24.8	3	2.2	137	35.6				
	●25 Yıl ve Üzeri	58	63.7	26	28.6	7	7.7	91	23.6				
●Toplam	247	64.2	110	28.6	28	7.3	385	100.0					
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	52	61.9	22	26.2	10	11.9	84	21.8	11.221	4		
	●2. Sınıf	48	67.6	19	26.8	4	5.6	71	18.4				
	●3. Sınıf	45	63.4	25	35.2	1	1.4	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil	
	●4. Sınıf	53	67.1	22	27.8	4	5.1	79	20.5				
	●5. Sınıf	49	61.3	22	27.5	9	11.3	80	20.8				
	●Toplam	247	64.2	110	28.6	28	7.3	385	100.0				

konuyu daha iyi öğrenmelerini sağladığı inancında oldukları görülmektedir. Bu önermeye "kısmen" katılan öğretmenlerin oranı ise, %28.6'dır. Bunun karşılık, öğretmenlerin %7.3'ü ise bu önermeye hiç katılmadıklarını belirtmişlerdir. Bu verilere göre, öğretmenlerin üçte ikisinin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önermesini destekledikleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesi ile ilgili görüşlerin öğretmenlerin cinsiyetlerine göre değişip değişmediği incelendiğinde kadın öğretmenler ile erkek öğretmenlerin bu önermeye verdikleri yanıtlar arasında çok büyük farklılığın olmadığı görülmüştür. Çünkü, bu önermeye kadın öğretmenlerin %61.0'ı, erkek öğretmenlerin %66.7'si "evet" yanıtını vermişlerdir. Bu görüşe "kısmen" katılan kadın öğretmenlerin oranı %29.7, erkek öğretmenlerin ise, %27.7'dir. Buna karşılık, kadın öğretmenlerin %9.3'ünün, erkek öğretmenlerin %5.6'sının önermeye olumsuz yanıt verdiği anlaşılmaktadır. Yukarıdaki önermeye erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha fazla destek verdiği söylenebilir.

Çizelge 15'deki bulgulara bakıldığında, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önermesine Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %77.2'sinin, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %62.0'sinin, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %60.0'ının, Diğer Kurum ya da Programlardan mezun öğretmenlerin %55.0'ının ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %43.5'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, en fazla Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin öğretim etkinliklerinin planlanmasının öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağladığını düşündükleri buna karşın, Sınıf Öğretmenliği programı mezunu öğretmenlerin ise bu önermeye daha az katıldıkları söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve

öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %65.2'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %55.9'unun "evet" yanıtı verdikleri görülmektedir. Tablodaki verilerden, farklı kurumlarda öğretmenlik meslek bilgisi almalarının öğretmenlerin görüşleri üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önermesine mesleki kıdemi 21-25 yıl arasında olan öğretmenlerin %70.7'sinin, 16-20 yıl arasında olan öğretmenlerin %73.0'ünün, 25 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin %63.7'sinin, 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin %60.0'ının, 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin %50.0'sinin ve 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin %46.0'sinin "evet" yanıtı verdikleri görülmektedir. Diğer yandan, mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin %19.2'sinin, 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin %18.0'inin, 25 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin %7.7'sinin, 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin %5.0'inin, 16-20 yıl arasında olan öğretmenlerin %4.9'unun ve 21-25 yıl arasında olan öğretmenlerin %2.2'sinin yukarıdaki önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, mesleki kıdemin başka bir söyleyişle mesleki deneyimin "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önerisi üzerinde belirleyici rol oynadığı, kıdem arttıkça söz konusu önermeye katılımın arttığı söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önermesine 2. sınıf öğretmenlerinin %67.6'sının, 4. sınıf öğretmenlerinin %67.'inin, 3. sınıf öğretmenlerinin %63.4'ünün, 1. sınıf öğretmenlerinin %61.9'unun ve 5. sınıf öğretmenlerinin %61.3'ünün "evet" yanıtı verdikleri görülmektedir. Tablodaki verilerden, görev yapılan sınıfın öğretmenlerin yukarıdaki öneriyle ilgili kararında belirleyici olmadığı, dolayısıyla öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflarla "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp,

öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önermesi arasında bir ilişki olmadığı söylenebilir.

"Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarıp, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden küçük olduğu için, bulgular ile öğrenim durumu ve mesleki kıdem bağımsız değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

Bölüm sonunda araştırmaya katılan öğretmenlerden yukarıdaki önermeler dışında başka önerileri varsa yazmaları istenmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlar ve sayıları şöyledir:

<u>Görüşler</u>	<u>s</u>
• Planlamanın yararı vardır	9
• Başarıyı plana bağlamak doğru değil, ne öğretebildiğimiz ya da öğretemediğimiz önemlidir.	6

3.2. Plan Hazırlama İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın amacı kapsamında, öğretmenlerin plan hazırlamaya ilişkin görüşleri belirlenmek istenmiştir. Bunun için öğretmenlere 11 önerme verilerek, önermelere katılma durumları sorulmuştur. Öğretmenlerin her önermeye verdikleri yanıtların değişkenlere göre dağılımı ayrı çizelgelerde gösterilmiştir.

3.2.1. Gezi, Gözlem ve Deneysel Planları Hazırlıyorum

Öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin öğretmenlerin görüşüne sunulan diğer bir önermede "gezi, gözlem ve deneysel planları hazırlıyorum" önermesidir. Sınıf öğretmenlerinin bu önermeye verdikleri yanıtların dökümü Çizelge 16'da verilmiştir.

ÇİZELGE-16
Gezi, Gözlem ve Deney Planları Hazırlıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	●Kadın	141	82.0	25	14.5	6	3.5	172	44.7	2.103	1		
	●Erkek	174	81.7	36	16.9	3	1.4	213	55.3				
	●Toplam	315	81.8	61	15.8	9	2.3	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	120	80.5	26	17.4	3	2.0	149	38.7	9.478	4		
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	71	88.8	7	8.8	2	2.5	80	20.8				
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	44	80.0	5	10.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil	
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	36	78.3	8	17.4	2	4.3	46	11.9				
	●Diğer	44	73.3	15	25.0	1	1.7	60	15.6				
	●Toplam	315	81.8	61	15.8	9	2.3	385	100.0				
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	282	83.9	46	13.7	8	2.4	336	87.3	12.188	2	0.0191	
	●Sertifika Programı	20	58.0	13	38.2	1	2.9	34	8.8				
	●Diğer	13	86.7	2	13.3	0	0.0	15	3.9				P<.05 Anlamlı
	●Toplam	315	81.8	61	15.8	9	2.3	385	100.0				
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	17	65.4	6	23.1	3	11.5	26	6.8	22.846	5	0.252	
	●6-10 Yıl	27	67.5	13	32.5	0	0.0	40	10.4				
	●11-15 Yıl	43	86.0	7	14.0	0	0.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	●16-20 Yıl	34	82.9	6	14.6	1	2.4	41	10.6				
	●21-25 Yıl	112	81.8	22	16.1	3	2.2	137	35.6				
	●25 Yıl ve Üzeri	82	90.1	7	7.7	2	2.2	91	23.6				
	●Toplam	315	81.8	61	15.8	9	2.3	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	68	81.0	14	16.7	2	2.4	84	21.8	1.592	4		
	●2. Sınıf	60	84.5	9	12.7	2	2.8	71	18.4				
	●3. Sınıf	56	78.9	13	18.3	2	2.8	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil	
	●4. Sınıf	65	82.3	13	16.5	1	1.3	79	20.5				
	●5. Sınıf	66	82.5	12	15.0	2	2.5	80	20.8				
	●Toplam	315	81.8	61	15.8	9	2.3	385	100.0				

Çizelge 16'daki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: Araştırmaya katılan öğretmenlerin %81.8'i gezi, gözlem ve deney planları hazırladıkları yönünde görüş bildirirken, öğretmenlerin %15.8'i gezi, gözlem ve deney planlarını "kısmen" hazırladıkları ve öğretmenlerin %2.3'ünün de gezi, gözlem ve deney planları hazırlamadıkları yönünde görüş bildirdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin beşte dördünün "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesine katıldıkları söylenebilir.

"Gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesi ile ilgili bulgular cinsiyet değişkeni yönünden incelendiğinde, kadın öğretmenlerin %82.0'sinin, erkek öğretmenlerin %81.7'sinin gezi gözlem ve deney planlarını hazırladıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Yine kadın öğretmenlerin %3.5'inin, erkek öğretmenlerin %1.4'ünün gezi gözlem ve deney planlarını hazırlamadığı yönünde görüş bildirdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin gezi, gözlem ve deney planları hazırlamasında cinsiyet etmeninin belirleyici rol oynamadığı söylenebilir. Her iki cinsin büyük çoğunluğunun gezi gözlem ve deney planlarını hazırladıkları yönünde görüş bildirmeleri olumlu olarak kabul edilebilir.

Çizelge 16' da görüldüğü gibi, gezi, gözlem ve deney planları hazırladığı yönünde görüş bildiren öğretmenler arasında ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Önlisans Programı mezunu öğretmenler %88.8 alırken, son sırayı Diğer Fakülteler ve Programlardan mezun öğretmenler %73.3 almaktadır. Yine, Diğer Fakülteler ve Programlardan mezun öğretmenlerin %25.0 ilk sırada, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun öğretmenlerin %8.8 son sırada gezi, gözlem ve deney planlarını "kısmen" hazırladıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin olumsuz görüş bildiren öğretmenlerin %4.3 başında geldiği tespit edilmiştir. Bu durumda, öğretmenlerin deney, gezi ve gözlem planlarını hazırlamasında mezun olunan Fakülte ya da Programın önemli bir etkisinin olmadığı, öğretmenlerin beşte dördünün gezi, gözlem ve deney planlarını hazırladığını düşündükleri söylenebilir.

Çizelge 16'daki bulgular, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum

yönünden incelendiğinde, "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %86.7'si, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %83.9'u, sertifika programında alan öğretmenlerin %58.0'i "evet" olarak yanıt vermiştir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %38.2'sinin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %13.7'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ünün yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtı verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenler içinde yukarıdaki önermeyi olumsuz yanıtlayan öğretmenin olmadığı görülürken, öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %2.9'u ve mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %2.4'ü önermeyi olumsuz olarak yanıtlamışlardır. "Gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesini en fazla öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesine 25 yıl ve üzeri mesleki kıdemi olanların %90.1'inin, 11-15 yıl arası mesleki kıdemi olanların %86.0'sinin, 16-20 yıl arası mesleki kıdemi öğretmenlerin %82.9'unun, 21-25 yıl arası mesleki kıdemi olanların %81.8'inin, 6-10 yıl arası mesleki kıdemi olanların %67.5'inin, 1-5 yıl arası mesleki kıdemi olanların %65.4'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdemi 6-10 yıl arası olanların %32.5'i, 1-5 yıl arası olanların %23.1'i, 21-25 yıl arası olanların %16.1'i, 16-20 yıl arası olanların %14.6'sı, 11-15 yıl arası olanların %14.0'ü 25 yıl ve üzeri %7.7'si önermeyi "kısmen" desteklemektedirler. "Gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesine mesleki kıdemi 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin %11.5'i, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %2.4'ü, 21-25 yıl arası 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme olan öğretmenlerin %2.2'si olumsuz yanıt vermişlerdir. 6-10 yıl ve 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin olumsuz yanıt vermedikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesine ilişkin görüşleri üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflar ile bulgular arasındaki ilişkiye bakıldığında, "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesine 2. sınıf

öğretmenlerinin %84.5'inin ilk sırada, 3. sınıf öğretmenlerinin %78.9'unun son sırada "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bunun yanında, 3. sınıf öğretmenleri %18.3'lük bir oranla gezi, gözlem ve deney planlarını "kısmen" hazırladığı yönünde görüş bildiren öğretmenlerin başında yer almıştır. 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin %2.8'nin, 4. sınıf öğretmenlerinin %1.3'ünün yukarıdaki önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin görev yaptıkları sınıfın "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun görev yaptığı sınıf farklı da olsa gezi, gözlem ve deney planlarını hazırlamaya olumlu yaklaştığı söylenebilir.

"Gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden küçük olduğu için, bulgular ile öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum ve mesleki kıdem bağımsız değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.2. Öğretim Planlarını Yasal Zorunluluk Olduğu İçin Hazırlıyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine sunulan "öğretim planlarını yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine yönelik bulguların dökümü Çizelge 17'de yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: Araştırmaya katılan öğretmenlerin %34.3'ü, öğretim planlarını yasal zorunluluk olduğu için hazırladıkları yönünde görüş bildirirken, %22.3'ü öğretim planlarını "kısmen" yasal zorunluluk olduğu için hazırladıkları yönünde görüş bildirmişler ve öğretmenlerin %43.4'ü de öğretim planlarını yasal zorunluluk olduğu için hazırlamadıkları yönünde görüş bildirmiştir. Buna göre, öğretmenlerin yarıya yakın bir kısmının yasal zorunluluk olmasa da öğretim planlarını hazırlayacakları düşünülebilir.

ÇİZELGE-17
Öğretim Planlarımı Yasal Zorunluluk Olduğu İçin Hazırlıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	56	32.6	45	26.2	71	41.3	172	44.7	2.610	1	
	•Erkek	76	35.7	41	19.2	96	45.1	213	55.3			
	•Toplam	132	34.3	86	22.3	167	43.4	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	45	30.2	31	20.8	73	49.0	149	38.7	6.345	4	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	29	36.3	15	18.8	36	45.0	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	17	34.0	15	30.0	18	36.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	17	37.0	10	21.7	19	41.3	46	11.9			
	•Diğer	24	40.0	15	25.0	21	35.0	60	15.6			
	•Toplam	132	34.3	86	22.3	167	43.4	385	100.0			
Öğremenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	115	34.2	72	21.4	149	44.3	336	87.3	2.160	2	
	•Sertifika Programı	13	38.2	9	26.5	12	35.3	34	8.8			
	•Diğer	4	26.2	5	33.3	6	40.0	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil		
	•Toplam	132	34.3	86	22.3	167	43.4	385	100.0			
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	10	38.5	8	30.8	8	30.8	26	6.8	19.129	5	
	•6-10 Yıl	17	42.5	3	7.5	20	50.0	40	10.4			
	•11-15 Yıl	16	32.0	20	40.0	14	28.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•16-20 Yıl	15	36.6	9	22.0	65	41.5	41	10.6			
	•21-25 Yıl	43	31.4	29	21.2	43	47.4	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	31	34.1	17	18.7	167	47.3	91	23.6			
	•Toplam	132	34.3	86	22.3		43.4	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	22	26.2	23	27.4	39	46.4	84	21.8	5.843	4	
	•2. Sınıf	23	32.4	17	23.9	31	43.7	71	18.4			
	•3. Sınıf	25	35.2	15	21.1	31	43.7	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	•4. Sınıf	29	36.7	14	17.7	36	45.6	79	20.5			
	•5. Sınıf	33	41.3	17	21.3	30	37.5	80	20.8			
	•Toplam	132	34.3	86	22.3	167	43.4	385	100.0			

"Öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine, kadın öğretmenlerin %32.6'sı, erkek öğretmenlerin %35.7'si "evet" olarak, kadın öğretmenlerin %26.2'si, erkek öğretmenlerin ise %19.2'si "kısmen" olarak yanıt vermişlerdir. Dolayısıyla, kadın öğretmenlerin %41.3'ünün, erkek öğretmenlerin %45.1'inin söz konusu görüşü "hayır" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Bu nedenle, cinsiyet ayrımı gözetmeksizin öğretmenlerin yarıya yakın kısmının öğretim planlarını yasal zorunluluk olduğu için hazırladıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenim durumları ile bulgular arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Bulgular incelendiğinde, Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %40.0'ının, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliğinden mezun öğretmenlerin %37.0'sinin, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %36.3'ünün, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %34.0'ünün, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerinin %30.2'sinin "öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine "evet" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Öğretim planlarını "kısmen" yasal zorunluluk olduğu için hazırladıklarını ifade eden öğretmenler arasında, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun olan öğretmenler %30.0 ilk sırayı alırken, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenler %18.8 son sırayı almaktadır. Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler %49.0 oranıyla "hayır" yanıtını vererek, öğretim planlarını yararına inandıkları için hazırladıkları yönünde görüş bildiren öğretmenler arasında ilk sırayı alırken, Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %35.0 son sırayı aldıkları anlaşılmaktadır.

"Öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %34.2'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %38.2'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.2'sinin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %21.4'ünün, sertifika programında alan öğretmenlerin %26.5'inin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3'ünün yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır.

Öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %44.3'ü, sertifika programında alan öğretmenlerin %35.3'ü ve diğer kurumlarda alan öğretmenler %40.0'ı önermeye "hayır" olarak yanıt vermiştir. Buna göre, öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini farklı kurumlarda almalarının "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesine ilişkin görüşleri üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

Çizelge 18' deki bulgulara bakıldığında "Öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %42.5'i, 21-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %31.4'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %40.0'ı, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %7.5'i yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. 6-10 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin %50.0'sinin ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %28.0'inin "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

Çizelge 18' deki bulgular incelendiğinde kısaca şunları söylemek olanaklıdır: "Öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt veren 5. sınıf öğretmenlerinin, %41.3 en düşük oranda 1. sınıf öğretmenlerinin %26.2 olduğu anlaşılmaktadır. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 1. sınıf öğretmenleri %27.4 iken, en düşük oranda olanlar 4. sınıf öğretmenleri %17.7'dir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile bulgular arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir. Çizelge 18'deki bulgulara bakıldığında "Öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %42.5'i, 21-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %31.4'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %40.0'ı, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %7.5'i yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. 6-10 yıl arasında kıdeme sahip

öğretmenlerin %50.0'sinin ve 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %28.0'inin "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin yukarıdaki "gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

Çizelge 18' deki bulgular incelendiğinde "öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt veren 5. sınıf öğretmenlerinin, %41.3 en düşük oranda 1. sınıf öğretmenlerinin %26.2 olduğu anlaşılmaktadır. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 1. sınıf öğretmenleri %27.4 iken, en düşük oranda olanlar 4. sınıf öğretmenleri %17.7'dir. "Öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt verenlerin 1. sınıf öğretmenleri %46.4, en düşük oranda ise 5. sınıf öğretmenleri %37.5 olduğu görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin farklı sınıflarda görev yapıyor olmalarının "öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesine yaklaşımları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.3. Öğretim Planlarımı Zümre Öğretmenleri İle Birlikte Hazırlıyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtların dökümü, Çizelge 18'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesine öğretmenlerin %58.7'sinin "evet", %29.1'inin "kısmen" ve %12.2'sinin de "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda, araştırmaya katılan öğretmenlerin yarısından fazlasının öğretim planlarını zümre

ÇİZELGE-18
Öğretim Planlarımı Zümre Öğretmenleri İle Birlikte Hazırlıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	●Kadın	102	59.3	47	27.3	23	13.4	172	44.7	0.697	1		
	●Erkek	124	58.2	65	30.5	24	11.3	213	55.3				
	●Toplam	226	58.7	112	29.1	47	12.2	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	89	59.7	40	26.8	20	13.4	149	38.7	6.056	4		
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	46	57.5	25	31.3	9	11.3	80	20.8				
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	35	70.5	12	24.0	3	6.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil	
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	26	56.5	14	30.4	6	13.0	46	11.9				
	●Diğer	30	50.0	21	35.0	9	15.0	60	15.6				
	●Toplam	226	58.7	112	29.1	47	12.2	385	100.0				
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	202	60.1	92	27.1	42	12.5	336	87.3	3.770	2		
	●Sertifika Programı	17	50.0	14	41.2	3	8.8	34	8.8				
	●Diğer	7	46.0	6	40.0	2	13.3	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil			
	●Toplam	226	58.7	112	29.1	47	12.2	385	100.0				
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	16	61.5	7	26.9	3	11.5	26	6.8	5.556	5		
	●6-10 Yıl	19	47.5	15	37.5	6	15.0	40	10.4				
	●11-15 Yıl	32	64.0	11	22.0	7	14.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil	
	●16-20 Yıl	23	56.1	13	31.7	5	12.2	41	10.6				
	●21-25 Yıl	83	60.6	36	26.3	18	13.1	137	35.6				
	●25 Yıl ve Üzeri	53	58.2	30	33.0	8	8.8	91	23.6				
	●Toplam	226	58.7	112	29.1	47	12.2	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	51	60.7	24	28.6	9	10.7	84	21.8	16.844	4	0.201	
	●2. Sınıf	38	53.5	25	35.2	8	11.3	71	18.4				
	●3. Sınıf	53	74.6	10	14.1	8	11.3	71	18.4				P<.05 Anlamlı
	●4. Sınıf	45	57.0	21	26.6	13	16.5	79	20.5				
	●5. Sınıf	39	48.8	32	40.0	9	11.3	80	20.8				
	●Toplam	226	58.7	112	29.1	47	12.2	385	100.0				

öğretmenleri ile birlikte hazırladıkları yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

"Öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %59.3'ünün, erkek öğretmenlerin %58.2'sinin "evet" yanıtı verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %27.3'ünün, erkek öğretmenlerin %30.5'inin "kısmen" yanıtını verdikleri görülmektedir. Önermeye olumsuz olarak yanıt veren kadın öğretmenler %13.4, erkek öğretmenler %11.3'tür. Buna göre, öğretmenlerin cinsiyet farklılığının "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

Çizelge 18'de görüldüğü gibi, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenler %70.5'i, "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesine ilk sırada katılırken, Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %50.0 son sırada katıldığı görülmektedir. Veriler incelendiğinde, "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesine daha fazla Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin destek verdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin farklı öğrenim durumlarının "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesi üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

Öğretmenlere "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %60.1'inin, sertifika programında alan öğretmenlerin %50.02'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %46.0'sinin "evet" yanıtı vererek katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %41.2'sinin, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %40.0'ının, ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %27.1'inin önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Yukarıdaki önermeyi öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ü, sertifika programında alan öğretmenlerin %8.8'i "hayır" olarak yanıtlamıştır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesini daha fazla destekledikleri söylenebilir.

Bulgularla, öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasındaki ilişki incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenler arasında en yüksek oranda 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler %64.0 "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" yönünde görüş bildirirken, en düşük oranda 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenleri %47.5 görülmektedir. 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en yüksek oranda %37.5, en düşük oranda ise 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %22.0 yukarıdaki önermeye "kısmen" yönünde yanıt verdikleri görülmektedir. Yine, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %15.0 en yüksek oranda, 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler %8.8 en düşük oranda olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Tablo 18'deki veriler incelendiğinde, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesi üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesine 3. sınıf öğretmenlerinin %74.6'sı, 1. sınıf öğretmenlerinin %60.7'si, 4. sınıf öğretmenlerinin %57.0'si, 2. sınıf öğretmenlerinin %53.5'i ve 5. sınıf öğretmenlerinin %48.8'i evet olarak yanıt vermişlerdir. 5. sınıf öğretmenlerinin %40.0'ünün, 2. sınıf öğretmenlerinin %35.2'sinin, 1. sınıf öğretmenlerinin %28.6'sının, 4. sınıf öğretmenlerinin %26.6'sının ve 3. sınıf %14.1'inin yukarıdaki önermeye kısmen olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 4. sınıf öğretmenlerinin %16.5'inin, 2., 3. ve 5. sınıf öğretmenlerinin %11.3'ünün, 1. sınıf öğretmenlerinin %10.7'sinin önermeye olumsuz yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda görev yapılan sınıfın "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesi üzerinde belirleyici etki yaptığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile görev yapılan sınıf bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.4. Öğretim Planlarımı Öğrencilerimle Birlikte Hazırlıyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine sunulan "Öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesine yönelik bulguların dökümü Çizelge 19'da yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesine öğretmenlerin %16.4'ünün "evet", %40.0'ının "kısmen" ve %43.6' sının da "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Buna göre, öğrencileri ile birlikte plan hazırlayan ve hazırlamayan öğretmenlerin birbirine yakın oranlarda olduğu söylenebilir. Öğretmenlerin öğrencilerle birlikte plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitime ihtiyaçları olduğu düşünülebilir.

"Öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum " önermesine kadın öğretmenlerin %12.8'i, erkek öğretmenlerin %19.2'si "evet" yanıtı verirken; kadın öğretmenlerin %40.7'si, erkek öğretmenlerin %39.4'ü "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Kadın öğretmenlerin % 46.5'i "hayır" yanıtı verirken, erkek öğretmenlerin %41.3'ü bu yanıtta katılmaktadır. Bu durumda, erkek öğretmenlerin az bir farkla da olsa "öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesine kadın öğretmenlerden daha olumlu yaklaşım gösterdikleri söylenebilir.

Çizelge 19'daki bulgulara bakıldığında, "öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesine Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %23.8'inin, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %18.8'inin, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %18.0'inin, Diğer Kurum ya da Programlardan mezun öğretmenlerin %8.3'ünün ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %4.3'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, en fazla Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin öğretim planlarını öğrencileri ile birlikte hazırladıklarını düşündükleri buna karşın, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin ise "öğretim

ÇİZELGE-19
Öğretim Planlarımı Öğrencilerimle Birlikte Hazırlıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	•Kadın	22	12.8	70	40.7	80	46.5	172	44.7	3.101	1		
	•Erkek	41	19.2	84	39.4	88	41.3	213	55.3				
	•Toplam	63	16.4	154	40.0	168	43.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	28	18.8	62	41.6	59	39.6	149	38.7	15.105	4		
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	19	23.8	30	37.5	31	38.8	80	20.8				
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	9	18.0	17	34.0	24	48.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil	
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	2	4.3	21	45.7	23	50.0	46	11.9				
	•Diğer	5	8.3	24	40.0	31	51.7	60	15.6				
•Toplam	63	16.4	154	40.0	168	43.6	385	100.0					
Öğrenenlik	•Mezun Olunan Kurum	58	17.3	134	39.9	144	42.9	336	87.3	2.429	2		
Meslek	•Sertifika Programı	3	8.8	15	44.1	16	47.1	34	8.8	P>.05 Anlamlı Değil			
Bilgisinin	•Diğer	2	13.3	5	33.3	8	53.3	15	3.9				
Edinildiği	•Toplam	63	16.4	154	40.0	168	43.6	385	100.0				
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	1	3.8	11	42.3	14	53.8	26	6.8	23.865	5	0.234	
	•6-10 Yıl	5	12.5	11	27.5	24	60.0	40	10.4				
	•11-15 Yıl	6	12.0	24	48.0	20	40.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	•16-20 Yıl	2	4.9	14	34.1	25	61.0	41	10.6				
	•21-25 Yıl	27	19.7	58	42.3	52	38.0	137	35.6				
	•25 Yıl ve Üzeri	28	24.2	36	39.6	33	36.3	91	23.6				
	•Toplam	63	16.4	154	40.0	168	43.6	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	11	13.1	30	35.7	43	51.2	84	21.8	7.848	4		
	•2. Sınıf	10	14.1	27	38.0	34	47.9	71	18.4				
	•3. Sınıf	13	18.3	35	49.3	23	32.4	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil	
	•4. Sınıf	12	15.2	32	40.5	35	44.3	79	20.5				
	•5. Sınıf	17	21.3	30	37.5	33	41.3	80	20.8				
	•Toplam	63	16.4	154	40.0	168	43.6	385	100.0				

planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesine daha az katıldıkları söylenebilir.

Bulgular, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum yönünden incelendiğinde, "öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %17.ü, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ü sertifika programında alan öğretmenlerin %8.8'i "evet" olarak yanıt vermiştir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %44.1'inin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %39.9'unun, ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3'ünün yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtı verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %53.3'ü, öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %47.1'i ve mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %42.9'u önermeyi olumsuz olarak yanıtlamışlardır. "Öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesini en fazla öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum " önermesine verilen yanıtlar öğretmenlerin mesleki kıdemleri yönünden incelendiğinde şunlar söylenebilir: Mesleki kıdemi 25 yıl ve üzerinde bulunan öğretmenlerin %24.2'si, 21-25 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %19.7'si, 6-10 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %12.5'i, 11-15 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %12.0'si, 16-20 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %4.9'u ve 1-5 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %3.8'i "öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesini "evet" olarak yanıtlamıştır. Mesleki kıdemi 16-20 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %61.0'i, 6-10 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %60.0'i, 1-5 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %53.8'i, 11-15 yıl arasında bulunan öğretmenlerin %40.0'i, 21-25 yıl arasına bulunan öğretmenlerin %38.0'i ve 25 yıl ve üzerinde bulunan öğretmenlerin %36.3'ü önermesine "hayır" yanıtını vermişlerdir. Bu durumda, 25 yıl ve üzeri mesleki kıdemi olan öğretmenlerin en fazla, mesleki kıdemi 16-20 yıl arasında olan öğretmenlerin en az olarak "öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesini destekledikleri düşünülebilir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflarla bulgular arasındaki ilişkiye bakıldığında, 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %21.3'ünün, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %18.3'ünün, 4. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %15.2'sinin, 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %14.1'inin, ve 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %13.1'inin öğretim planlarını öğrencileriyle birlikte hazırladıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Çizelge 19'daki veriler incelendiğinde, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin "öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesini daha fazla desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile mesleki kıdem bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı ise, bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.5. Öğretim Planlarımı Yazılı Olarak Hazırlıyorum

Sınıf öğretmenlerine "öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesi sunulmuştur. Önermeye yönelik bulguların dökümü Çizelge 20'de yer almıştır.

Çizelge 20'deki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine öğretmenlerin %81.6'sının "evet", %6.8'inin "kısmen" ve %11.7'sinin de "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin çoğunluğunun öğretim planlarını yazılı olarak hazırlamasının nedeninin bu konudaki yasal zorunluluk olduğu düşünülebilir.

Bulgularla, cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde, "öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %77.9'u, erkek öğretmenlerin %84.5'i "evet" yanıtı verirken; kadın öğretmenlerin %8.1'i, erkek öğretmenlerin %5.6'sı "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Kadın öğretmenlerin % 14.0'ü "hayır" yanıtı verirken, erkek öğretmenlerin %9.9'u bu yanıtı katılmaktadır. Bu

ÇİZELGE-20

Öğretim Planlarımı Yazılı Olarak Hazırlıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	134	77.9	14	8.1	24	14.0	172	44.7	2.743	1	
	●Erkek	180	84.5	12	5.6	21	9.9	213	55.3			
	●Toplam	314	81.6	26	6.8	45	11.7	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	128	85.9	8	5.4	13	8.7	149	38.7	12.668	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	67	83.8	3	3.8	10	12.5	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	40	80.0	3	6.0	7	14.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	33	71.7	3	6.5	10	21.7	46	11.9			
	●Diğer	46	76.4	9	15.0	5	8.3	60	15.6			
	●Toplam	314	81.6	26	6.8	45	11.7	385	100.0			
Öğrenenlik	●Mezun Olunan Kurum	278	82.7	17	5.1	41	12.2	336	87.3	10.283	2	0.185
Meslek	●Sertifika Programı	25	73.5	7	20.6	2	5.9	34	8.8			
Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Diğer	11	73.3	2	13.3	2	13.3	15	3.9			
	●Toplam	314	81.6	26	6.8	45	11.7	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	20	76.9	5	19.2	1	3.8	26	6.8	15.692	5	
	●6-10 Yıl	31	77.5	2	5.0	7	17.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	36	72.0	6	12.0	8	16.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	31	75.6	2	4.9	8	19.5	41	10.6			
	●21-25 Yıl	118	86.1	7	5.1	12	8.8	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	78	85.7	4	4.4	9	9.9	91	23.6			
	●Toplam	314	81.6	26	6.8	45	11.7	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	68	81.0	6	7.1	10	11.9	84	21.8	8.220	4	
	●2. Sınıf	59	83.1	1	1.4	11	15.5	71	18.4			
	●3. Sınıf	59	83.1	4	5.6	8	11.3	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	64	81.0	6	7.6	9	11.4	79	20.5			
	●5. Sınıf	64	80.0	9	11.3	7	8.8	80	20.8			
	●Toplam	314	81.6	26	6.8	45	11.7	385	100.0			

durumda, kadın öğretmenlerin "öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine daha olumlu yaklaşım gösterdikleri söylenebilir.

Çizelge 20'deki bulgular incelendiğinde, "öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %85.9'unun, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %83.8'inin, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %80.0'inin, Diğer Kurum ya da Programlardan mezun öğretmenlerin %76.4'ünün ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %71.7'sinin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, en fazla Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin öğretim planlarını yazılı olarak hazırladıklarını düşündükleri söylenebilir.

Bulgular, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum yönünden incelendiğinde, şunlar söylenebilir: "Öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %82.7'si, sertifika programında alan öğretmenlerin %73.5'i, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %73.3'ü "evet" olarak yanıt vermiştir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %20.6'sının, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ünün ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %5.1'ünün, yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtı verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ü, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %12.2'si ve sertifika programında alan öğretmenlerin %5.9'u önermeyi olumsuz olarak yanıtlamışlardır. "Öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesini en az öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin, en fazla da mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesini araştırmaya katılan öğretmenler arasında mesleki kıdemi 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %86.1'i, 25 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin %85.7'si, 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %77.5'inin, 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin %76.9, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %75.6'sı ve 11-15 yıl arası öğretmenlerin %72.0'si "evet" olarak yanıtlamıştır. "öğretim planlarımı

yazılı olarak hazırlıyorum" önermesini en fazla, mesleğin ilk yıllarında ve son yıllarında olan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine 2. sınıf öğretmenlerinin ve 3. sınıf öğretmenlerinin %83.1'inin, 1. ve 4. öğretmenlerinin %81.0'inin, ve 5. sınıf öğretmenlerinin %80.0'inin "evet" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, görev yapılan sınıfın öğretmenlerin "öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine ilişkin görüşleri üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.6. Öğretim Planlarımı Bilgisayarda Yazıyorum

Sınıf öğretmenlerin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek için, öğretmenlere "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" biçiminde bir önerme sunulmuştur. Sunulan önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 21 'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine, araştırmaya katılan öğretmenlerin %37.4'ünün "evet", %17.7'sinin "kısmen" ve %44.9'unun ise "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Buna göre, planlarını bilgisayarda yazan ve yazmayan öğretmenlerin neredeyse yarıyarıya oldukları söylenebilir. Bunun nedeninin öğretmenlerin bilgisayar teknolojisi konusunda hizmetiçi eğitime gereksinim duyuyor olmalarından kaynaklandığı düşünülebilir.

ÇİZELGE-21
Öğretim Planlarını Bilgisayarda Yazıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	77	44.8	32	18.6	63	36.6	172	44.7	9.487	1	0.155
	●Erkek	67	31.5	36	16.9	110	51.6	213	55.3			
	●Toplam	144	37.4	68	17.7	173	44.9	385	100.0			
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	58	38.9	21	14.1	70	47.0	149	38.7	10.026	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	33	41.3	13	16.3	34	42.5	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	16	32.0	8	16.0	26	52.0	50	13.0			
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	18	39.1	7	15.2	21	45.7	46	11.9			
	●Diğer	18	32.1	18	32.1	20	35.7	56	14.5			
	●Toplam	144	37.4	68	17.7	173	44.9	385	100.0			
Öğrenenlik	●Mezun Olunan Kurum	130	38.7	57	17.0	149	44.3	336	87.3	3.309	2	P>.05 Anlamlı Değil
Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Sertifika Programı	11	32.4	8	23.5	15	44.1	34	8.8			
Mesleki Kıdem	●Diğer	3	20.0	3	20.0	9	60.0	15	3.9	17.951	5	P>.05 Anlamlı Değil
	●Toplam	144	37.4	68	17.7	173	44.9	385	100.0			
	●1-5 Yıl	7	26.9	6	23.1	13	50.0	26	6.8			
	●6-10 Yıl	21	52.5	8	20.0	11	27.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	16	32.0	14	28.0	20	40.0	50	13.0			
	●16-20 Yıl	18	43.9	8	19.5	15	36.6	41	10.6			
	●21-25 Yıl	48	35.0	15	10.9	74	54.0	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	34	37.4	17	18.7	40	44.0	91	23.6			
●Toplam	144	37.4	68	17.7	173	44.9	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	29	34.5	16	19.0	39	46.4	84	21.8	6.604	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●2. Sınıf	26	36.6	12	16.9	33	46.5	71	18.4			
	●3. Sınıf	29	40.8	9	12.7	33	46.5	71	18.4			
	●4. Sınıf	35	44.3	11	13.9	33	41.8	79	20.5			
	●5. Sınıf	25	31.3	20	25.0	35	43.8	80	20.8			
	●Toplam	144	37.4	68	17.7	173	44.9	385	100.0			

Bulgularla, cinsiyet değişkeni arasındaki ilişki incelendiğinde "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %44.8'inin, erkek öğretmenlerin %31.1'inin "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %18.6'sının, erkek öğretmenlerin %16.9'unun "kısmen" yanıtını verdiği görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %36.6'sının, erkek öğretmenlerin %51.6'sının önermeye olumsuz olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha olumlu yaklaştığı söylenebilir. Öğretmenler cinsiyete bağlı olarak farklı yaklaşım göstermişlerdir.

"Öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine "evet" yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %41.3 aldığı, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun öğretmenlerin %32.0 aldığı görülmektedir. Yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenler %32.1 alırken, son sırayı Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %14.1 aldığı anlaşılmaktadır. Diğer yandan "hayır" yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %52.0, son sırayı ise Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %35.7 aldığı görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin öğrenim durumlarının öğretim planlarını bilgisayarda yazıp yazmadıkları konusunda etkili olmadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %38.7'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %32.4'ünün ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin "evet" yanıtı ile katıldıkları görülmektedir. Önermeye "kısmen" yanıtı verenlerin oranları ise, öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %23.5, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0 ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %17.0'dir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında ve mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin yukarıdaki önermeye yakın oranlarda olumsuz yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlik meslek

bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine daha olumsuz yaklaşım gösterdikleri söylenebilir.

"Öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine araştırmaya katılan 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %52.5 "evet" yanıtı verenler arasında ilk sırayı aldığı, 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %26.9 son sırayı aldığı görülmektedir. 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %28.0'ının "kısmen" yanıtı verdiği ve kısmen yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı aldığı, 21-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %10.9'unun son sırayı aldığı görülmektedir. Bu durumda, mesleki kıdemin "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesi üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden, 4. sınıf öğretmenlerinin %44.3'ünün "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine "evet" yanıtını veren öğretmenler arasında ilk sırayı aldığı, 5. sınıf öğretmenlerinin %31.3'ünün son sırayı aldığı görülmektedir. 2. sınıf öğretmenlerinin %16.9'unun, 5. sınıf öğretmenlerinin %25.0'inin, 3. sınıf öğretmenlerinin %12.7'sinin önermeye "kısmen" katıldıkları anlaşılmaktadır. 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin %46.5'inin önermeyi olumsuz olarak yanıtladığı görülmektedir. Görev yapılan sınıfın "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.7. Öğretim Planlarımı Hazırlarken Planlama Konusundaki Kaynaklardan Yararlanıyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesi sunulmuştur. Sunulan

önermeye yönelik bulguların dökümü Çizelge 22'de yer almıştır.

Söz konusu çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: Araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin %85.7'si, "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesi "evet" olarak yanıtlarken, %12.7'si "kısmen" ve %1.6'sı "hayır" olarak yanıtlamışlardır. Bu durum, öğretmenlerin çoğunluğunun öğretim planlarını hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlandıklarını düşündüklerini gösterebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesine "evet" olarak yanıt verenler kadın öğretmenlerin %89.0'u, erkek öğretmenlerin %83.1'i iken, "kısmen" olarak yanıt verenler kadın öğretmenlerin %9.9'u erkek öğretmenlerin %15.'i'dir. Kadın öğretmenlerin %1.2'sinin, erkek öğretmenlerin %1.9'unun önermeyi "hayır" olarak yanıtladığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, erkek öğretmenlerin "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesine daha olumsuz olarak yaklaştıkları söylenebilir.

Çizelge 22'de görüldüğü gibi, "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesine en fazla Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %91.3, en az Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %80.0 "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Önermeye "hayır" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %2.2 aldığı, Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerden olumsuz yanıt veren öğretmenin olmadığı görülmektedir. Tablodaki verilerden, öğretmenlerin öğrenim durumlarının "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesine ilişkin görüşleri üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

Bulgularla, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum arasındaki ilişkiye bakıldığında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Öğretmenlik

ÇİZELGE-22

Öğretim Planlarımı Hazırlarken Planlama Konusundaki Kaynaklardan Yararlanıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	153	89.0	17	9.9	2	1.2	172	44.7	2.718	1	
	●Erkek	177	83.1	32	15.0	4	1.9	213	55.3			
	●Toplam	330	85.7	49	12.7	6	1.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	126	84.6	20	13.4	3	2.0	149	38.7	7.073	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	70	87.5	9	11.3	1	1.3	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	44	88.0	5	10.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	42	91.3	3	6.5	1	2.2	46	11.9			
	●Diğer	48	80.0	12	20.0	0	0.0	60	15.6			
	●Toplam	330	85.7	49	12.7	6	1.6	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	292	86.9	39	11.6	5	1.5	336	87.3	5.743	2	
	●Sertifika Programı	26	76.5	8	23.5	0	0.0	34	8.8			
Mesleki Kıdem	●Diğer	12	80.5	2	13.3	1	6.7	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil		
	●Toplam	330	85.7	49	12.7	6	1.6	385	100.0			
	●1-5 Yıl	22	84.6	4	15.4	0	0.0	26	6.8			14.440
●6-10 Yıl	30	75.0	10	25.0	0	0.0	40	10.4				
●11-15 Yıl	47	94.0	2	4.0	1	2.0	50	13.0	P>.05 Anlamlı Değil			
●16-20 Yıl	35	85.4	6	14.6	0	0.0	41	10.6				
●21-25 Yıl	115	83.9	19	13.9	3	2.2	137	35.6				
●25 Yıl ve Üzeri	81	89.0	8	8.8	2	2.2	91	23.6	P>.05 Anlamlı Değil			
●Toplam	330	85.7	49	12.7	6	1.6	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	74	88.1	10	11.9	0	0.0	84	21.8	12.837	4	
	●2. Sınıf	62	87.3	8	11.3	1	1.4	71	18.4			
	●3. Sınıf	62	87.3	7	9.9	2	2.8	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	60	75.9	16	20.3	3	3.8	79	20.5			
	●5. Sınıf	72	90.0	8	10.0	0	0.0	80	20.8			
	●Toplam	330	85.7	49	12.7	6	1.6	385	100.0			

meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %86.9'unun, diğer kurum yada programlarda alan öğretmenlerin %80.5'inin, sertifika programında alan öğretmenlerin %76.5'inin "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesine "evet" yanıtı ile katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerden önermeyi olumsuz olarak yanıtlayan öğretmenin olmadığı anlaşılmaktadır. Verilere bakıldığında söz konusu önermeyi en fazla öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin destekledikleri söylenebilir.

Bulgularla, öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasındaki ilişkiye bakıldığında, 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %94.0'ünün, 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %89.0'unun, 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %85.4'ünün, 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %84.6'sının ve 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %83.9'unun, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %75.0'ünün "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesine "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. 1-5, 6-10 ve 16-20 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerden "hayır" yanıtını veren öğretmenin olmadığı görülmektedir. Bu durumda, mesleki kıdemin "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflar ile bulgular arasındaki ilişki incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmenlerden, 5. sınıf öğretmenlerinin %90.0'ı, 1. sınıf öğretmenlerinin %88.1'i, 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin %87.3'ü, 4. sınıf öğretmenlerinin %75.9'u yukarıdaki önermeyi "evet" olarak yanıtlamışlardır. Bu durumda, "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesini en fazla 5. sınıf öğretmenlerinin, en az 4. sınıf öğretmenlerinin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarını hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerinden

büyük olduğu için bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.8. Öğretim Planlarımı Hazırlarken Çevrenin, Okulun ve Öğrencilerin Özelliklerini ve Olanaklarını Gözönünde Bulunduruyorum

Öğretmenlere "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 23'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesine, araştırmaya katılan öğretmenlerin %84.9'unun "evet", %12.7'sinin "kısmen" ve %2.3'ünün ise "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin çoğunluğunun öğretim planlarını hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulundurduklarını düşündükleri söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %91.9'unun, erkek öğretmenlerin %79.3'ünün "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %7.0'sinin, erkek öğretmenlerin %17.4'ünün "kısmen" yanıtını verdiği görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %1.2'sinin, erkek öğretmenlerin %3.3'ünün önermeye olumsuz olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesine, öğretmenlerin cinsiyete bağlı olarak farklı yaklaşım gösterdiği, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha olumlu yaklaştığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesine katılanlar arasında ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans

ÇİZELGE-23

Öğretim Planlarını Hazırlarken Çevrenin, Okulun ve Öğrencilerin Özelliklerini ve Olanaklarını Gözönünde Bulunduruyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	158	91.9	12	7.0	2	1.2	172	44.7	12.313	1	0.172
	•Erkek	169	79.3	37	17.4	7	3.3	213	55.3			
	•Toplam	327	84.9	49	12.7	9	2.3	385	100.0			
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	128	85.9	16	10.7	5	3.4	149	38.7	6.012	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	71	88.8	8	10.0	1	1.3	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	43	86.0	6	12.0	1	2.0	50	13.0			
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	39	84.8	6	13.0	1	2.2	46	11.9			
	•Diğer	46	76.7	13	21.7	1	1.7	60	15.6			
	•Toplam	327	84.9	49	12.7	9	2.3	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	286	85.1	42	12.5	8	2.4	336	87.3	2.115	2	P>.05 Anlamlı Değil
	•Sertifika Programı	27	79.4	6	17.6	1	2.9	34	8.8			
	•Diğer	14	93.3	1	6.7	0	0.0	15	3.9			
	•Toplam	327	84.9	49	12.7	9	2.3	385	100.0			
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	20	76.9	5	19.2	1	3.8	26	6.8	5.719	5	P>.05 Anlamlı Değil
	•6-10 Yıl	34	85.0	6	15.0	0	0.0	40	10.4			
	•11-15 Yıl	42	84.0	7	14.0	1	2.0	50	13.0			
	•16-20 Yıl	35	85.4	5	12.2	1	2.4	41	10.6			
	•21-25 Yıl	115	83.9	17	12.4	5	3.6	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	81	89.0	9	9.9	1	1.1	91	23.6			
	•Toplam	327	84.9	49	12.7	9	2.3	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	69	82.1	13	15.5	2	2.4	84	21.8	8.750	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•2. Sınıf	66	93.0	5	7.0	0	0.0	71	18.4			
	•3. Sınıf	59	83.1	9	12.7	3	4.2	71	18.4			
	•4. Sınıf	65	82.3	11	13.9	3	3.8	79	20.5			
	•5. Sınıf	68	85.0	11	13.8	1	1.3	80	20.8			
	•Toplam	327	84.9	49	12.7	9	2.3	385	100.0			

Programı mezunu öğretmenlerin %88.8, son sırayı ise Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %76.7 aldığı görülmektedir. "Kısmen" katılan öğretmenler arasında ilk sırayı Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenler %21.7 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun olan öğretmenlerin %10.0 aldığı görülmektedir. Önermeyi olumsuz yanıtlayan öğretmenler arasında ise ilk sırayı Eğitim Enstitüsü programı mezunu öğretmenler %3.4 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Önlisans Programından mezun olan öğretmenlerin %1.3 aldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin öğrenim durumlarının "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesi üzerinde etki yapmadığı söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %93.3'ü, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %85.1'i ve sertifika programında alan öğretmenlerin %79.4'ünün "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesini "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Yukarıdaki önermeye öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin olumsuz yanıt vermedikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesini en fazla öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesini araştırmaya katılan öğretmenler arasında mesleki kıdemi 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %89.0'u, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %85.4'ü, 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %85.0'i, 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %84.0'ü ve 21-25 yıl arası öğretmenlerin %83.9'u ve 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin %76.9'u "evet" olarak yanıtlamıştır. 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin önermeye olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. Bu nedenle, "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesini en fazla 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin desteklediği, en az da 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin

desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesine 2. sınıf öğretmenlerinin %93.0'ü, 5. sınıf öğretmenlerinin %85.0'inin, 3. sınıf öğretmenlerinin %83.1'inin 4. sınıf öğretmenlerinin %82.3'ünün ve 1. sınıf öğretmenlerinin %82.1'inin "evet" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. 2. sınıf öğretmenlerinin yukarıdaki önermeye olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. Bu durumda, görev yapılan sınıfın "öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.9. Öğretim Planlarımı Hazırlarken Ünite Dergilerinde Yer Alan Hazır Planlardan Yararlanıyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesi yöneltilmiş ve alınan yanıtların bağımsız değişkenlere göre oranları Çizelge 24'de gösterilmiştir.

Çizelgedeki bulgular genel olarak incelendiğinde, "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesini öğretmenlerin %30.6'sının "evet", %49.9'unun "kısmen", %19.5'inin ise "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin yarıya yakın bir bölümünün kısmen de olsa öğretim planlarını hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlandığını düşündüğü söylenebilir.

ÇİZELGE-24
Öğretim Planı Hazırlarken Ünite Dergilerinde Yer Alan Hazır Planlardan Yararlanıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	56	32.6	72	41.9	44	25.6	172	44.7	10.324	1	0.161
	●Erkek	62	29.1	120	56.3	31	14.6	213	55.3			
	●Toplam	118	30.6	192	49.9	75	19.5	385	100.0			
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	46	30.9	69	46.3	34	22.8	149	38.7	11.047	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	22	27.5	46	58.8	11	13.8	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	21	42.0	23	46.0	6	12.0	50	13.0			
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	16	34.8	21	45.7	9	19.6	46	11.9			
	●Diğer	13	21.7	32	53.3	15	25.0	60	15.6			
	●Toplam	118	30.6	192	49.9	75	19.5	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	104	31.0	167	49.4	65	19.3	336	87.3	0.625	2	P>.05 Anlamlı Değil
	●Sertifika Programı	10	29.4	18	52.9	6	17.6	34	8.8			
	●Diğer	4	26.7	7	46.7	4	26.7	15	3.9			
	●Toplam	118	30.6	192	49.9	75	19.5	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	6	23.1	11	42.3	9	34.6	26	6.8	15.086	5	P>.05 Anlamlı Değil
	●6-10 Yıl	20	50.0	15	37.5	5	12.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	14	28.0	27	54.0	9	18.0	50	13.0			
	●16-20 Yıl	14	34.1	21	51.2	6	14.6	41	10.6			
	●21-25 Yıl	37	27.0	67	48.9	33	24.1	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	27	29.7	51	56.0	13	14.3	91	23.6			
	●Toplam	118	30.6	192	49.9	75	19.5	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	19	22.6	50	59.5	15	17.9	84	21.8	9.169	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●2. Sınıf	26	30.6	30	42.3	15	21.1	71	18.4			
	●3. Sınıf	21	29.6	32	45.1	18	25.4	71	18.4			
	●4. Sınıf	23	29.1	40	50.6	16	20.3	79	20.5			
	●5. Sınıf	29	36.3	40	50.0	11	13.8	80	20.8			
	●Toplam	118	30.6	192	49.9	75	19.5	385	100.0			

"Öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %32.6'sının, erkek öğretmenlerin %29.1'inin "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %41.9'u, erkek öğretmenler %56.3'ü "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Yine, kadın öğretmenlerin %25.6'sı, erkek öğretmenlerin %14.6'sı önermeye olumsuz olarak yanıt vermiştir. Çizelge 24'deki veriler incelendiğinde, öğretmenlerin yarıya yakınının öğretim planlarını hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan kısmen yararlandıklarını düşündükleri söylenebilir.

Öğretmenlerin öğrenim durumları ile bulgular arasındaki ilişki incelendiğinde "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesini Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %42.0'si, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %34.8'i, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %30.9'u, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %27.5'i ve Diğer Fakülte ya da Programlardan mezun öğretmenlerin %21.7'si "evet" olarak yanıtlamıştır. Çizelgedeki verilerden, "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesini en fazla Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesine verilen yanıtlar, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum yönünden incelendiğinde şunlar söylenebilir: Öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %31.0'inin, sertifika programında alan öğretmenlerin %29.4'ünün ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'sinin yukarıdaki önermeyi "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. "Öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesini öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %52.9'unun, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %49.4'ünün ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %46.7'sinin "kısmen" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'si, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %19.3'ü, sertifika programında alan öğretmenler ise %17.6'sı

önermeyi olumsuz yanıtlamışlardır. Bu durumda, "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesi üzerinde öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini aldıkları kurumların belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenler arasında mesleki kıdemi 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %50.0'si, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %34.1'i, 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %29.7'si, 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %28.0'i, 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %27.0'si ve 1-5 yıl arası öğretmenlerin %23.1'i "evet" olarak yanıtlamıştır. Çizelgedeki veriler incelendiğinde, "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesini en fazla 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesine 5. sınıf öğretmenlerinin %36.3'ünün, 2. sınıf öğretmenlerinin %30.6'sının, 3. sınıf öğretmenlerinin %29.6'sının, 4. sınıf öğretmenlerinin %29.1'inin ve 1. sınıf öğretmenlerinin %22.6'sının "evet" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, görev yapılan sınıfın "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim planı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.10. Öğretim Planlarını Hazırlarken İnternette Yayınlanan Planlardan Yararlanıyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine sunulan "öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlanıyorum" önermesine yönelik bulguların dökümü Çizelge 25'de yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: Araştırmaya katılan öğretmenlerin %16.6'sının, öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlandığı, %35.1'inin "kısmen" yararlandığı ve %48.3'ünün de internette yayınlanan planlardan yararlanmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin neredeyse yarısının internetteki planlardan hiç yararlanmadığı söylenebilir. Öğretmenlerin bilgisayar teknolojileri konusunda hizmetiçi eğitime ihtiyaç duymaları internette yararlanmama sebebi olarak düşünülebilir.

Kadın öğretmenlerin %21.5'i, erkek öğretmenlerin %12.7'si öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlandığı yönünde görüş bildirmişlerdir. İnternette yayınlanan planlardan "kısmen" yararlandığı yönünde görüş bildiren kadın ve erkek öğretmenlerin oranlarının %36.0 ve %34.3 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, kadın öğretmenlerin %42.4' ünün, erkek öğretmenlerin %51.1' inin internette yayınlanan planlardan yararlanmadığı söylenebilir. Bu durumda, internette yayınlanan planlardan kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla yararlandıkları düşünülebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin öğrenim durumları ile bulgular arasındaki ilişki incelendiğinde, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %19.6 oranında öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlandığı yönünde görüş bildirdiğini görmekteyiz. İnternette yayınlanan planlardan "kısmen" yararlandığını belirten öğretmenler arasında Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun olan öğretmenler %41.3 ilk sırayı alırken, son sırayı aldığı görülmektedir. En yüksek oranda Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %52.2, en düşük oranda da Açıköğretim

ÇİZELGE-25

Öğretim Planlarını Hazırlarken İnternette Yayınlanan Planlardan Yararlanıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	●Kadın	37	21.5	62	36.0	73	42.4	172	44.7	6.761	1	0.131	
	●Erkek	27	12.7	73	34.3	113	51.1	213	55.3				
	●Toplam	64	16.6	135	35.1	186	48.3	385	100.0				
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	25	16.8	48	32.2	76	51.0	149	38.7	4.384	4	P>.05 Anlamlı Değil	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	13	16.3	33	41.3	34	42.5	80	20.8				
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	9	18.0	20	40.0	21	42.0	50	13.0				
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	9	19.6	13	28.3	24	52.2	46	11.9				
	●Diğer	8	13.3	21	35.0	31	51.7	60	15.6				
	●Toplam	64	16.6	135	35.1	186	48.3	385	100.0				
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	60	17.9	119	35.4	157	46.7	336	87.3	4.800	2	P>.05 Anlamlı Değil	
●Sertifika Programı	3	8.8	12	35.3	19	55.9	34	8.8					
●Diğer	1	6.7	4	26.7	10	56.7	15	3.9					
●Toplam	64	16.6	135	35.1	186	48.3	385	100.0					
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	3	11.5	6	23.1	17	65.4	26	6.8	13.431	5		P>.05 Anlamlı Değil
	●6-10 Yıl	4	10.0	12	30.0	24	60.0	40	10.4				
	●11-15 Yıl	9	18.0	20	40.0	21	42.0	50	13.0				
	●16-20 Yıl	12	29.3	12	29.3	17	41.5	41	10.6				
	●21-25 Yıl	20	14.6	47	34.3	70	51.1	137	35.6				
	●25 Yıl ve Üzeri	16	17.6	38	41.8	37	40.7	91	23.6				
●Toplam	64	16.6	135	35.1	186	48.3	385	100.0					
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	15	17.9	28	33.3	41	48.8	84	21.8	7.057	4	P>.05 Anlamlı Değil	
	●2. Sınıf	15	21.1	29	40.8	27	38.0	71	18.4				
	●3. Sınıf	13	18.3	21	29.6	37	52.1	71	18.4				
	●4. Sınıf	8	10.1	30	38.0	41	51.9	79	20.5				
	●5. Sınıf	13	16.3	27	33.8	40	50.0	80	20.8				
	●Toplam	64	16.6	135	35.1	186	48.3	385	100.0				

Fakültesi Lisans Tamamlama Programı %42.0 mezunu öğretmenler "hayır" yanıtını vermişlerdir. Bu durumda, öğrenim durumlarının öğretmenlerin internette yayınlanan programlardan yararlanma düşüncelerini etkilemediği düşünülebilir.

Bulgularla, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurumlar arasındaki ilişkilere bakıldığında, öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %17.9'unun, sertifika programında alan öğretmenlerin %8.8'inin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %6.7'sinin öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlandığı yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan "kısmen" yararlanabilen öğretmenlerin oranları ise, öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %35.4, sertifika programında alan öğretmenlerin %35.3 ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'dir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %56.7'sinin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %46.7'sinin internette yayınlanan planlardan yararlanamadıkları yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin yarıya yakın bir kısmının öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlanmadıkları yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Çizelge 25'deki bulgulara bakıldığında, 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %29.3'ünün, 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %18.0'inin, 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %17.6'sının, 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %14.6'sının, 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %11.5'inin ve 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %10.0'unun internette yayınlanan planlardan yararlandığı yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. İnternette yayınlanan hazır planlardan en fazla 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin yararlandığı söylenebilir.

Çizelge 25'deki bulgular incelendiğinde, 2. sınıf öğretmenlerinin %21.1'i, 3. sınıf öğretmenlerinin %18.3'ü, 1. sınıf öğretmenlerinin %17.9'u, 5. sınıf öğretmenlerinin %16.3'ü ve 4. sınıf öğretmenlerinin %10.1'i, "öğretim planlarımı hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlanıyorum" önermesine "evet" olarak yanıt vermiştir. Bu

önermeye en düşük oranda "evet" olarak yanıt verenler 3. sınıf öğretmenleri %18.3'dir. Görev yapılan sınıfın "öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlanıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.2.11. Öğretim Planlarımı Hazırlarken Ek Üniteleri Gözönünde Bulunduruyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 26'da gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesini öğretmenlerin %76.6'sı "evet", %16.1'i "kısmen", %7.3ü "hayır" olarak yanıtlamışlardır. Bu durumda, öğretmenlerin çoğunluğunun öğretimi planlarken ek üniteleri gözönünde bulundurdıkları yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %83.7'sinin, erkek öğretmenlerin %70.9'unun "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %11.0'inin, erkek öğretmenlerin %20.2'sinin "kısmen" yanıtını verdikleri görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %5.2'sinin , erkek öğretmenlerin ise %8.9'unun olumsuz yanıt verdiği anlaşılmaktadır. Bu durumda kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere oranla ek üniteleri daha çok gözönünde bulundurdıkları söylenebilir.

ÇİZELGE-26

Öğretim Planlarını Hazırlarken Ek Üniteleri Gözönünde Bulunduruyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kismen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	144	83.7	19	11.0	9	5.2	172	44.7	8.981	1	0.149
	●Erkek	151	70.9	43	20.2	19	8.9	213	55.3			
	●Toplam	295	76.6	62	16.1	28	7.3	385	100.0			
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	117	78.5	24	16.1	8	5.4	149	38.7	13.836	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	65	81.3	9	11.3	6	7.5	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	43	86.0	4	8.0	3	6.0	50	13.0			
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	28	60.9	14	30.2	4	8.7	46	11.9			
	●Diğer	42	70.0	11	18.3	7	11.7	60	15.6			
	●Toplam	295	76.6	62	16.1	28	7.3	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	258	76.8	56	16.7	22	6.5	336	87.3	3.777	2	P>.05 Anlamlı Değil
	●Sertifika Programı	24	70.6	5	14.7	5	14.7	34	8.8			
	●Diğer	13	86.7	1	6.7	1	6.7	15	3.9			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	20	76.9	4	15.4	2	7.7	26	6.8	8.571	5	P>.05 Anlamlı Değil
	●6-10 Yıl	28	70.0	8	20.0	4	10.0	40	10.4			
	●11-15 Yıl	36	72.0	10	20.0	4	8.0	50	13.0			
	●16-20 Yıl	34	82.9	3	7.3	4	9.8	41	10.6			
	●21-25 Yıl	103	75.2	27	19.7	7	5.1	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	74	81.3	10	11.0	7	7.7	91	23.6			
	●Toplam	295	76.6	62	16.1	28	7.3	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	71	84.5	10	11.9	3	3.6	84	21.8	12.093	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●2. Sınıf	55	77.5	7	9.9	9	12.7	71	18.4			
	●3. Sınıf	56	78.9	10	14.1	5	7.0	71	18.4			
	●4. Sınıf	57	72.2	17	21.5	5	6.3	79	20.5			
	●5. Sınıf	56	70.0	18	22.5	6	7.5	80	20.8			
	●Toplam	295	76.6	62	16.1	28	7.3	385	100.0			

Çizelge 26'daki bulgular incelendiğinde, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %86.0'sının "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. Öğretim planlarını hazırlarken ek üniteleri "kısmen" gözönünde bulunduruyorum yönünde görüş bildiren öğretmenler arasında Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %30.2 ilk sırayı alırken, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %8.0 son sırayı aldığı görülmektedir. En yüksek oranda Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenler %11.7, en düşük oranda da Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %5.4 "hayır" yanıtını vererek öğretim planlarını hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulundurmadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu durumda, öğretmenlerin öğrenim durumlarının, "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %86.7'sinin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %76.8'inin ve sertifika programında alan öğretmenlerin %70.6'sının "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %16.7'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %14.7'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %6.7'sinin yukarıdaki önermeye "hayır" yanıtı verdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %14.7'si, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %6.5'i önermeyi hayır olarak yanıtlamıştır. Öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini farklı kurumlarda almış olmalarının, "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" yönünde görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğunu 16-20 yıl arası mesleki kıdemi olanlar %82.9 oluştururken, bunlara en az 6-10 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenler %70.0 katılmaktadır. "Kısmen" yönünde görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğunu ise 6-10 ve 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler %20.0

oluşturmaktadır. Buna karşılık, önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırada 6-10 yıl %10.0, son sırada ise 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %5.1 olduğunu söyleyebiliriz. Bu durumda, en fazla 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin öğretim planlarını hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulundurdukları yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde, "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" yönünde görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğunu 1. sınıf öğretmenleri %84.5 oluştururken, bunlara en az katılanlar 5. sınıf öğretmenleridir %70.0. "Kısmen" yönünde görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğunu ise, 4. sınıf öğretmenleri %21.5 oluşturmaktadır. Önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında ise ilk sırada 2. sınıf öğretmenlerinin %12.7, son sırada 1.sınıf öğretmenlerinin %3.6 yer aldığı görülmektedir. Bu durumda, "öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesini en fazla 1. sınıf öğretmenleri desteklerken, en az destekleyenlerin 2. sınıf öğretmenlerinin olduğu söylenebilir.

"Öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

Bölüm sonunda araştırmaya katılan öğretmenlerden yukarıdaki önermeler dışında başka görüşleri varsa yazmaları istenmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlar ve sayıları aşağıdadır:

<u>Görüşler</u>	<u>S</u>
• İnternetteki hazır planlarda öğretmen sınıfına göre yaptığı değişimleri gösterebilmelidir.	3
• Planlamada hazırcılığa son verici düzenlemeler yapılmalıdır.	3
• Planları her öğretmen bulunduğu yöreye göre hazırlamalıdır.	3

- Her ilin zümre öğretmenlerinden seçilen bir grup yıl başında toplanarak o il için şehir merkezleri ve köylere yönelik ayrı ayrı planlar hazırlayarak öğretmenlere sunmalıdırlar. 2
- Planlar çevre özelliğini yitirmiş bütünlük kazanmıştır.
- Çünkü sınavlar bütünlük içinde yapılmaktadır. 1

3.3. Uygulama İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın amacı kapsamında, öğretmenlerin plan hazırlama etkinliklerinin uygulanmasına ilişkin görüşleri belirlenmek istenmiştir. Bunun için öğretmenlere 7 önerme verilerek, önermelere katılma durumları sorulmuştur. Öğretmenlerin her önermeye verdikleri yanıtların değişkenlere göre dağılımı ayrı çizelgelerde gösterilmiştir.

3.3.1. Hazırladığım Planlardan Uygulamada Yararlanıyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum" biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 27'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum" önermesine öğretmenlerin %86.5'inin "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin %11.7'sinin "kısmen", %1.8'inin ise "hayır" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Buna göre, öğretmenlerin büyük bir kısmının hazırladıkları planlardan uygulamada yararlandıklarını düşündükleri söylenebilir.

"Hazırladığım planlardan uygulamada yararlanabiliyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %87.8'sinin, erkek öğretmenlerin %85.4'ünün "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %11.6'sı, erkek öğretmenlerin %11.7'si "kısmen" yanıtını vermişlerdir. Önermeye "hayır" olarak yanıt veren öğretmenlerin ise, %0.6 oranında kadın, %2.8 oranında erkek öğretmenler olduğu görülmektedir. Bu durumda,

ÇİZELGE-27
Hazırladığım Planlardan Uygulamada Yararlanıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	151	87.8	20	11.6	1	0.6	172	44.7	3.035	1	
	●Erkek	182	85.4	25	11.7	6	2.8	213	55.3			
	●Toplam	333	86.5	45	11.7	7	1.8	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	131	87.9	17	11.4	1	0.7	149	38.7	14.382	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	71	88.8	5	6.3	4	5.6	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	44	88.0	6	12.0	0	0.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	38	82.6	6	13.0	2	4.3	46	11.9			
	●Diğer	49	81.7	11	18.3	0	0.0	60	15.6			
	●Toplam	333	86.5	45	11.7	7	1.8	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	296	88.1	33	9.8	7	2.1	336	87.3	9.041	2	
	●Sertifika Programı	26	76.5	8	23.5	0	0.0	34	8.8			
	●Diğer	11	73.3	4	26.7	0	0.0	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil
	●Toplam	333	86.5	45	11.7	7	1.8	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	19	73.1	7	26.9	0	0.0	26	6.8	15.981	5	
	●6-10 Yıl	37	92.5	2	5.0	1	2.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	42	84.0	7	14.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	37	90.2	4	9.8	0	0.0	41	10.6			
	●21-25 Yıl	117	85.4	19	13.9	1	0.7	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	81	89.0	6	6.6	4	4.4	91	23.6			
	●Toplam	333	86.5	45	11.7	7	1.8	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	73	86.9	9	10.7	2	2.4	84	21.8	5.079	4	
	●2. Sınıf	64	90.1	7	9.9	0	0.0	71	18.4			
	●3. Sınıf	61	85.9	9	12.7	1	1.4	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	69	87.3	9	11.4	1	1.3	79	20.5			
	●5. Sınıf	66	82.5	11	13.8	3	3.8	80	20.8			
	●Toplam	333	86.5	45	11.7	7	1.8	385	100.0			

öğretmenlerin "hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum" önermesine cinsiyete bağlı farklı yaklaşım göstermedikleri düşünülebilir.

"Hazırladığım planlardan uygulamada yararlanabiliyorum" önermesine "evet" yanıtı veren öğretmenlere öğrenim durumları yönünden bakıldığında, ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenler %88.8 alırken, son sırayı Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %81.7 aldığı görülmektedir. Yukarıdaki önermeyi en yüksek oranda Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %5.6 olumsuz olarak yanıtladığı, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı ve Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin ise olumsuz yanıt vermedikleri anlaşılmaktadır. Çizelgedeki verilere bakıldığında, öğrenim durumlarının farklılığının öğretmenlerin hazırladığı planlardan uygulamada yararlandıkları görüşleri üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Çizelge 27'deki bulgular incelendiğinde şunlar söylenebilir: "Hazırladığım planlardan uygulamada yararlanabiliyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %88.1'inin, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %76.5'inin ve sertifika programında alan öğretmenlerin %73.3'ünün "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %23.5'inin ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %9.8'inin önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin olumsuz yönde görüş bildirmediği görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurumun "hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum" önermesi üzerinde etkili rol oynamadığı söylenebilir.

Hazırladığı planlardan uygulamada yararlanabildiği yönünde görüş bildiren öğretmenlerin çoğunluğunu 6-10 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenler %92.5 oluşturmaktadır. 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %73.1 bu önermeyi en az destekleyenler olduğu söylenebilir. Hazırladığı planlardan uygulamada "kısmen"

yararlanabildiği yönünde görüş bildiren öğretmenler arasında ilk sırayı 1-5 yıl arası öğretmenler %26.9 alırken, son sırayı 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %5.0 aldığı söylenebilir. Önermeyi olumsuz yanıtlayan öğretmenler arasında ise, ilk sırayı 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler %4.4 alırken, 1-5 yıl ve 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. Bu durumda, 16-20 yıl arasında mesleki kıdemi olan öğretmenlerin "hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum" önermesine daha fazla katıldıkları söylenebilir.

Öğretmenlerin görev yaptıkları sınıflarla bulgular arasındaki ilişkiye bakıldığında aralarında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır. Bulgular incelendiğinde, 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %90.1 en yüksek oranda, 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin de %82.5 en düşük oranda hazırladığı planlardan uygulamada yararlanabildiği yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Hazırladığı planlardan uygulamada "kısmen" yararlanabildiği yönünde görüş bildiren öğretmenler arasında ilk sırayı 5. sınıfta görev yapan öğretmenler %13.8 alırken, son sırayı 2. sınıfta görev yapan öğretmenler %9.9 almıştır. 2. sınıfta görev yapan öğretmenler arasında görüşe olumsuz yanıt veren öğretmen olmadığı görülürken, 5. sınıf öğretmenlerinin en yüksek oranda %3.8 öneriye olumsuz yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, "hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum" önermesine 2. sınıf öğretmenlerinin en fazla, en az da 5. sınıf öğretmenlerinin katıldığı söylenebilir.

"Hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.3.2. Planlarda Belirlediğim Süreler Uygulamada Yeterli Oluyor

Araştırmaya katılan öğretmenlere "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" biçiminde bir önerme sunulmuştur. Sunulan önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 28'de gösterilmiştir.

ÇİZELGE-28

Planlarda Belirlediğim Süreler Uygulamada Yeterli Oluyor.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	●Kadın	112	65.1	49	28.5	11	6.4	172	44.7	5.196	1		
	●Erkek	119	55.9	68	31.9	26	12.2	213	55.3				
	●Toplam	231	60.0	117	30.4	37	9.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	95	63.8	39	26.2	15	10.1	149	38.7	13.123	4		
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	55	68.8	20	25.0	5	6.3	80	20.8				
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	30	60.0	16	32.0	4	8.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil	
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	24	52.2	19	41.3	3	6.5	46	11.9				
	●Diğer	27	45.0	23	38.3	10	16.7	60	15.6				
	●Toplam	231	60.0	117	30.4	37	9.6	385	100.0				
Öğrenenlik	●Mezun Olunan Kurum	205	61.0	102	30.4	29	8.6	336	87.3	3.106	2		
Meslek	●Sertifika Programı	19	55.9	10	29.4	5	14.7	34	8.8				
Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Diğer	7	46.7	5	33.3	3	20.0	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil			
	●Toplam	231	60.0	117	30.4	37	9.6	385	100.0				
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	12	46.2	12	46.2	2	7.7	26	6.8	20.04	5	0.225	
	●6-10 Yıl	19	47.5	15	37.5	6	15.0	40	10.4				
	●11-15 Yıl	21	42.0	21	42.0	8	16.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	●16-20 Yıl	25	61.0	10	24.4	6	14.6	41	10.6				
	●21-25 Yıl	92	67.2	36	26.3	9	6.6	137	35.6				
	●25 Yıl ve Üzeri	62	68.1	23	25.3	6	6.6	91	23.6				
	●Toplam	231	60.0	117	30.4	37	9.6	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	47	56.0	28	33.3	9	10.7	84	21.8	4.018	4	0.101	
	●2. Sınıf	47	66.2	19	26.8	5	7.0	71	18.4				
	●3. Sınıf	42	59.2	21	29.6	8	11.3	71	18.4				P<.05 Anlamlı
	●4. Sınıf	43	54.4	28	35.4	8	10.1	79	20.5				
	●5. Sınıf	52	65.0	21	26.3	7	8.8	80	20.8				
	●Toplam	231	60.0	117	30.4	37	9.6	385	100.0				

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesine öğretmenlerin %60.0'ının "evet", %30.4'ünün "kısmen", %9.6'sının "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin yarıdan çoğunun planlarda belirlediği sürelerin uygulamada yeterli olduğu yönünde görüş bildirdiği söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesine kadın öğretmenlerin %65.1'inin, erkek öğretmenlerin %55.9'unun "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %28.5'inin, erkek öğretmenlerin %31.9'unun "kısmen" yanıtını verdikleri anlaşılmaktadır. Önermeye "hayır" olarak yanıt veren öğretmenlerin ise %6.4 oranında kadın, %12.2 oranında erkek öğretmenler olduğu görülmektedir. Bu durumda, "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesi üzerinde cinsiyet etmeninin belirleyici rol oynamadığı söylenebilir

Çizelge 28 incelendiğinde, planlarda belirlediği süreler uygulamada yeterli olduğu yönünde görüş bildiren öğretmenler arasında ilk sırayı, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun öğretmenler %68.8 alırken, son sırayı Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %45.0 aldığı görülmektedir. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği mezunu öğretmenler %41.3 planlarda belirlediği sürelerin uygulamada "kısmen" yeterli olduğu yönünde görüş bildirdiği görülmektedir. Planlarda belirlediği sürelerin uygulamada yeterli olmadığı yönünde görüş bildiren öğretmenler arasında ise ilk sırayı Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %16.7, son sırayı ise Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %6.3 aldığı görülmektedir. Bu durumda, "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesini en fazla Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde, "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %61.0'inin, sertifika programında alan öğretmenlerin %55.9'unun ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %46.7'sinin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan

öğretmenlerin %30.4'ü, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3'ü ve sertifika programında alan öğretmenlerin %29.4'ü önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Yukarıdaki önermeye, öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenler %20.0, sertifika programında alanlar %14.7 ve mezun olduğu kurumda alan öğretmenler %8.6 oranında olumsuz yanıt vermişlerdir. "Planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesini en fazla öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

Çizelge 28'deki bulgulara bakıldığında, "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesine öğretmenlerden mesleki kıdemi 25 yıl ve üzeri olanların %68.1'inin, 21-25 yıl arasında olanların %67.2'sinin, 16-20 yıl arasında olanların %61.0'inin, 6-10 yıl arasında olanların %47.5'inin, 1-5 yıl arasında olanların %46.2'sinin, 11-15 yıl arasında olanların %42.0'sinin evet olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerden mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olanların %46.2'sinin, 11-15 yıl arasında olanların %42.0'sinin, 6-10 yıl arasında olanların %37.5'inin, 21-25 yıl arasında olanların %26.3'ünün, 25 yıl ve üzeri arasında olanların %25.3'ünün, 16-20 yıl arasında olanların %24.4'ünün önermeyi "kısmen" desteklediği anlaşılmaktadır. Diğer yandan, öğretmenlerden mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında olanların %16.0'sı, 6-10 yıl arasında olanların %15.0'i, 16-20 yıl arasında olanların %14.6'sı, 1-5 yıl arasında olanların %7.7'si, 21-25 yıl arasında, 25 yıl ve üzerinde olanların %6.6'sı ise önermeye olumsuz yanıt vermiştir. Mesleki kıdemin, başka bir söyleyişle deneyimin "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı, öğretmenlerin kıdemi arttıkça planlarda belirlediği sürelerin uygulamada yeterli olduğu yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesine 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %66.2'sinin, 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %65.0'inin, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %59.2'sinin, 1 sınıfta görev yapan öğretmenlerin %56.0'sinin ve 4. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %54.4'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 4. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %35.4'ü, 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %33.3'ü, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin

%29.6'sı, 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %26.8'i ve 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %26.3'ü yukarıdaki önermeyi "kısmen" desteklemektedirler. 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %11.3'inin, 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %10.7'sinin, 4. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %10.1'inin, 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %8.8'inin ve 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %7.0'sinin ise önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Görev yapılan sınıfın "planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı söylenebilir. Bu durumun öğretmenlerin görev yaptıkları sınıfların öğretim programlarındaki farklılıktan kaynaklandığı düşünülebilir.

"Planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile mesleki kıdem bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.3.3. Planlarda Belirlediğim Konular Öğrencilerin İlgisi, Gereksinim ve Yeteneklerine Yanıt Veriyor

Sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemek için öğretmenlere "planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesi sunulmuştur. Önermeye verilen yanıtlara yönelik bulguların dökümü Çizelge 29'da yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine öğretmenlerin %43.6'sının "evet", %46.2'sinin "kısmen" ve %10.1'inin de "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin çoğunluğunun planlarda belirlediği konuların öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt verdiğini düşündükleri söylenebilir.

ÇİZELGE-29

Planlarda Belirlediğim Konular Öğrencilerin İlgi, Gerekseim ve Yeteneklerine Yanıt Veriyor.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	•Kadın	86	50.0	74	43.0	12	7.0	172	44.7	6.722	1	0.130	
	•Erkek	82	38.5	104	48.8	27	12.7	213	55.3				
	•Toplam	168	43.6	178	46.2	39	10.1	385	100.0				
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	76	51.0	64	43.0	9	6.0	149	38.7	11.839	4	P<.05 Anlamlı	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	30	37.5	41	51.3	9	11.3	80	20.8				
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	25	50.0	20	40.0	5	10.0	50	13.0				
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	17	37.0	22	47.8	7	15.2	46	11.9				
	•Diğer	20	33.3	31	51.7	9	15.0	60	15.6				
	•Toplam	168	43.6	178	46.2	39	10.1	385	100.0				
	•Toplam	168	43.6	178	46.2	39	10.1	385	100.0				
Öğrenim Durumu	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	17	37.0	22	47.8	7	15.2	46	11.9	P>.05 Anlamlı Değil			
Öğrenim Durumu	•Diğer	20	33.3	31	51.7	9	15.0	60	15.6				
Öğrenim Durumu	•Toplam	168	43.6	178	46.2	39	10.1	385	100.0				
Öğrenim Durumu	•Mezun Olunan Kurum	156	46.4	152	45.2	28	8.3	336	87.3		16.709	2	0.228
Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Sertifika Programı	10	29.4	19	55.9	5	14.7	34	8.8				
Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Diğer	2	13.3	7	46.7	6	40.0	15	3.9				
Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Toplam	168	43.6	178	46.2	39	10.1	385	100.0		P<.05 Anlamlı		
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	8	30.8	12	46.2	6	23.1	26	6.8				
Mesleki Kıdem	•6-10 Yıl	15	37.5	20	50.0	5	12.5	40	10.4				
Mesleki Kıdem	•11-15 Yıl	19	38.0	25	50.0	6	12.0	50	13.0				
Mesleki Kıdem	•16-20 Yıl	23	56.1	14	34.1	4	9.8	41	10.6				
Mesleki Kıdem	•21-25 Yıl	67	48.9	61	44.5	9	6.6	137	35.6				
Mesleki Kıdem	•25 Yıl ve Üzeri	36	39.6	46	50.5	9	9.9	91	23.6				
Mesleki Kıdem	•Toplam	168	43.6	178	46.2	39	10.1	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	35	41.7	40	47.6	9	10.7	84	21.8	0.579	4	P>.05 Anlamlı Değil	
	•2. Sınıf	32	45.1	33	46.5	6	8.5	71	18.4				
	•3. Sınıf	30	42.3	33	46.5	8	11.3	71	18.4				
	•4. Sınıf	35	44.3	36	45.6	8	10.1	79	20.5				
	•5. Sınıf	36	45.0	36	45.0	8	10.0	80	20.8				
	•Toplam	168	43.6	178	46.2	39	10.1	385	100.0				

"Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine kadın öğretmenlerin %50.0'si, erkek öğretmenlerin %38.5'i "evet" yanıtı verirken; kadın öğretmenlerin %43.0'ü, erkek öğretmenlerin %48.8'i "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Kadın öğretmenlerin % 7.0'si "hayır" yanıtı verirken, erkek öğretmenlerin %12.7'si bu yanıtı katılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin "planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesi üzerinde cinsiyete bağlı farklı yaklaşım gösterdikleri, söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine katılanlar arasında ilk sırayı Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler %51.0 alırken, son sırayı Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenler %33.3 almaktadır. Yukarıdaki görüşe, "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunları %51.7 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezunlarının %40.0 aldığı görülmektedir. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %15.2 ilk sırada "hayır" yönünde görüş bildirirken, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %6.0 son sırada yer aldığı görülmektedir. "Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesini en fazla Eğitim Enstitüsünden mezun öğretmenler desteklerken, en az Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programından mezun öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

Çizelge 29 incelendiğinde, "planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesini öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %46.4'ü, sertifika programında alan öğretmenlerin %29.4'ü ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ü "evet" olarak yanıtlamışlardır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %55.9'u, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %46.7'si ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %45.2'si yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt vermişlerdir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %40.0'ının sertifika programında alan öğretmenlerin %14.7'sinin, mezun olduğu kurumda öğretmenlik bilgisi alan öğretmenlerin ise %8.3'ünün görüşe "hayır" olarak yanıt verdikleri

görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurumun önerme üzerinde belirleyici etki yaptığı söylenebilir. En fazla öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin planlarda belirlediği konuların öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt verdiğini düşündükleri söylenebilir.

Çizelge 29'daki bulgulara bakıldığında, "Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine en yüksek oranda 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler %56.0 evet olarak yanıt verirken, en düşük oranda 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenleri %30.8 görmekteyiz. 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla %50.5, en az 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %34.1 en az olarak yukarıdaki önermeye "kısmen" yönünde yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerden 1-5 yıl arasında kıdeme sahip olanların %23.1 ve 21-25 yıl arası kıdeme sahip olanların %6.6 oranında hayır yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. Çizelgedeki verilerden "planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesini en fazla 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin destekledikleri söylenebilir.

Çizelge 29'daki bulgular incelendiğinde kısaca şunları söylemek olanaklıdır: "Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt verenler 2. sınıf öğretmenleri %45.1 olmuştur. Bu görüşe en düşük oranda evet olarak yanıt verenler 1. sınıf öğretmenleri %41.7'dir. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 1. sınıf öğretmenleri %47.6 iken, en düşük oranda olanlar 5. sınıf öğretmenleri %45.0'dir. "Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt verenlerin 3. sınıf öğretmenleri %11.3, en düşük oranda ise 2. sınıf öğretmenleri %8.5 olduğu görülmektedir. Verilere bakıldığında, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine ilişkin görüşleri üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından

ÇİZELGE-30

Planlarda Belirlediğim Amaçlara Ulaşabiliyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	97	56.4	72	41.9	3	1.7	172	44.7	3.156	1	
	•Erkek	106	49.8	98	46.0	9	4.2	213	55.3			
	•Toplam	203	52.7	170	44.2	12	3.1	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	85	57.0	60	40.3	4	2.7	149	38.7	11.051	4	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	43	53.8	35	43.8	2	2.5	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	31	62.0	18	36.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	23	50.0	21	45.7	2	4.3	46	11.9			
	•Diğer	21	35.0	36	60.0	3	5.0	60	15.6			
	•Toplam	203	52.7	170	44.2	12	3.1	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	187	55.7	140	41.7	9	2.7	336	87.3	17.454	2	0.242
	•Sertifika Programı	11	32.4	23	67.6	0	0.0	34	8.8			
	•Diğer	5	33.3	7	46.7	3	20.0	15	3.9			
	•Toplam	203	52.7	170	44.2	12	3.1	385	100.0			
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	9	34.6	16	61.5	1	3.8	26	6.8	13.868	5	
	•6-10 Yıl	17	42.5	22	55.0	1	2.5	40	10.4			
	•11-15 Yıl	21	42.0	28	56.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•16-20 Yıl	26	63.4	13	31.7	2	4.9	41	10.6			
	•21-25 Yıl	82	59.9	51	37.2	4	2.9	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	48	52.7	40	44.0	3	3.3	91	23.6			
	•Toplam	203	52.7	170	44.2	12	3.1	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	49	58.3	33	39.3	2	2.4	84	21.8	12.224	4	
	•2. Sınıf	41	57.7	26	36.6	4	5.6	71	18.4			
	•3. Sınıf	37	52.1	31	43.7	3	4.2	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	•4. Sınıf	35	44.3	44	55.7	0	0.0	79	20.5			
	•5. Sınıf	41	51.3	36	45.0	3	3.8	80	20.8			
	•Toplam	203	52.7	170	44.2	12	3.1	385	100.0			

anlaşılmaktadır. Bu durumda, en fazla Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin, en az Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin "planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" önerisini desteklediği söylenebilir.

Çizelge 30'daki bulgular incelendiğinde "planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %55.7'si, sertifika programında alan öğretmenlerin %32.4'ü ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3'ü "evet" yanıtı vererek katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alanların %67.6'sının, diğer kurumlarda alanların %46.7'sinin ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %41.1'inin yukarıdaki öneriyi "kısmen" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin de %2.7'sinin öneriyi olumsuz olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenler arasında öneriyi olumsuz yanıtlayanın olmadığı belirlenmiştir. Bu nedenle, öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin diğer öğretmenlerden daha fazla planlarda belirlediği amaçlara ulaşabildiğini düşündükleri söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenler arasında en yüksek oranda 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %63.4, en düşük oranda 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %34.6 "evet" yanıtı verdikleri anlaşılmaktadır. 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla %61.5, en az 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %31.7 yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri söylenebilir. 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %4.9 oranında, 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %2.0 "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Tablodaki verilere bakıldığında, mesleki kıdem ilerledikçe öğretmenlerin planlarda belirlediği amaçlara ulaşabildiklerini daha çok düşündükleri söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" yönünde görüş bildiren öğretmenlerin en yüksek oranda 1. sınıf öğretmenlerinin %58.3, en düşük oranda ise 4.

sınıf öğretmenlerinin %44.3 olduğu anlaşılmaktadır. Önermeye "kısmen" yönünde yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı 4. sınıf öğretmenleri %55.7 alırken, son sırayı 2. sınıf öğretmenlerinin %36.6 aldığı görülmektedir. Önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında ise ilk sırayı, 2. sınıf öğretmenleri %5.6 alırken, 4. sınıf öğretmenlerinin önermeyi olumsuz yanıtlamadıkları anlaşılmaktadır. Bu durumda, görev yapılan sınıfların öğretmenlerin öğretim planlarında belirlediği amaçlara ulaşabildikleri yönündeki düşüncelerine etki yapmadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.3.5. Planlarda Belirlediğim Yöntem ve Teknikleri Uygulamaya Dönüştürebiliyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesi yöneltilmiş ve alınan yanıtların bağımsız değişkenlere göre oranlarının dökümü Çizelge 31' de gösterilmiştir.

Çizelgedeki bulgular genel olarak incelendiğinde, "planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesini öğretmenlerin %67.3'ünün "evet", %31.2'sinin "kısmen" ve %1.6'sının da "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin büyük bir kısmının planlarda belirlediği yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebildiğini düşündükleri söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %73.3'ünün, erkek öğretmenlerin %62.4'ünün "evet" olarak yanıtladığı görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %26.2'si, erkek öğretmenleri %35.2'si önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Kadın öğretmenlerin % 0.6'sı

ÇİZELGE-31

Planlarda Belirlediğim Yöntem ve Teknikleri Uygulamaya Dönüştürebiliyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	•Kadın	126	73.3	45	26.2	1	0.6	172	44.7	6.306	1	0.124	
	•Erkek	133	62.4	75	35.2	5	2.3	213	55.3				
	•Toplam	259	67.3	120	31.2	6	1.6	385	100.0				P<.05 Anlamlı
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	99	66.4	48	32.2	2	1.3	149	38.7	15.616	4	0.193	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	61	76.3	17	21.3	2	2.5	80	20.8				
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	35	70.0	15	30.0	0	0.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	32	69.6	12	26.1	2	4.3	46	11.9				
	•Diğer	32	53.3	28	46.7	0	0.0	60	15.6				
	•Toplam	259	67.3	120	31.2	6	1.6	385	100.0				
Öğrenenlik	•Mezun Olunan Kurum	234	69.6	98	29.2	4	1.2	336	87.3	13.952	2	0.234	
Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Sertifika Programı	16	47.1	18	52.9	0	0.0	34	8.8				
	•Diğer	9	60.0	4	26.7	2	13.3	15	3.9	P<.05 Anlamlı			
	•Toplam	259	67.3	120	31.2	6	1.6	385	100.0				
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	15	57.7	11	42.3	0	0.0	26	6.8	13.719	5	0.179	
	•6-10 Yıl	21	52.5	18	45.0	1	2.5	40	10.4				
	•11-15 Yıl	30	60.0	19	38.0	1	2.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	•16-20 Yıl	30	73.2	11	26.8	0	0.0	41	10.6				
	•21-25 Yıl	93	67.9	42	30.7	2	1.5	137	35.6				
	•25 Yıl ve Üzeri	70	76.9	19	20.9	2	2.2	91	23.6				
	•Toplam	259	67.3	120	31.2	6	1.6	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	48	57.1	35	41.7	1	1.2	84	21.8	12.791	4	0.176	
	•2. Sınıf	49	69.0	21	29.6	1	1.4	71	18.4				
	•3. Sınıf	52	73.2	18	25.4	1	1.4	71	18.4				P<.05 Anlamlı
	•4. Sınıf	51	64.6	28	35.4	0	0.0	79	20.5				
	•5. Sınıf	59	73.8	18	22.5	3	3.8	80	20.8				
	•Toplam	259	67.3	120	31.2	6	1.6	385	100.0				

planlarda belirlediği yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştüremediği yönüne görüş bildirirken, erkek öğretmenlerin %2.3'ü bu görüşü desteklemektedir. Bu durumda, cinsiyet etmeninin önerme üzerinde belirleyici etkiye sahip olduğu, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla planlarda belirlediği yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebildiğini düşündükleri söylenebilir.

Çizelge 31'de görüldüğü gibi, öğretmenlerin öğrenim durumları ile bulgularla arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Çizelge incelendiğinde, "planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesine Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %76.3'ünün, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %70.0'inin, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %69.6'sının, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %66.4'ünün, Diğer Fakülte ve Programlardan mezunu öğretmenlerin %53.3'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Yine Diğer Fakülte ve Programlardan mezunu öğretmenlerin %46.7, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %32.2'sinin, , Açıköğretim Fakültesi Eğitim Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %30.0'unun, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %26.1'inin, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %21.3'ünün ise son yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri söylenebilir. Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı ve Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerde "hayır" yönünde görüş bildiren öğretmenin olmadığı görülmektedir. Veriler incelendiğinde, en çok Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı, en az Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebildiklerini düşündükleri söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %69.6'sının, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %60.0'ının ve sertifika programında alan öğretmenlerin de %47.1'inin "evet" yanıtı vererek katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %52.9'unun,

mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %29.2'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'sinin yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ü, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %1.2'si yukarıdaki önermeyi olumsuz olarak yanıtlamışlardır. Bunun yanında, öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenler arasında görüşü olumsuz yanıtlayan olmadığı görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin öğretmenlik sertifikasını aldıkları kurumların önerme üzerinde belirleyici rol oynadığı, en fazla, öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin "planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" önermesine olumlu yaklaştıkları söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesine 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %76.9'unun, 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %73.2'sinin, 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %67.9'unun, 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %60.0'ının, 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %57.7'sinin, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %52.5'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %45.0'ünün, 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %42.3'ünün, 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %38.0'ünün, 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %30.7'sinin, 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %26.8'inin ve 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %20.9'unun önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları söylenebilir. 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %2.5'i, 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %2.2'si, 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %2.0'si, 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %1.5'i önermeyi olumsuz olarak yanıtlarken, 1-5 yıl ve 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerden önermeyi olumsuz olarak yanıtlayan olmadığı görülmektedir. Olumsuz yanıtlarında birbirine yakın olduğu söylenebilir. Bu durumda, kıdem arttıkça öğretmenlerin daha fazla planlarda belirlediği, yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebildiklerini düşündükleri söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesine, 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %73.8'inin, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %73.2'sinin, 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %69.0'unun, 4. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %64.6'sının ve 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %57.1'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %41.7'si, 4. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %35.4'ü, 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %29.6'sı, 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %25.4'ü ve 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %22.5'i önermeye "kısmen" olarak yanıt vermişlerdir. 5 sınıfta görev yapan öğretmenlerin %3.8'i, 2. ve 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %1.4'ü ve 1. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %1.2'si söz konusu önermeye "hayır" olarak verdikleri anlaşılmaktadır. 4. sınıf öğretmenlerinin görüşü olumsuz olarak yanıtlamadığı görülmektedir. Görev yapılan sınıfın "planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden küçük olduğu için, bulgular ile tüm bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu belirlenmiştir.

3.3.6. Planlarda Belirlediğim Araç ve Gereçlerden Öğretime Katkı Sağlayacak Şekilde Yararlanabiliyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine "planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesi sunulmuştur. Öğretmenlere sunulan önermeye yönelik bulguların dökümü Çizelge 32'de yer almıştır.

"Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %69.9'unun "evet", %29.1'inin "kısmen" ve %1.0'inin de "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu

ÇİZELGE-32

Planlarda Belirlediğim Araç ve Gereçlerden Öğretime Katkı Sağlayacak Şekilde Yararlanabiliyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	125	72.7	46	26.7	1	0.6	172	44.7	1.606	1	
	●Erkek	144	67.6	66	21.0	3	1.4	213	55.3			
	●Toplam	269	69.9	112	29.1	4	1.0	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	105	70.5	43	28.9	1	0.7	149	38.7	4.888	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	55	68.8	23	28.8	2	2.5	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	35	70.0	15	30.0	0	0.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	35	76.1	11	23.9	0	0.0	46	11.9			
	●Diğer	39	65.0	20	33.3	1	1.7	60	15.6			
	●Toplam	269	69.9	112	29.1	4	1.0	385	100.0			
Öğrenenlik Mesleki Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	239	71.1	94	28.0	3	0.9	336	87.3	5.221	2	
	●Sertifika Programı	20	58.8	14	41.2	0	0.0	34	8.8			
	●Diğer	10	66.7	4	26.7	1	6.7	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil
	●Toplam	269	69.9	112	29.1	4	1.0	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	20	76.9	6	23.1	0	0.0	26	6.8	9.503	5	
	●6-10 Yıl	22	55.0	17	42.5	1	2.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	38	76.0	12	24.0	0	0.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	27	65.9	14	34.1	0	0.0	41	10.6			
	●21-25 Yıl	98	71.5	38	27.7	1	0.7	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	64	70.3	25	27.5	2	2.2	91	23.6			
	●Toplam	269	69.9	112	29.5	4	1.0	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	56	66.7	27	32.1	1	1.2	84	21.8	10.115	4	
	●2. Sınıf	48	67.6	23	32.4	0	0.0	71	18.4			
	●3. Sınıf	50	70.4	21	29.6	0	0.0	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	56	70.9	23	29.1	0	0.0	79	20.5			
	●5. Sınıf	59	73.8	18	22.5	3	3.8	80	20.8			
	●Toplam	269	69.9	112	29.1	4	1.0	385	100.0			

durumda, öğretmenlerin yarıdan çoğunun planlarda belirlediği araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabildiklerini düşündükleri söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %72.7'si, erkek öğretmenlerin %67.6'sı "evet" yanıtını vermişlerdir. Yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtı veren kadın ve erkek öğretmenlerin oranlarının %26.7 ve %21.0 olduğu görülmektedir. Dolayısıyla, kadın öğretmenlerin %0.6' sının, erkek öğretmenlerin %1.4' ünün önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla planlarda belirlediği araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlandıklarını düşündükleri söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde, "planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesine en yüksek oranda Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %76.1, en düşük oranda da Diğer Fakülte ve programlardan mezun öğretmenlerin %65.0 "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtı veren öğretmenlerden Diğer Fakülte ve Programlardan mezun olan öğretmenler %33.3 ilk sırayı alırken, son sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %23.9 son sırayı aldığı görülmektedir. Diğer yandan, en yüksek oranda Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %2.5 "hayır" yanıtını verirken, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. Öğretmenlerin öğretim durumlarının "planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %71.1'inin, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %66.7'sinin ve sertifika programında alan öğretmenlerin %58.8'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin

%41.2'sinin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %28.0'inin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'sinin yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %6.7'si, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %0.9'u görüşü "hayır" olarak yanıtlarken, öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin önermeye olumsuz yanıt vermedikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlik sertifikasını farklı kurumlarda almanın "planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

Çizelge 32'deki bulgulara bakıldığında, "planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesine "evet" olarak yanıt verenlerin en yüksek oranda 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %76.9, en düşük oranda 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %55.0 olduğu görülmektedir. 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler en fazla %42.5, en az 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %23.1 öneriye "kısmen" yanıtını vermişlerdir. 6-10 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin "hayır" yanıtı verdikleri, 1-5- yıl, 11-15 yıl ve 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin bu yanıtı desteklemediği anlaşılmaktadır. "Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önerisini en fazla mesleğinin ilk beş yılında olan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

Çizelge 32'deki bulgular incelendiğinde kısaca şunları söylemek olanaklıdır: "Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önerisine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt verenler 5. sınıf öğretmenleri %73.8, en düşük oranda evet olarak yanıt verenler 1. sınıf öğretmenleri %66.7'dir. Öneriye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 2. sınıf öğretmenleri %32.4 iken, en düşük oranda olanlar 5. sınıf öğretmenleri %22.5'dir. "Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önerisine en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt verenlerin 5. sınıf öğretmenlerinin %3.8 olduğu, 2., 3. ve 4. sınıf öğretmenlerinden görüşü olumsuz olarak yanıtlayan öğretmenin olmadığı anlaşılmaktadır. Veriler incelendiğinde, en fazla

4. sınıf öğretmenlerinin "planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesine destek verdikleri söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.3.7. Planlarda Belirlediğim Ödevler Öğrencilerim Tarafından Gerçekleştirilebiliyor

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine "planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesi sunulmuştur. Önermeye verilen yanıtlara ilişkin bulguların dökümü Çizelge 33'de yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesini öğretmenlerin % 59.2'si "evet", %37.1'i "kısmen" ve %3.6'sı "hayır" olarak yanıtlamıştır. Buna göre, öğretmenlerin çoğunluğunun planlarda belirlediği ödevlerin öğrencileri tarafından gerçekleştirilebildiğini düşündükleri söylenebilir.

Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında ilişki incelendiğinde şunlar söylenebilir: "Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesine kadın öğretmenlerin %64.5'i, erkek öğretmenlerin %54.9'u "evet" olarak yanıt vermişlerdir. Önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayan kadın ve erkek öğretmenlerin oranlarının %30.8; %42.3 olduğu görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %4.7'si, erkek öğretmenlerin %2.8'i bu önermeye katılmamaktadır. "Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesini kadın öğretmenlerin daha fazla destekledikleri söylenebilir.

ÇİZELGE-33
Planlarda Belirlediğim Ödevler Öğrencilerim Tarafından Gerçekleştirilebiliyor.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	111	64.5	53	30.8	8	4.7	172	44.7	5.753	1	
	●Erkek	117	54.9	90	42.3	6	2.8	213	55.3			
	●Toplam	228	59.2	143	37.1	14	3.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	89	59.7	56	37.6	4	2.7	149	38.7	8.774	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	43	53.8	33	41.3	4	5.0	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	35	70.0	15	30.0	0	0.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	25	54.3	19	41.3	2	4.3	46	11.9			
	●Diğer	36	60.0	20	33.3	4	6.7	60	15.6			
	●Toplam	228	59.2	143	37.1	14	3.6	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	203	60.4	122	36.3	11	3.3	336	87.3	4.796	2	
	●Sertifika Programı	20	58.8	12	35.3	2	5.9	34	8.8			
	●Diğer	5	33.3	9	60.0	1	6.7	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil
	●Toplam	228	59.2	143	37.1	14	3.6	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	16	61.5	9	34.6	1	3.8	26	6.8	1.464	5	
	●6-10 Yıl	24	60.0	14	35.0	2	5.0	40	10.4			
	●11-15 Yıl	30	60.0	19	38.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	26	63.4	14	34.1	1	2.4	41	10.6			
	●21-25 Yıl	79	57.7	53	38.7	5	3.6	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	53	58.2	34	37.4	4	4.4	91	23.6			
	●Toplam	228	59.2	143	37.1	14	3.6	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	54	64.3	28	33.3	2	2.4	84	21.8	5.393	4	
	●2. Sınıf	37	52.1	32	45.1	2	2.8	71	18.4			
	●3. Sınıf	42	59.2	27	38.0	2	2.8	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	44	55.7	30	38.0	5	6.3	79	20.5			
	●5. Sınıf	51	63.8	26	32.5	3	3.8	80	20.8			
	●Toplam	228	59.2	143	37.1	14	100.0	385	100.0			

Bulgularla, öğretmenlerin öğrenim durumları arasındaki ilişki incelendiğinde; araştırmaya katılan öğretmenlerden "planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesini "evet" olarak yanıtlayanlar arasında ilk sırayı, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun olan öğretmenlerin %70.0, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun olan öğretmenlerin %53.8 aldığı görülmektedir. Önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayan öğretmenler arasında ise ilk sırayı, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programından mezun öğretmenler %41.3 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun olan öğretmenler %30.0 almaktadır. Buna karşılık; önermeyi olumsuz yanıtlayan öğretmenler arasında, ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programını bitiren öğretmenler %5.0 alırken, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin önermeye olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. "Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesini en fazla Açık Öğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesini öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %60.4'ünün, sertifika programında alan öğretmenlerin %58.8'inin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3'ünün "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %60.0'ının, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %36.3'ünün ve sertifika programında alan öğretmenlerin %35.3'ünün önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %6.7'si, sertifika programında alan öğretmenlerin %5.9'u ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %3.3'ü öneriyi "hayır" olarak yanıtlamıştır. Öğretmenlik meslek bilgisinin alındığı kurumların öğretmenlerin "planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesine ilişkin görüşleri üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

Çizelge 33'deki bulgulara öğretmenlerin mesleki kıdemleri bakıldığında şunlar söylenebilir: "Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesine en yüksek oranda 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %63.4, en düşük oranda 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %57.7 "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. "Kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda 21-25 yıl %38.7, en düşük oranda 16-20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %34.1 yer aldığı görülmektedir. Önermeye olumsuz yanıt verenlerin arasında ilk sırayı, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %5.0, son sırayı ise 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %2.0 aldığı anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı düşünülebilir.

"Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesine en yüksek oranda 1. sınıf öğretmenlerinin %64.3, en düşük oranda 2. sınıf öğretmenlerinin %52.1 "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 2. sınıf öğretmenleri %45.1 iken, en düşük oranda olanlar 5. sınıf öğretmenleri %32.5 dir. Dolayısıyla, "planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesine en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt verenlerin 4. sınıf öğretmenlerinin %6.3, en düşük oranda ise 1. sınıf öğretmenlerinin %2.4 olduğu görülmektedir. Buna göre, "planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesini en fazla 1. sınıf öğretmenlerinin desteklediği düşünülebilir.

"Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

Bölüm sonunda araştırmaya katılan öğretmenlerden yukarıdaki önermeler dışında başka görüşleri varsa yazmaları istenmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlar ve sayıları aşağıdadır:

<u>Görüşler</u>	§
Uygulamada başarılı olmak için veli, öğretmen ve öğrenci iletişimi iyi olmalıdır.	2
Ekstra tatiller planlanan sürelerde planların uygulanmasını zorlaştırıyor.	3

3.4. Değerlendirme İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın amacı kapsamında, öğretmenlerin öğretimi planlama etkinliklerinin değerlendirmesine ilişkin görüşleri belirlenmek istenmiştir. Bunun için öğretmenlere 3 önerme verilerek, önermelere katılma durumları sorulmuştur. Öğretmenlerin her önermeye verdikleri yanıtların değişkenlere göre dağılımı ayrı çizelgelerde gösterilmiştir.

3.4.1. Hazırladığım Planlar Kendimi Denetlememe Olanak Sağlıyor

Araştırmaya katılan öğretmenlere "hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesi yöneltilmiş ve alınan yanıtların bağımsız değişkenlere göre oranlarının dökümü Çizelge 34'de gösterilmiştir.

Çizelgedeki bulgular genel olarak incelendiğinde, "hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine öğretmenlerin %73.0'ünün "evet", %22.3'ünün "kısmen" ve %4.7'sinin "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin çoğunluğunun hazırladığı planların kendisini denetlemesine olanak sağladığını düşündükleri söylenebilir.

"Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine, kadın öğretmenlerin %76.2'sinin, erkek öğretmenlerin %70.4'ünün "evet" yanıtını verdikleri

ÇİZELGE-34

Hazırladığım Planlar Kendimi Denetlememe Olanak Sağlıyor.

Bağımsız Değişken	Evet		Kismen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	131	76.2	32	18.6	9	5.2	172	44.7	2.602	1	
	•Erkek	150	70.4	54	25.4	9	4.2	213	55.3			
	•Toplam	281	73.0	86	22.3	18	4.7	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	115	77.2	27	18.1	7	4.7	149	38.7	12.483	2	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	62	75.5	15	18.8	3	3.8	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	35	70.0	15	30.0	0	0.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	29	63.0	14	30.4	3	6.5	46	11.9			
	•Diğer	40	66.7	15	25.0	5	8.3	60	15.6			
	•Toplam	281	73.0	86	22.3	18	4.7	385	100.0			
Öğrenenlik	•Mezun Olunan Kurum	251	74.7	70	20.8	15	4.5	336	87.3	7.378	2	
Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Sertifika Programı	22	64.7	9	26.5	3	8.8	34	8.8	P>.05 Anlamlı Değil		
	•Diğer	8	53.3	7	46.7	0	0.0	15	3.9			
	•Toplam	281	73.0	86	22.3	18	4.7	385	100.0			
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	16	61.5	8	30.8	2	7.7	26	6.8	9.224	5	
	•6-10 Yıl	32	80.0	6	15.0	2	5.0	40	10.4			
	•11-15 Yıl	31	62.0	17	34.0	2	4.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•16-20 Yıl	28	68.3	11	26.8	2	4.9	41	10.6			
	•21-25 Yıl	102	74.5	28	20.4	7	5.1	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	72	79.1	16	17.6	3	3.3	91	23.6			
	•Toplam	281	73.0	86	22.3	18	4.7	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	62	73.8	18	21.4	4	4.8	84	21.8	7.135	4	
	•2. Sınıf	55	77.5	13	18.3	3	4.2	71	18.4			
	•3. Sınıf	47	66.2	20	28.2	4	5.6	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	•4. Sınıf	64	81.0	12	15.2	3	3.8	79	20.5			
	•5. Sınıf	53	66.3	23	28.8	4	5.0	80	20.8			
	•Toplam	281	73.0	86	22.3	18	4.7	385	100.0			

görülürken, kadın öğretmenlerin %18.6'sı, erkek öğretmenlerin %25.4'ü "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Bunun yanında, kadın öğretmenlerin %5.2'sinin, erkek öğretmenlerin %4.2'sinin görüşe olumsuz olarak yanıt verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin yanıtlarında cinsiyete bağlı bir farklılığın olmadığı söylenebilir.

"Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine "evet" yanıtı veren öğretmenler arasında, ilk sırayı Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler %77.2 alırken, son sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %63.0 aldığı görülmektedir. Yukarıdaki görüşü en yüksek oranda Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %8.3 olumsuz olarak yanıtladığı, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin ise olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin öğrenim durumlarının söz konusu görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

Çizelgedeki bulgular incelendiğinde, "hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesini öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %74.7'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %64.7'sinin, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin de %53.3'ünün "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %46.7'si, sertifika programında alanların %26.5'i ve mezun oldukları kurumda alanların %20.8'i yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %8.8'i olumsuz yönünde görüş bildirirken, öğretmenlik sertifikasını diğer kurumlarda alan öğretmenlerin olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. "Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesini en fazla öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin desteklediği söylenebilir.

"Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine araştırmaya katılan öğretmenler arasında en yüksek oranda 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler %80.0, en düşük oranda 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenleri %61.5 görmekteyiz. 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla %30.8, en az 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %15.0 "kısmen" olarak yanıt

verdikleri söylenebilir. 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %7.7 oranında, 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %3.3 oranında "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, "hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine en fazla 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin destek verdiği söylenebilir.

"Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine "evet" olarak yanıt veren öğretmenlerin yüksek oranda 4. sınıf öğretmenleri %71.3, en düşük oranda 3. sınıf öğretmenleri %66.2 olduğu anlaşılmaktadır. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı 5. sınıf öğretmenleri %28.8 alırken, son sırayı 4. sınıf öğretmenlerinin %15.2 aldığı görülmektedir. Önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında ise ilk sırayı, 3. sınıf öğretmenleri %5.6 alırken, 4. sınıf öğretmenlerinin %3.8 son sırada olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda, "hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine en fazla 4. sınıf öğretmenlerinin destek verdikleri anlaşılmaktadır.

"Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.4.2. Planlarda Belirlediğim Zaman ve Sürelerde Değerlendirme Etkinliklerini Gerçekleştirebiliyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtlar Çizelge 35'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesini öğretmenlerin %66.8'inin "evet", %31.7'sinin "kısmen" ve %1.6'sının "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin çoğunluğunun planlarda belirlediği

ÇİZELGE-35

Planlarda Belirlediğim Zaman ve Sürelerde Değerlendirme Etkinliklerini Gerçekleştirebiliyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	•Kadın	114	66.3	54	31.4	4	2.3	172	44.7	1.195	1		
	•Erkek	143	67.1	68	31.9	2	0.9	213	55.3				
	•Toplam	257	66.8	122	31.7	6	1.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	109	73.2	39	26.2	1	0.7	149	38.7	7.030	4		
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	54	67.5	25	31.3	1	1.3	80	20.8				
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	31	62.0	18	36.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil	
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	28	60.9	17	37.0	1	2.2	46	11.9				
	•Diğer	35	58.3	23	38.3	2	3.3	60	15.6				
	•Toplam	257	66.8	122	31.7	6	1.6	385	100.0				
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	225	67.0	106	31.5	5	1.5	336	87.3	2.693	2		
	•Sertifika Programı	20	58.8	13	38.2	1	2.9	34	8.8				
	•Diğer	12	80.0	3	20.0	0	0.0	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil	
Mesleki Kıdem	•Toplam	257	66.8	122	31.7	6	1.6	385	100.0	19.990	5	0.236	
	•1-5 Yıl	14	53.8	12	46.2	0	0.0	26	6.8				
	•6-10 Yıl	23	57.5	14	35.0	3	7.5	40	10.4				
	•11-15 Yıl	27	54.0	23	46.0	0	0.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	•16-20 Yıl	29	70.7	12	29.3	0	0.0	41	10.6				
	•21-25 Yıl	102	74.5	34	24.8	1	0.7	137	35.6				
	•25 Yıl ve Üzeri	62	68.1	27	29.7	2	2.2	91	23.6				
Görev Yapılan Sınıf	•Toplam	257	66.8	122	31.7	6	1.6	385	100.0	6.591	4	0.120	
	•1. Sınıf	56	66.7	26	31.0	2	2.4	84	21.8				
	•2. Sınıf	48	67.6	23	32.4	0	0.0	71	18.4				
	•3. Sınıf	48	67.6	22	31.0	1	1.4	71	18.4				P<.05 Anlamlı
	•4. Sınıf	47	59.5	31	39.2	1	1.3	79	20.5				
	•5. Sınıf	58	72.5	20	25.0	2	2.5	80	20.8				
•Toplam	257	66.8	122	31.7	6	1.6	385	100.0					

%38.2'si, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %31.5'i ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'si yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamıştır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %2.9'unun, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %1.5'inin önermeyi olumsuz olarak yanıtladığı görülürken, öğretmenlik sertifikasını diğer kurumlarda alan öğretmenlerin olumsuz görüş bildirmediği görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini farklı kurumlardan almanın öğretmenlerin önermeye ilişkin görüşleri üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesine mesleki kıdemi 21-25 yıl arasında olanların %74.5'inin, 16-20 yıl arasında olanların %70.7'inin, 25 yıl üzeri olanların %68.1'inin, 6-10 yıl arasında olanların %57.5'inin, 11-15 yıl arasında olanların %54.0'ünün ve 1-5 yıl arasında olanların %53.8'inin "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Mesleki kıdemi 1-5 yıl arasında olan öğretmenlerin %46.2'si, 11-15 yıl arasında olan öğretmenlerin %46.0'sının, 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin %35.0'inin, 25 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin %29.7'sinin, 16-20 yıl arasında olan öğretmenlerin %29.3'ünün ve 21-25 yıl arasında olan öğretmenlerin %24.8'inin önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Mesleki kıdemi 6-10 yıl arasında olan öğretmenlerin %7.5'i, 25 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin %2.2'si, 21-25 yıl arasında olan öğretmenlerin %0.7'si görüşe olumsuz yanıt verirken, 1-5 yıl, 11-15 yıl ve 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin önermeye olumsuz yanıt vermedikleri görülmektedir. Mesleki kıdemin "planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesine 5. sınıf öğretmenlerinin %72.5'inin, 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin %67.6'sının, 1. sınıf öğretmenlerinin %66.7'sinin ve 4. sınıf öğretmenlerinin %59.5'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 4. sınıf öğretmenlerinin %39.2'si, 2. sınıf öğretmenlerinin %32.4'ü, 1. ve 3. sınıf öğretmenlerinin %31.0'i ve 5. sınıf öğretmenlerinin %25.0'i önermeyi "kısmen"

olarak yanıtlamışlardır. 5. sınıf öğretmenlerinin %2.5'inin, 1.sınıf öğretmenlerinin %2.4'ünün, 3. sınıf öğretmenlerinin %1.4'ünün ve 4. sınıf öğretmenlerinin %1.3'ünün yukarıdaki önermeyi olumsuz olarak yanıtladığı, 2. sınıf öğretmenlerinin ise önermeyi olumsuz yanıtlamadığı görülmektedir. Görev yapılan sınıfın "planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı söylenebilir. Bu durum, öğretim programlarının farklılığından kaynaklanıyor olabilir.

"Planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden küçük olduğu için, bulgular ile mesleki kıdem ve görev yapılan sınıf bağımsız değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.4.3. Planlarda Belirlediğim Ölçme Araç ve Gereçlerini Kullanabiliyorum

Öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemeye yönelik olarak öğretmenlere "planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesi sunulmuştur. Önermeye verilen yanıtlara yönelik bulguların dökümü Çizelge 36'da yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %66.8'inin, "evet", %29.6'sının "kısmen" ve %3.6'sının "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda öğretmenlerin çoğunluğunun "planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesine katıldıkları söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %69.2'sinin, erkek öğretmenlerin %64.8'inin "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %26.7'sinin, erkek öğretmenlerin

ÇİZELGE-36

Planlarda Belirlediğim Ölçme Araç ve Gereçlerini Kullanabiliyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C		
	s	%	s	%	s	%	s	%					
Cinsiyet	●Kadın	119	69.2	46	26.7	7	4.1	172	44.7	1.304	1		
	●Erkek	138	64.8	68	31.9	7	3.3	213	55.3				
	●Toplam	257	66.8	114	29.6	14	3.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil	
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	102	68.5	40	26.8	7	4.7	149	38.7	4.455	4		
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	57	71.3	20	25.0	3	3.8	80	20.8				
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	31	62.0	18	36.0	1	2.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil	
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	28	69.9	17	37.0	1	2.2	46	11.9				
	●Diğer	39	65.0	19	31.7	2	3.3	60	15.6				
	●Toplam	257	66.8	114	29.6	14	3.6	385	100.0				
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	225	67.0	98	29.2	13	3.9	336	87.3	3.228	2		
	●Sertifika Programı	20	58.8	13	38.2	1	2.9	34	8.8				
	●Diğer	12	80.0	3	20.0	0	0.0	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil			
	●Toplam	257	66.8	114	29.6	14	3.6	385	100.0				
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	13	50.0	11	42.3	2	7.7	26	6.8	20.652	5	0.226	
	●6-10 Yıl	18	45.0	22	55.0	0	0.0	40	10.4				
	●11-15 Yıl	33	66.0	15	30.0	2	4.0	50	13.0				P<.05 Anlamlı
	●16-20 Yıl	28	68.3	11	26.8	2	4.9	41	10.6				
	●21-25 Yıl	97	70.8	35	25.5	5	3.6	137	35.6				
	●25 Yıl ve Üzeri	68	74.7	20	22.0	3	3.3	91	23.6				
	●Toplam	257	66.8	114	29.6	14	3.6	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	55	65.5	26	31.0	3	3.6	84	21.8	8.810	4		
	●2. Sınıf	50	70.4	18	25.4	3	4.2	71	18.4				
	●3. Sınıf	48	67.6	20	28.2	3	4.2	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil	
	●4. Sınıf	48	60.8	26	32.9	5	6.3	79	20.5				
	●5. Sınıf	56	70.0	24	30.0	0	0.0	80	20.8				
	●Toplam	257	66.8	114	29.6	14	3.6	385	100.0				

%31.9'unun "kısmen" yanıtı verdikleri görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %4.1 oranında, erkek öğretmenlerin %3.3 oranında önermeye olumsuz olarak yanıt verdiği anlaşılmaktadır. Cinsiyet değişkeninin "planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici etki yaratmadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesine "evet" yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenler %71.3, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %62.0 aldığı görülmektedir. Yukarıdaki önermeye Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Bölümü mezunu öğretmenler %37.0 ilk sırada, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenler %25.0 son sırada "kısmen" olarak yanıtlamıştır. Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %4.7 oranında önermeyi olumsuz olarak yanıtladığı görülmektedir. Öğretmenlerin öğrenim durumlarının "planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesi üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %80.0'inin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %67.0'sinin ve sertifika programında alan öğretmenlerin %58.8'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %38.2'sinin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %29.2'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin önermeyi olumsuz yanıtlamadığı, öğretmenlik bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %3.9'unun ve sertifika programında alan öğretmenlerin %2.9'unun olumsuz yönde görüş bildirdiği görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlik meslek bilgisini en fazla diğer kurumlarda alan öğretmenlerin "planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesine destek verdikleri söylenebilir.

Çizelge 36'daki bulgular incelendiğinde, "planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesine bildiren 25 yıl ve üzeri mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %74.7'sinin, 21-25 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %70.8'inin, 16-20 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %68.3'ünün, 11-15 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %66.0'sının, 1-5 yıl arasında mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %50.0'sinin ve 6-10 yıl arası mesleki kıdemi olan öğretmenlerin %45.0'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Mesleki kıdemi, 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %55.0'i, 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin %42.3'ü, 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %30.0'u, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %26.8'i, 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %25.5'i ve 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %22.0'si yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Mesleki kıdemi, 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin %7.7'sinin, 16- 20 yıl arası olan öğretmenlerin %4.9'unun, 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %4.0'ünün, 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %3.6'sının ve 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %3.3'ünün görüşü olumsuz olarak yanıtladıkları, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler arasında ise önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenin olmadığı görülmektedir. Bu durumda, mesleki kıdemin "planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" yönünde önerme bildiren öğretmenlerin en yüksek oranda 2. sınıf öğretmenlerinin %70.4, en düşük oranda da 4. sınıf öğretmenlerinin %60.8 olduğu anlaşılmaktadır. Yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı 1. sınıf öğretmenleri %31.0 alırken, son sırayı 2. sınıf öğretmenlerinin %25.4 aldığı görülmektedir. Önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı, 4. sınıf öğretmenlerinin %6.3 alırken, 5. sınıf öğretmenlerinin olumsuz yanıt vermediği görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin görev yaptıkları sınıfların "planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesi üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

"Planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi

yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile mesleki kıdem bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

Bölüm sonunda araştırmaya katılan öğretmenlerden yukarıdaki önermeler dışında başka görüşleri varsa yazmaları istenmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlar ve sayıları şöyledir:

<u>Görüşler</u>	<u>S</u>
1. Değerlendirme ölçmeye göre yapılmalıdır.	1
2. Ölçme sonuçları her zaman gerçeği tam olarak yansıtmayabiliyor. Kendi gözlemlerim daha net cevap veriyor.	1
3. Her ünitedeki bilgi, becerileri değerlendiremiyorum.	1
4. Ölçme araç ve gereçlerinde çağın gereğine uyacak olanaklar verilmelidir.	1
5. Ders sonlarında değerlendirme yapılırsa, ünite sonundaki değerlendirme başarılı oluyor.	1

3.5. Öğretim Etkinliklerini Planlamadaki Sorunlar İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın amacı kapsamında, öğretmenlerin öğretim etkinliklerini planlamadaki sorunlara ilişkin görüşleri belirlenmek istenmiştir. Bunun için öğretmenlere 8 önerme verilerek, önermelere katılma durumları sorulmuştur. Öğretmenlerin her önermeye verdikleri yanıtların değişkenlere göre dağılımı ayrı çizelgelerde gösterilmiştir.

3.5.1. Öğretimi Belirlerken Süreleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum

Öğretmenlere "öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşıyorum"

biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 37'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine öğretmenlerin %75.6'sının "evet", %15.1'inin "kısmen" ve %9.4'ünün "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durum Çelik'in (1998) araştırmasını desteklemektedir. Bunun yanında, Yıldırım ve diğerlerinin (2001) araştırma sonucunu desteklememektedir. Yıldırım ve diğerlerinin yapmış olduğu çalışmada öğretmenlerin süreleri belirlemede sorunlar yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

"Öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %82.6'sının, erkek öğretmenlerin %70.0'inin "evet" yanıtı verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %11.0'inin, erkek öğretmenlerin %18.3'ünün "kısmen" yanıtı verdiği görülmektedir. Önermeye "hayır" olarak yanıt veren öğretmenlerin ise, %6.4 oranında kadın, %11.7 oranında erkek öğretmenler olduğu görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin önermeye cinsiyete bağlı olarak farklı yaklaşım gösterdiği; erkek öğretmenlerin süreleri belirlemede kadın öğretmenlerden daha çok güçlük yaşadıklarını düşündükleri söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden "öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesini "evet" olarak yanıtlayanlar arasında ilk sırayı, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %82.5, son sırayı , Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %68.0 aldığı görülmektedir. Önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayan öğretmenler arasında ise ilk sırayı Diğer Fakülte ve Kurumlardan mezun öğretmenler %18.3 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenler %12.5 almaktadır. Buna karşılık; önermesini olumsuz yanıtlayan öğretmenler arasında, ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun olan öğretmenler %16.0 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %5.0 aldığı anlaşılmaktadır. Farklı öğrenim durumlarına sahip olsalar da, öğretmenlerin çoğunluğunun öğretimi planlarken süreleri belirlemede

ÇİZELGE-37
Öğretimi Planlarken Süreleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kismen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	142	82.6	19	11.0	11	6.4	172	44.7	8.425	1	0.145
	•Erkek	149	70.0	39	18.3	25	11.7	213	55.3			
	•Toplam	291	75.6	58	15.1	36	9.4	385	100.0			P<.05 Anlamlı
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	112	75.2	21	14.1	16	10.7	149	38.7	6.685	4	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	66	82.5	10	12.5	4	5.0	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	34	68.0	8	16.0	8	16.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	34	73.9	8	17.4	4	8.7	46	11.9			
	•Diğer	45	75.0	11	18.3	4	6.7	60	15.6			
	•Toplam	291	75.6	58	15.1	36	9.4	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	259	77.1	48	14.3	29	8.6	336	87.3	4.124	2	
	•Sertifika Programı	22	64.7	8	23.5	4	11.8	34	8.8			
	•Diğer	10	66.7	2	13.3	3	20.0	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil
Mesleki Kıdem	•Toplam	291	75.6	58	15.1	36	9.4	385	100.0			
	•1-5 Yıl	18	69.2	5	19.2	3	11.5	26	6.8	12.477	5	
	•6-10 Yıl	25	62.5	6	15.0	9	22.5	40	10.4			
	•11-15 Yıl	37	74.0	11	22.0	2	4.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•16-20 Yıl	32	78.0	6	14.6	3	7.3	41	10.6			
	•21-25 Yıl	107	78.1	20	14.6	10	7.3	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	72	79.1	10	11.0	9	9.9	91	23.6			
Görev Yapılan Sınıf	•Toplam	291	75.6	58	15.1	36	9.4	385	100.0			
	•1. Sınıf	62	73.8	17	20.2	5	6.0	84	21.8	19.955	4	0.220
	•2. Sınıf	60	84.5	5	7.0	6	8.5	71	18.4			
	•3. Sınıf	53	74.6	16	22.5	2	2.8	71	18.4			P<.05 Anlamlı
	•4. Sınıf	55	69.6	10	12.7	14	17.7	79	20.5			
	•5. Sınıf	61	79.3	10	12.5	9	11.3	80	20.8			
•Toplam	291	75.6	58	15.1	36	9.4	385	100.0				

güçlük yaşamadıklarını düşündükleri söylenebilir.

Çizelge 37'deki bulgular, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum yönünden incelendiğinde, "öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %77.1'ini, diğer kurumlarda alan öğretmenler %66.7'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %64.7'sinin "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %23.5'i, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %14.3'ü, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ü "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %11.8'inin, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %8.6'sının yukarıdaki önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. "Öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine en fazla, öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumlardan alan öğretmenlerin destek verdikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini mesleki kıdemi 25 yıl ve üzerinde olan öğretmenlerin %79.1 en yüksek oranda, en düşük oranda 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %69.2'sinin "evet" olarak yanıtladığı görülmektedir. Yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayan öğretmenlerin arasında ilk sırayı, 11-15 yıl arasında kıdeme sahip olan öğretmenler %22.0, son sırayı 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler %19.2 almaktadır. Diğer yandan; 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin ilk sırada %22.5, 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %4.0 son sırada söz konusu önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, kıdem arttıkça öğretmenlerin öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşamadıkları yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Çizelge 37'deki bulgulara bakıldığında, "öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine 2. sınıf öğretmenlerinin %84.5'i, 5. Sınıf öğretmenlerinin %79.3'ü, 3. sınıf öğretmenlerinin %74.6'sı, 1. sınıf öğretmenlerinin %73.8'i ve 4. sınıf öğretmenlerinin %69.6'sı "evet" olarak yanıt vermiştir. 3. sınıf

öğretmenlerinin %22.5'inin, 1. sınıf öğretmenlerinin %20.2'sinin, 4. sınıf öğretmenlerinin %12.7'sinin, 5. sınıf öğretmenlerinin %12.5'inin ve 2. sınıf öğretmenlerinin %7.0'sinin ise söz konusu önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Diğer yandan, 4. sınıf öğretmenlerinin 17.7'si, 5. sınıf öğretmenlerinin %11.3'ü, 2. sınıf öğretmenlerinin %8.5'i ve 1. sınıf öğretmenlerinin %6.0'sı önermeye "hayır" yanıtı vermişlerdir. Görev yapılan sınıfın "öğretimi planlarken süreleri belirlemekte güçlük yaşıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı söylenebilir. Bu durum öğretim programlarının farklılığından kaynaklanıyor olabilir.

"Öğretimi planlarken süreleri belirlemekte güçlük yaşıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet ve görev yapılan sınıf bağımsız değişkenleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.5.2. Öğretimi Planlarken Konuları Belirlemede Güçlük Yaşıyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesi yöneltilmiş ve önermeye alınan yanıtların bağımsız değişkenlere göre oranlarının dökümü Çizelge 38'de gösterilmiştir.

Çizelgedeki bulgular genel olarak incelendiğinde, "öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine öğretmenlerin %77.7'sinin "evet" %11.2'sinin "kısmen" ve yine %11.2'sinin "hayır" yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu durum, Çelik'in (1998) araştırma sonuçlarını desteklerken, Yıldırım ve diğerlerinin (2001) araştırma sonuçlarını desteklememektedir. Çelik yapmış olduğu araştırma sonucunda öğretmenlerin ders planı hazırlarken konu/konular yazmada kendilerini yeterli gördükleri ve hazırlanan ders planlarında konu/konuların belirlenen ölçütlere uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yıldırım ve diğerlerinin yapmış oldukları araştırmada ise, öğretmenlerin konuları ve alt konuları belirlemede sorunları olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

ÇİZELGE-38

Öğretimi Planlarken Konuları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	147	85.5	10	5.8	15	8.7	172	44.7	12.670	1	0.174
	•Erkek	152	71.4	33	15.5	28	13.1	213	55.3			
	•Toplam	299	77.7	43	11.2	43	11.2	385	100.0			
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	116	77.9	15	10.1	18	12.1	149	38.7	3.292	4	P<.05 Anlamlı
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	60	75.0	11	13.8	9	11.3	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	38	76.0	5	10.0	7	14.0	50	13.0			
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	35	76.1	7	15.2	4	8.7	46	11.9			
	•Diğer	50	83.3	5	8.3	5	8.3	60	15.6			
	•Toplam	299	77.7	43	11.2	53	11.2	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	266	79.2	34	10.1	36	10.7	336	87.3	5.381	2	P>.05 Anlamlı Değil
	•Sertifika Programı	25	73.5	5	14.7	4	11.8	34	8.8			
	•Diğer	8	53.3	4	26.7	3	20.0	15	3.9			
Mesleki Kıdem	•Toplam	299	77.7	43	11.2	43	11.2	385	100.0	7.676	5	P>.05 Anlamlı Değil
	•1-5 Yıl	21	80.8	2	7.7	3	11.5	26	6.8			
	•6-10 Yıl	27	67.5	4	10.0	9	22.5	40	10.4			
	•11-15 Yıl	39	78.0	7	14.0	4	8.0	50	13.0			
	•16-20 Yıl	32	78.0	5	12.2	4	9.8	41	10.6			
	•21-25 Yıl	112	81.8	14	10.2	11	8.0	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	68	74.7	11	12.1	12	13.2	91	23.6			
Görev Yapılan Sınıf	•Toplam	299	77.7	43	11.2	43	11.2	385	100.0	4.556	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•1. Sınıf	65	77.4	10	11.9	9	10.7	84	21.8			
	•2. Sınıf	56	78.9	7	9.9	8	11.3	71	18.4			
	•3. Sınıf	55	77.5	10	14.1	6	8.5	71	18.4			
	•4. Sınıf	60	75.9	6	7.6	13	16.5	79	20.5			
	•5. Sınıf	63	78.8	10	12.5	7	8.8	80	20.8			
•Toplam	299	77.7	43	11.2	43	11.2	385	100.0				

"Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesini kadın öğretmenlerin %85.5'i, erkek öğretmenlerin %71.4'ü "evet" olarak yanıtladığı görülürken, kadın öğretmenlerin %5.8'i, erkek öğretmenlerin %15.5'i "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Buna karşılık; kadın öğretmenlerin %8.7'si, erkek öğretmenlerin %13.1'i önermeye olumsuz olarak yanıt vermiştir. Buna göre, kadın öğretmenlerin konuları daha rahat belirlediklerini düşündükleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine "evet" yanıtı veren öğretmenlere öğrenim durumları yönünden bakıldığında, ilk sırayı Diğer Kurum ya da Programlar %83.3 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programının %75.0 aldığı görülmektedir. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %15.2 önermeye "kısmen" yanıtıyla ilk sırada katılırken, Diğer Kurum ya da Programlardan mezun öğretmenler %8.3 son sırada katılmaktadır. Yukarıdaki önermeye ilk sırada Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenler %14.0 olumsuz yanıt verirken, Diğer Kurum ya da Programlardan mezun öğretmenler %8.3 son sırada yer almaktadır. Veriler incelendiğine, "öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesini en fazla Diğer Kurum ya da Programlardan mezun öğretmenlerin destekledikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %79.2'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %73.5'inin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %53.3'ünün "evet" yanıtı vererek katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'si, sertifika programında alan öğretmenlerin %14.7'si ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %10.1'i yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'si, mezun olduğu kurumda öğretmenlik bilgisi alan öğretmenlerin %10.7'si önermeyi "hayır" olarak yanıtlamıştır. Bu durumda, "öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesini en fazla öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin, en az da diğer kurumlarda alan öğretmenlerin destekledikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenler arasında en yüksek oranda 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %81.8, en düşük oranda 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %67.5 "evet" yanıtı verdikleri görülmektedir. 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla %14.0, en az ise 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %7.7 önermeye "kısmen" yanıtını verdikleri görülmektedir. 6-10 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenler %22.5 ilk sırada, 11-15 yıl ve 21-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %8.0 son sırada olumsuz yönde görüş bildirmişlerdir. Bu durumda, "öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini en fazla 21-25 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin destekledikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşamıyorum" yönünde görüş bildiren öğretmenlerin yüksek oranda 2. sınıf öğretmenleri %78.9 olduğu anlaşılmaktadır. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı 3. sınıf öğretmenleri %14.1 alırken, son sırayı 4. sınıf öğretmenlerinin %7.6 aldığı görülmektedir. Diğer yandan, önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı, 4. sınıf öğretmenlerinin %16.5 , son sırayı ise 3. sınıf öğretmenlerinin %8.5 aldığı görülmektedir. Bu durumda, bütün sınıflarda görev yapan öğretmenlerin evet yanıtını birbirlerine yakın oranlarda verdikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.5.3. Öğretimi Planlarken Amaçları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine "öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşamıyorum" biçiminde bir önerme bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 39'da gösterilmiştir.

ÇİZELGE-39
Öğretimi Planlarken Amaçları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	143	83.1	16	9.3	13	7.6	172	44.7	7.178	1	0.134
	•Erkek	153	71.8	36	16.9	24	11.3	213	55.3			
	•Toplam	296	76.9	52	13.5	37	9.6	385	100.0			
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	116	77.9	18	12.1	15	10.1	149	38.7	6.713	4	P<.05 Anlamlı
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	64	80.0	7	8.8	9	11.3	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	38	76.0	7	14.0	5	10.0	50	13.0			
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	36	78.3	6	13.0	4	8.7	46	11.9			
	•Diğer	42	70.0	14	23.3	4	6.7	60	15.6			
	•Toplam	296	76.9	52	13.5	37	9.6	385	100.0			
Öğremenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	263	78.3	42	12.5	31	9.2	336	87.3	5.780	2	P>.05 Anlamlı Değil
	•Sertifika Programı	21	61.8	9	26.5	4	11.8	34	8.8			
	•Diğer	12	80.0	1	6.7	2	13.8	15	3.9			
Mesleki Kıdem	•Toplam	296	76.4	52	13.5	37	9.6	385	100.0	1.953	5	P>.05 Anlamlı Değil
	•1-5 Yıl	18	69.2	5	19.2	3	11.5	26	6.8			
	•6-10 Yıl	22	55.0	11	27.5	7	17.5	40	10.4			
	•11-15 Yıl	40	80.0	7	14.0	3	6.0	50	13.0			
	•16-20 Yıl	32	78.0	7	17.1	2	4.9	41	10.6			
	•21-25 Yıl	113	82.5	14	10.2	10	7.3	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	71	78.0	8	8.8	12	13.2	91	23.6			
Görev Yapılan Sınıf	•Toplam	296	76.9	52	13.5	37	9.6	385	100.0	12.234	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•1. Sınıf	68	81.0	11	13.1	5	6.0	84	21.8			
	•2. Sınıf	57	80.3	7	9.9	7	9.9	71	18.4			
	•3. Sınıf	55	77.5	11	15.5	5	7.0	71	18.4			
	•4. Sınıf	51	64.6	13	16.5	15	19.0	79	20.5			
	•5. Sınıf	65	81.3	10	12.5	5	6.3	80	20.8			
•Toplam	296	76.9	52	13.3	37	9.6	385	100.0				

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine öğretmenlerin %76.9'u "evet" %13.5'i "kısmen" ve %9.6'sının da "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durum, Çelik'in (1998) araştırmasını desteklemektedir. Çelik'te yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin ders planı hazırlarken amaç ve davranışları yazmada kendilerini yeterli gördükleri ve hazırladıkları amaç ve davranışların ölçütlere uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır.

"Öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %83.1'i, erkek öğretmenlerin %71.8'i "evet" yanıtını vermiştir. Önermeye, kadın öğretmenlerin %9.3'ü, erkek öğretmenlerin %16.9'u "kısmen" yanıtını verirken, "hayır" olarak yanıt veren öğretmenlerin %7.6 oranında kadın, %11.3 oranında erkek öğretmenler olduğu görülmektedir. Bu durumda, amaçları belirlemede erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha fazla güçlük yaşadıklarını düşündükleri yönünde görüş bildirdikleri söylenebilir.

Çizelge 39'daki bulgular incelendiğinde, "öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine "evet" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %80.0, son sırayı Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %70.0 aldığı görülmektedir. Yukarıdaki önermeye "kısmen" yönünde yanıt veren öğretmenler arasında ise, Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %23.3 ilk sırayı, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %8.8 son sırayı aldığı söylenebilir. Önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında yine ilk sırada Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenler %11.3 yer alırken, Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %6.7 son sırada yer aldığı anlaşılmaktadır. Çizelgedeki veriler incelendiğinde, öğretmenlerin öğrenim durumlarının "öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

"Öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %80.0'inin, mezun

oldukları kurumda alan öğretmenlerin %78.3'ünün ve sertifika programında alan öğretmenlerin %61.8'inin "evet" yanıtı vererek katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alanların %26.5'ini, mezun oldukları kurumda alanların %12.5'inin, ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %6.7'sinin önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Yukarıdaki önermeye öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.8'inin olumsuz yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilginin alınacağı kurumlardaki farklılığın, "Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine "öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yaratmadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenler arasında en yüksek oranda 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %82.5, en düşük oranda 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %55.0 "evet" olarak yanıt verdiklerini görülmektedir. 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla %27.5, en az 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %8.8 önermesine "kısmen" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenler %13.2, 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %4.9 oranlarla önermeyi olumsuz olarak yanıtlamışlardır. Çizelgedeki veriler incelendiğinde, öğretmenlerin mesleğin ilk on yılında iken daha fazla öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşamadıklarını düşündükleri söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt verenler 5. sınıf öğretmenlerinin %81.3, en düşük oranda evet olarak yanıt verenler ise, 4. sınıf öğretmenlerinin %64.6 olduğu görülmektedir. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 4. sınıf öğretmenleri %16.5 iken, en düşük oranda olanların 2. sınıf öğretmenleri %9.9 olduğu anlaşılmaktadır. Önermeye en yüksek oranda 4. sınıf öğretmenlerinin %19.0, en düşük oranda 1. sınıf öğretmenlerinin %6.0 "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Verilerden "öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini en fazla 5. sınıf öğretmenlerinin, en az 4. sınıf öğretmenlerinin destekledikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.5.4. Öğretimi Planlarken Yöntem ve Teknikleri Belirlemede Güçlük Yaşıyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesi sunulmuştur. Sunulan önermeye yönelik bulguların dökümü Çizelge 40'da yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %65.2'sinin "evet" %27.5'inin "kısmen" ve %7.3'ünün "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin büyük bir kısmının öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşamadığını düşündükleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesini kadın öğretmenlerin %70.9'unun, erkek öğretmenlerin %60.6'sının "evet" olarak yanıtladığı görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %22.7'sinin, erkek öğretmenlerin %31.5'inin "kısmen" olarak yanıt verdiği görülürken, kadın öğretmenlerin % 6.4'ü, erkek öğretmenlerin %8.0'i "hayır" olarak yanıt vermiştir. Bu durumda, cinsiyet etmeninin "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine ilişkin görüş üzerinde belirleyici bir etkisinin olmadığı söylenebilir.

Çizelge 40 incelendiğinde, "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine "evet" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu

ÇİZELGE-40

Öğretimi Planlarken Yöntem ve Teknikleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken		Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C
		s	%	s	%	s	%	s	%			
Cinsiyet	●Kadın	122	70.9	39	22.7	11	6.4	172	44.7	4.601	1	P>.05 Anlamlı Değil
	●Erkek	129	60.6	67	31.5	17	8.0	213	55.3			
	●Toplam	251	65.2	106	27.5	28	7.3	385	100.0			
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	101	67.8	38	25.5	10	6.7	149	38.7	5.273	4	P>.05 Anlamlı Değil
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	55	68.8	18	22.5	7	8.8	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	32	64.0	13	26.0	5	10.0	50	13.0			
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	28	60.9	15	32.6	3	6.5	46	11.9			
	●Diğer	35	58.3	22	36.7	3	5.0	60	15.6			
	●Toplam	251	65.2	106	27.5	28	7.3	385	100.0			
Öğrenenlik Mesleki Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	225	67.0	87	25.9	24	7.1	336	87.3	4.153	2	P>.05 Anlamlı Değil
	●Sertifika Programı	17	50.0	14	41.2	3	8.8	34	8.8			
	●Diğer	9	60.0	5	33.3	1	6.7	15	3.9			
	●Toplam	251	65.2	106	27.5	28	7.3	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	13	50.0	11	42.3	2	7.7	26	6.8	7.909	4	0.250
	●6-10 Yıl	18	45.0	14	35.0	8	20.0	40	10.4			
	●11-15 Yıl	32	64.0	17	34.0	1	2.0	50	13.0			
	●16-20 Yıl	25	61.0	14	34.1	2	4.9	41	10.6			
	●21-25 Yıl	101	73.7	30	21.9	6	4.4	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	62	68.1	20	22.0	9	9.9	91	23.6			
	●Toplam	251	65.2	106	27.5	28	7.3	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	57	67.9	22	26.2	5	6.0	84	21.8	23.820	5	P>.05 Anlamlı Değil
	●2. Sınıf	49	69.0	17	23.9	5	7.0	71	18.4			
	●3. Sınıf	49	69.0	19	26.8	3	4.2	71	18.4			
	●4. Sınıf	46	58.2	22	27.8	11	13.9	79	20.5			
	●5. Sınıf	50	62.5	26	32.5	4	5.0	80	20.8			
	●Toplam	251	65.5	106	27.5	28	7.3	385	100.0			

öğretmenlerin %68.8, son sırayı ise Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %58.3 aldığı görülmektedir. Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %36.7 ilk sırada, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun öğretmenlerin %22.5 son sırada "kısmen" yanıtı verdikleri anlaşılmaktadır. Önermeyi olumsuz yanıtlayan öğretmenler arasında ise ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %10.0, son sırada Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %5.0 öğretmenlerin aldığı görülmektedir. Çizelgedeki veriler incelendiğinde, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun öğretmenlerin "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine daha fazla destek verdiği söylenebilir.

Bulgularla, öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini edindikleri kurum arasındaki ilişki incelendiğinde, "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %67.0'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %50.0'sinin "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %41.2'si, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %25.9'u önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamıştır. Önermeyi öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %8.8'inin olumsuz olarak yanıtladığı söylenebilir. Farklı kurumlardan öğretmenlik meslek bilgisini alan öğretmenlerin çoğunluğunun öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşamadıklarını düşündükleri söylenebilir.

Bulgulara bakıldığında, "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine mesleki kıdemi, 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %73.7'sinin, 25 yıl üzeri olan öğretmenlerin %68.1'inin, 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %64.0'ünün, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %61.0'inin, 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin %50.0'sinin ve 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %45.0'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Mesleki kıdemi, 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin %42.3'ü, 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %35.0'i, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %34.1'i, 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %34.0'ü, 25 yıl ve üzeri olan öğretmenlerin %22.0'si ve 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %21.9'u yukarıdaki önermeye "kısmen"

olarak yanıt vermişlerdir. Mesleki kıdemi, 6-10 yıl arası olan öğretmenlerin %20.0'sinin, 25 yıl ve üzeri arası olan öğretmenlerin %9.9'unun, 1-5 yıl arası olan öğretmenlerin %7.7'sinin, 16-20 yıl arası olan öğretmenlerin %4.9'unun, 21-25 yıl arası olan öğretmenlerin %4.4'ünün ve 11-15 yıl arası olan öğretmenlerin %2.0'sinin ise önermeyi olumsuz olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Mesleki kıdemin "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynadığı, kıdem ilerledikçe öğretmenlerin görüşe daha fazla destek verdikleri söylenebilir.

Çizelge 40'daki bulgular incelendiğinde kısaca şunları söylemek olanaklıdır: "Öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt verenler 2. ve 3. sınıf öğretmenlerinin %69.0'u, en düşük oranda "evet" olarak yanıt verenler 4. sınıf öğretmenlerinin %58.2'sidir. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 5. sınıf öğretmenlerinin %32.5'i iken, en düşük oranda olanlar 2. sınıf öğretmenlerinin %23.9'udur. Dolayısıyla, "öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesine en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt verenler 4. sınıf öğretmenlerinin %13.9'u, en düşük oranda ise 3. sınıf öğretmenlerinin %4.2'si olduğu anlaşılmaktadır. "Öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesini en az 4. sınıf öğretmenlerinin desteklediği söylenebilir.

"Öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile mesleki kıdem bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.5.7. Öğretimi Planlarken Kaynakları, Araç ve Gereçleri Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesi yöneltilmiş ve alınan yanıtların bağımsız değişkenlere göre oranlarının dökümü Çizelge 41'de gösterilmiştir.

Çizelgedeki bulgular genel olarak incelendiğinde, "öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini öğretmenlerin %64.9'unun "evet" %26.5'inin "kısmen" ve %8.6'sının "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Buna göre, araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğunun öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamadıklarını düşündükleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %69.8'nin, erkek öğretmenlerin %61.0'inin "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %23.8'inin, erkek öğretmenlerin %28.6'sının "kısmen" yanıtı verdikleri görülmektedir. Kadın öğretmenlerin %6.4'ünün, erkek öğretmenlerin %10.3'ünün ise önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Cinsiyet etmeninin "öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine "evet" yanıtı veren öğretmenler arasında ilk sırayı Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler %66.4 alırken, son sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %60.9 aldığı görülmektedir. Yukarıdaki önermeyi en yüksek oranda Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %14.0 olumsuz olarak yanıtladığı anlaşılmaktadır. Veriler incelendiğinde, öğretmenlerin birbirine yakın oranlarda "öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini destekledikleri söylenebilir.

ÇİZELGE-41
Öğretimi Planlarken Kaynakları, Araç ve Gereçleri Belirlemekte Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	120	69.8	41	23.8	11	6.4	172	44.7	3.710	1	
	●Erkek	130	61.0	61	28.6	22	10.3	213	55.3			
	●Toplam	250	64.9	102	26.5	33	8.6	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	99	66.4	38	25.5	12	8.1	149	38.7	6.233	4	
	●Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	53	66.3	19	23.8	8	10.0	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	33	66.0	10	20.0	7	14.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	28	60.9	16	34.8	2	4.3	46	11.9			
	●Diğer	37	61.7	19	31.7	4	6.7	60	15.6			
	●Toplam	250	64.9	102	26.5	33	8.6	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	221	65.8	89	26.5	26	7.7	336	87.3	4.405	2	
	●Sertifika Programı	19	55.9	11	32.4	4	11.8	34	8.8			
	●Diğer	10	66.7	2	13.3	3	20.0	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil
	●Toplam	250	64.9	102	26.5	33	8.6	385	100.0			
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	17	65.4	6	23.1	3	11.5	26	6.8	12.951	5	
	●6-10 Yıl	22	55.0	11	27.5	7	17.5	40	10.4			
	●11-15 Yıl	32	64.0	16	32.0	2	4.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	25	61.0	14	34.1	2	4.9	41	10.6			
	●21-25 Yıl	96	70.1	34	24.8	7	5.1	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	58	63.7	21	23.1	12	13.2	91	23.6			
	●Toplam	250	64.9	102	26.5	33	8.6	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	52	61.9	24	28.6	8	9.5	84	21.8	9.725	4	
	●2. Sınıf	45	63.4	21	29.6	5	7.0	71	18.4			
	●3. Sınıf	45	63.4	23	32.4	3	4.2	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	51	64.6	16	20.3	12	15.2	79	20.5			
	●5. Sınıf	57	71.3	18	22.5	5	6.3	80	20.8			
	●Toplam	250	64.9	102	26.5	33	8.6	385	100.0			

"Öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemekte güçlük yaşıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %66.7'sinin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %65.8'inin ve sertifika programında alan öğretmenlerin %55.9'unun "evet" yanıtı vererek katıldıkları görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alanların %32.4'ü, mezun oldukları kurumda alanların %26.5'i ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %13.3'ü yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin önermeye "hayır" olarak yanıt verdiği söylenebilir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin "öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemekte güçlük yaşıyorum" önermesine daha olumlu yaklaştıkları söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenler arasında "öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemekte güçlük yaşıyorum" önermesine en yüksek oranda 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %70.1, en düşük oranda 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %55.0 "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla %34.1, en az 1-5 yıl ve 21-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %23.1 yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri söylenebilir. 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %13.2 oranında, 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %4.0 oranında "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemekte güçlük yaşıyorum" önermesine ilişkin görüşlerini etkilemediği söylenebilir.

"Öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemekte güçlük yaşıyorum" önermesine en yüksek oranda 5. sınıf öğretmenlerinin %71.3, en düşük oranda 1. sınıf öğretmenlerinin %61.9 "evet" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı 3. sınıf öğretmenleri %32.4 alırken, son sırayı 4. sınıf öğretmenlerinin %20.3 aldığı görülmektedir. Önermeye olumsuz yanıt veren öğretmenler arasında ise ilk sırayı, 4. sınıf öğretmenleri %15.2 alırken, 3. sınıf öğretmenlerinin %4.2 son sırada olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlerin görev yaptıkları sınıfların "öğretimi

planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önerme üzerinde belirleyici rol oynamadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken araç ve gereçleri belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.5.6. Öğretimi Planlarken Ödev ve Konularını Belirlemekte Güçlük Yaşamıyorum

Sınıf öğretmenlerine sunulan "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesine ilişkin bulguların dökümü Çizelge 42'de yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin % 70.6'sının "evet", %21.3'ünün "kısmen" ve %8.1'inin "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin büyük bir kısmının öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemekte güçlük yaşamadığını düşündükleri söylenebilir.

Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında ilişki incelendiğinde şunlar söylenebilir: "Öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %74.4'ü, erkek öğretmenlerin %67.6'sı "evet" olarak yanıt vermiştir. Kadın öğretmenlerin %20.3'ü, erkek öğretmenlerin %22.1'i "kısmen" olarak yanıt verirken, kadın öğretmenlerin % 5.2'si, erkek öğretmenlerin %10.3'ü bu önermeye katılmamaktadır. Bu durumda, cinsiyet farklılığının "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesine ilişkin görüş üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

ÇİZELGE-42
Öğretimi Planlarken Ödev ve Konuları Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken		Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C
		s	%	s	%	s	%	s	%			
Cinsiyet	•Kadm	128	74.4	35	20.3	9	5.2	172	44.7	3.953	1	P>.05 Anlamlı Değil
	•Erkek	144	67.6	47	22.1	22	10.3	213	55.3			
	•Toplam	272	70.6	82	21.3	31	8.1	385	100.0			
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	109	73.2	25	16.8	15	10.1	149	38.7	7.170	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	54	67.5	21	26.3	5	6.3	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	37	74.0	8	16.0	5	10.0	50	13.0			
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	30	65.2	13	28.3	3	6.5	46	11.9			
	•Diğer	42	70.0	15	25.0	3	5.0	60	15.6			
	•Toplam	272	70.6	82	21.3	31	8.1	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	242	72.0	69	20.5	25	7.4	336	87.3	3.696	2	P>.05 Anlamlı Değil
	•Sertifika Programı	22	67.7	9	26.5	3	8.8	34	8.8			
	•Diğer	8	53.3	4	26.7	3	20.0	15	3.9			
Mesleki Kıdem	•Toplam	272	70.6	82	21.3	31	8.1	385	100.0	14.311	5	P>.05 Anlamlı Değil
	•1-5 Yıl	18	69.2	6	23.1	2	7.7	26	6.8			
	•6-10 Yıl	20	50.0	13	32.5	7	17.5	40	10.4			
	•11-15 Yıl	39	78.0	9	18.0	2	4.0	50	13.0			
	•16-20 Yıl	30	73.2	9	22.0	2	4.9	41	10.6			
	•21-25 Yıl	105	76.6	22	16.1	10	7.3	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	60	65.9	23	25.3	8	8.8	91	23.6			
Görev Yapılan Sınıf	•Toplam	272	70.6	82	21.3	31	8.1	385	100.0	9.698	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•1. Sınıf	58	69.0	20	23.8	6	7.1	84	21.8			
	•2. Sınıf	50	70.4	16	22.5	5	7.0	71	18.4			
	•3. Sınıf	56	78.9	12	16.9	3	4.2	71	18.4			
	•4. Sınıf	54	68.4	13	16.5	12	15.2	79	20.5			
	•5. Sınıf	54	67.5	21	26.3	5	6.3	80	20.8			
•Toplam	272	70.6	82	21.3	31	8.1	385	100.0				

Bulgularla, öğretmenlerin en son bitirdikleri kurum ya da program arasında ilişki incelendiğinde; araştırmaya katılan öğretmenlerden "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesini "evet" olarak yanıtlayanlar arasında ilk sırayı, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun olan öğretmenlerin %74.0, son sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %65.2 aldığı görülmektedir. Önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayan öğretmenler arasında ise ilk sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %28.3 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun olan öğretmenler %16.0 almaktadır. Buna karşılık; önermeyi olumsuz yanıtlayan öğretmenler arasında, ilk sırayı Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler %10.1 alırken, Diğer Fakülte ve Programlardan mezun öğretmenlerin %5.0 son sırada yer aldıkları görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin öğrenim durumlarının "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine ilişkin görüşler üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %72.0'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %67.7'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %53.3'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %26.5'inin ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %20.5'inin yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'si, sertifika programında alan öğretmenlerin %8.8'i ve mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %7.4'ü önermeyi "hayır" olarak yanıtlamıştır. Öğretmenlik sertifikasının alındığı kurumların "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

Çizelge 42'deki bulgulara öğretmenlerin mesleki kıdemleri bakıldığında şunlar söylenebilir: "Öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşıyorum" önermesine en yüksek oranda 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %78.0, en düşük oranda 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip

öğretmenlerin %50.0 "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. En yüksek oranda 6-10 yıl %32.5, en düşük oranda 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %16.1 önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Önermeye olumsuz yanıt verenlerin arasında ilk sırayı 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %17.5, son sırayı ise 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %4.0 aldığı anlaşılmaktadır. Bu durumda, "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine 11-15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin en az olarak destek verdikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt veren 3. sınıf öğretmenleri %78.9 olmuştur. Bu görüşe en düşük oranda "evet" olarak yanıt verenler 5. sınıf öğretmenleri %67.5'dir. Öneriye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 5. sınıf öğretmenleri %26.3 iken, en düşük oranda olanlar 4. sınıf öğretmenleri %16.5'dir. Dolayısıyla, "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önerisine en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt verenlerin 4. sınıf öğretmenlerinin %15.2, en düşük oranda ise 3. sınıf öğretmenlerinin %4.2 olduğu anlaşılmaktadır. Veriler incelendiğinde, en yüksek oranda 3. sınıf öğretmenlerinin "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini destekledikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.5.7. Öğretimi Planlarken Değerlendirme Yöntemlerini Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum

Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerine "öğretimi planlarken değerlendirme

yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesi sunulmuştur. Sunulan önermeye yönelik bulguların dökümü Çizelge 43'de yer almıştır.

"Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %70.1'inin "evet", %20.5'inin "kısmen" ve %9.4'ünün "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durum, Çelik'in (1998) araştırmasını desteklemektedir. Çelik' in araştırmasında da öğretmenlerin çoğunluğu ders planlarında değerlendirme ile ilgili işlemleri yazmada kendilerini yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Ancak, Çelik öğretmenler kendilerini yeterli bulsa da, öğretmenlerin çoğunluğunun hazırladıkları ders planlarında değerlendirmeye yer vermediği; yer verenlerinde yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır.

"Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %77.3'ü, erkek öğretmenlerin %64.3'ü "evet" yanıtı vermişlerdir. Kadın öğretmenlerin %15.7'inin, erkek öğretmenlerin %24.4'ünün görüşe "kısmen" yanıtı verdikleri anlaşılmaktadır. Kadın öğretmenlerin %7.0' sinin "hayır" yanıtı verirken, erkek öğretmenlerin %11.3'ünün "hayır" yanıtını verdikleri görülmektedir. Bu durumda, kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamadıklarını düşündükleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine katılanlar arasında ilk sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunları %71.7 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun öğretmenler %67.5 almaktadır. Yukarıdaki önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenler %23.9 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programından mezun öğretmenler %18.0 almaktadır. Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %10.7 ilk sırada, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %4.9 son sırada "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin farklı kurumlardan mezun

ÇİZELGE-43

Öğretimi Planlarken Değerlendirme Yöntemlerini Belirlemede Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	133	77.3	27	15.7	12	7.0	172	44.7	7.811	1	0.140
	•Erkek	137	64.3	52	24.4	24	11.3	213	55.3			
	•Toplam	270	70.1	79	20.5	36	9.4	385	100.0			
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	106	71.1	27	18.1	16	10.7	149	38.7	3.341	4	P<.05 Anlamlı
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	54	67.5	18	22.5	8	10.0	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	36	72.0	9	18.0	5	10.0	50	13.0			
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	33	71.7	11	23.9	2	4.9	46	11.9			
	•Diğer	41	68.3	14	23.3	5	8.3	60	15.6			
•Toplam	270	70.1	79	20.5	36	9.4	385	100.0				
Öğrenenlik	•Mezun Olunan Kurum	241	71.7	68	20.2	27	8.0	336	87.3	5.166	2	P>.05 Anlamlı Değil
Meslek	•Sertifika Programı	20	58.8	8	23.5	6	17.6	34	8.8			
Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Diğer	9	60.0	3	20.0	3	20.0	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil		
•Toplam	270	70.1	79	20.5	36	9.4	385	100.0				
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	16	61.5	6	23.1	4	15.4	26	6.8	18.024	5	P>.05 Anlamlı Değil
	•6-10 Yıl	19	47.5	14	35.0	7	17.5	40	10.4			
	•11-15 Yıl	40	80.0	9	18.0	1	2.0	50	13.0			
	•16-20 Yıl	30	73.2	8	19.5	3	7.3	41	10.6			
	•21-25 Yıl	103	75.2	24	17.5	10	7.3	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	62	68.0	18	19.8	11	12.1	91	23.6			
•Toplam	270	70.1	79	20.5	36	9.4	385	100.0				
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	59	70.2	18	21.4	7	8.3	84	21.8	13.057	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•2. Sınıf	52	73.2	12	16.9	7	9.9	71	18.4			
	•3. Sınıf	55	77.5	11	15.5	5	7.0	71	18.4			
	•4. Sınıf	48	60.8	17	21.5	14	17.7	79	20.5			
	•5. Sınıf	56	70.0	21	26.3	3	3.8	80	20.8			
	•Toplam	270	70.1	79	20.5	36	9.4	385	100.0			

olmalarının "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %71.7'sinin, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %60.0'ının, sertifika programında alan öğretmenler %58.8'inin "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %23.5'i, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %20.2'si, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'si yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin, sertifika programında alan öğretmenlerin %17.6'sının, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %8.0'ünün görüşü "hayır" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini edindikleri kurumların "öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine mesleki kıdemi 11-15 yıl arasında olan öğretmenler %80.0 en yüksek oranda, en düşük oranda 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %47.5 olduğu görülmektedir. Yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayan öğretmenler arasında ilk sırayı, 6-10 yıl arasında kıdeme sahip olan öğretmenler %35.0, son sırayı 21-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %17.5 almaktadır. Buna karşılık, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin ilk sırada %17.5, 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %2.0 son sırada "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. "Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine "evet" olarak yanıt verenlerin en yüksek oranda 3. sınıf öğretmenleri %77.5, en düşük oranda ise 4. sınıf öğretmenlerinin %60.8 olduğu anlaşılmaktadır. "Kısmen" yönünde yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda 5. sınıf öğretmenlerinin %26.3, en düşük oranda 3. sınıf öğretmenlerinin %15.5 olduğu

görülmektedir. Söz konusu önermeyi en yüksek oranda 4. sınıf öğretmenlerinin %17.7, en düşük oranda 5. sınıf öğretmenlerinin %3.8 olumsuz yaklaştığı görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlerin görev yaptıkları sınıfların "öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemekte güçlük yaşamıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.5.8. Öğretimi Planlarken Yazmakta Güçlük Yaşamıyorum

Öğretmenlere "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" biçiminde bir görüş bildirilmiştir. Bildirilen önermeye alınan yanıtların dökümü Çizelge 44'de gösterilmiştir.

Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesine öğretmenlerin %42.3'ünün "evet", %32.2'sinin "kısmen" ve %25.5'inin "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bu durum öğretim planlarını yazmakta güçlük yaşamayan öğretmenlerin yanısıra, güçlük yaşayan öğretmenlerinde azımsanmayacak oranda olduğunu gösterebilir. Yıldırım ve diğerlerinin (2001) yapmış oldukları araştırmada da, öğretmenlerin fazla zaman aldığından dolayı öğretim planlarını yazmada sorunlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

"Öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesini kadın öğretmenlerin %43.6'sının, erkek öğretmenlerin %41.3'ünün "evet" olarak yanıtladığı görülürken, kadın öğretmenlerin %29.7'si, erkek öğretmenlerin %34.3'ü "kısmen" olarak yanıtlamışlardır. Kadın öğretmenlerin %26.7'sinin, erkek öğretmenlerin %24.4'ünün önermeyi "hayır" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Bu durumda,

ÇİZELGE-44
Öğretimi Planlarken Yazmakta Güçlük Yaşamıyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	75	43.6	51	29.7	46	26.7	172	44.7	0.955	1	
	•Erkek	88	41.3	73	34.3	52	24.4	213	55.3			
	•Toplam	163	42.3	124	32.2	98	25.5	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	69	46.3	42	28.2	38	25.5	149	38.7	10.314	4	
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	36	45.0	28	35.0	16	20.0	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	13	26.0	19	38.0	18	36.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	18	39.1	14	30.4	14	30.4	46	11.9			
	•Diğer	27	45.0	21	35.0	12	20.0	60	15.6			
	•Toplam	163	42.3	124	32.2	98	25.5	385	100.0			
Öğrenenlik Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	142	42.3	111	33.0	83	24.7	336	87.3	3.691	2	
	•Sertifika Programı	16	47.1	1	29.4	8	23.5	34	8.8			
	•Diğer	5	33.3	3	20.0	7	46.7	15	3.9			P>.05 Anlamlı Değil
	•Toplam	163	42.3	124	32.2	98	25.5	385	100.0			
Mesleki Kıdem	•1-5 Yıl	12	46.2	9	34.6	5	19.2	26	6.8	14.882	5	
	•6-10 Yıl	11	27.5	14	35.0	15	37.5	40	10.4			
	•11-15 Yıl	19	38.0	15	30.0	16	32.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	•16-20 Yıl	14	34.1	20	48.8	7	17.1	41	10.6			
	•21-25 Yıl	69	50.4	38	27.7	30	21.9	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	38	41.8	25	30.8	25	27.5	91	23.6			
	•Toplam	163	42.3	124	32.2	98	25.5	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	39	46.4	25	29.8	20	23.8	84	21.8	7.680	4	
	•2. Sınıf	34	47.9	15	21.1	22	31.0	71	18.4			
	•3. Sınıf	28	39.4	25	35.2	18	25.4	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	•4. Sınıf	33	41.8	27	34.2	19	24.1	79	20.5			
	•5. Sınıf	29	36.3	32	40.0	19	23.8	80	20.8			
	•Toplam	163	42.3	124	32.2	98	25.5	385	100.0			

öğretmenlerin "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesine cinsiyete bağlı olarak farklı yaklaşım göstermedikleri söylenebilir.

Çizelge 45 incelendiğinde, "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesine "evet" yanıtı verenler arasında ilk sırayı Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenler %46.3 alırken, son sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %26.0 aldığı görülmektedir. Söz konusu önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayanlar arasında Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenler %38.0 ilk sırayı alırken, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %28.2 son sırayı aldığı almıştır. "Hayır" yanıtı verenler arasında ise ilk sırayı Açıköğretim Fakültesi Lisans tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %36.0 aldığı, son sırayı ise Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı ve Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği programından mezun öğretmenlerin %20.0 aldığı görülmektedir. En fazla Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşadıklarını düşündükleri söylenebilir.

Çizelge 44'deki bulgular incelendiğinde, "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermeyi öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %47.1'i, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3'ü "evet" olarak yanıtlamışlardır. Öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %33.0'ünün, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin önermeye "kısmen" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %46.7'sinin, mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %24.7'sinin ve sertifika programında alan öğretmenlerin %23.5'inin önermeyi "hayır" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Bu durumda, öğretmenlik sertifikasının alındığı kurumların "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

"Öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenler arasında en yüksek oranda 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %50.4, en düşük oranda 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %27.5

"evet" olarak yanıt verdiklerini görmekteyiz. 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler en fazla %48.8, en az 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %30.0 yukarıdaki önermesine "kısmen" olarak yanıt vermişlerdir. Bunun yanında, 6-10 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %37.5 en yüksek oranda 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler ise %17.1 en düşük oranda önermeyi "hayır" olarak yanıtlamışlardır. Bu durumda, öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesi üzerinde belirleyici bir etki yapmadığı söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde, "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesini 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin en yüksek oranda %47.9, 5. sınıfta görev yapan öğretmenlerin de en düşük oranda %36.3 "evet" olarak yanıtladıkları görülmektedir. Yukarıdaki önermeyi "kısmen" olarak yanıtlayan öğretmenler arasında ilk sırayı 3. sınıfta görev yapan öğretmenler %35.2 alırken, son sırayı 2. sınıfta görev yapan öğretmenler %21.1 almıştır. 3. sınıfta görev yapan öğretmenlerin %25.4 en yüksek oranda, 5. sınıf öğretmenlerinin %23.8 en düşük oranda olumsuz yönde görüş bildirdikleri görülmektedir. Veriler incelendiğinde en fazla 2. sınıfta görev yapan öğretmenlerin "öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesini destekledikleri söylenebilir.

"Öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

Bölüm sonunda araştırmaya katılan öğretmenlerden yukarıdaki önermeler dışında başka görüşleri varsa yazmaları istenmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıtlar ve sayıları şöyledir:

Görüşler

1. Ekstra tatiller olmadığı sürece hazırladığım planları uygulayabiliyorum.

s

3

2. Çok tatil zaman israfı yaratıyor. Süre yetmiyor.	2
3. Planlamanın öğretmenin zamanını alıcı olmaması için önlemler alınmalıdır.	11
4. Planlar daha kısa ve öz yapılmalıdır.	9

3.6. Planlama Eğitimi İle İlgili Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın amacı kapsamında, öğretmenlerin planlama eğitimine ilişkin görüşleri belirlenmek istenmiştir. Bunun için öğretmenlere 8 önerme verilerek, önermelere katılma durumları sorulmuştur. Öğretmenlerin her önermeye verdikleri yanıtların değişkenlere göre dağılımı ayrı çizelgelerde gösterilmiştir.

3.6.1. Öğretmenlik Meslek Bilgisini Alırken, Plan Hazırlama Konusunda Aldığım Eğitimi Yeterli Buluyorum

Öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirleyebilmek için araştırmaya katılan öğretmenlere "öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesi yöneltmiş ve alınan yanıtların bağımsız değişkenlere göre oranlarının dökümü Çizelge 45'de gösterilmiştir.

Çizelge 45'deki bulgular genel olarak incelendiğinde, "öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesini öğretmenlerin %44.7'sinin "evet", %24.4'ünün "kısmen" ve %30.9'unun "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Azizoglu (1989) yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin %36.67' sinin "öğretmen olarak yetiştirildiğim okulda, öğretim planlarının hazırlanışı ve uygulanması konusunda aldığım bilgiler yeterlidir" önermesine olumlu yanıt verdikleri sonucuna ulaşmıştır. Bu durum araştırmalar arasında geçen zamanda, öğretmenlerin öğretmenlik eğitimleri süresince, öncekinden daha iyi planlama eğitimi aldıklarını gösteriyor olabilir.

"Öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %44.8'inin, erkek

ÇİZELGE-45

Öğretmenlik Meslek Bilgisini Alırken, Plan Hazırlama Konusunda Aldığım Eğitimi Yeterli Buluyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	●Kadın	77	44.8	36	20.9	59	34.3	172	44.7	2.718	1	
	●Erkek	95	44.6	58	27.2	60	28.2	213	55.3			
	●Toplam	172	44.7	94	24.4	119	30.9	385	100.0			P>.05 Anlamlı Değil
Öğrenim Durumu	●Eğt. Enstitüsü	64	43.0	35	23.5	50	33.6	149	38.7	17.315	4	
	●Açıköğr. Fak. Eğ. Önlis. Pr.	43	53.8	20	25.0	17	21.3	80	20.8			
	●Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	19	38.0	16	32.0	15	30.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●Eğt. Fak. Sınıf Öğr. Prog.	28	69.0	7	15.2	11	23.9	46	11.9			
	●Diğer	18	30.0	16	26.7	26	43.3	60	15.6			
●Toplam	172	44.7	94	24.4	119	30.9	385	100.0				
Öğrenim Meslek Bilgisinin Edinildiği Kurum	●Mezun Olunan Kurum	159	47.3	80	23.8	97	28.7	336	87.3	8.817	2	
●Sertifika Programı	8	23.5	10	29.4	16	47.1	34	8.8				
●Diğer	5	33.3	4	26.7	6	40.0	15	3.9	P>.05 Anlamlı Değil			
●Toplam	172	44.7	94	24.7	119	30.9	385	100.0				
Mesleki Kıdem	●1-5 Yıl	8	30.8	8	30.8	10	38.5	26	6.8	8.754	5	
	●6-10 Yıl	17	42.5	9	22.5	14	35.0	40	10.4			
	●11-15 Yıl	21	42.0	12	24.0	17	34.0	50	13.0			P>.05 Anlamlı Değil
	●16-20 Yıl	19	46.3	9	22.0	13	31.7	41	10.6			
	●21-25 Yıl	57	41.6	34	24.8	46	33.6	137	35.6			
	●25 Yıl ve Üzeri	50	54.9	22	24.2	19	20.9	91	23.6			
	●Toplam	172	44.7	94	24.4	119	30.9	385	100.0			
Görev Yapılan Sınıf	●1. Sınıf	33	39.3	22	26.2	29	34.5	84	21.8	9.786	4	
	●2. Sınıf	38	53.5	19	26.8	14	19.7	71	18.4			
	●3. Sınıf	30	42.3	15	21.1	26	36.6	71	18.4			P>.05 Anlamlı Değil
	●4. Sınıf	30	38.0	22	27.8	27	34.2	79	20.5			
	●5. Sınıf	41	51.3	16	20.0	23	28.8	80	20.8			
	●Toplam	172	44.7	94	24.4	119	30.9	385	100.0			

öğretmenlerin %44.6 'sının "evet" yanıtını verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %20.9'u, erkek öğretmenlerin %27.2'si "kısmen" yanıtı vermişlerdir. Kadın öğretmenlerin %34.3'ünün, erkek öğretmenlerin %28.2'sinin görüşe olumsuz olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, "öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesi üzerinde cinsiyet farklılığının belirleyici bir rol oynamadığı söylenebilir.

"Öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığı eğitimi yeterli buldukları " önermesine Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı mezunu öğretmenlerin %69.0'unun, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %53.8'inin, Eğitim Enstitüsü mezunu öğretmenlerin %43.0'ünün, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %38.0'inin, Diğer Kurum ya da Programlar mezunu öğretmenlerin %30.0'unun "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %32.0'si, Diğer Kurum ya da Programlar mezunu öğretmenlerin %26.7'si, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin %25.0'i, Eğitim Enstitüsü %23.5'i, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programını mezunu öğretmenlerin %15.2'si ise yukarıdaki "önermeye kısmen" olarak yanıt vermiştir. Diğer Kurum ya da Programlardan mezun öğretmenlerin %44.6'sının, Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı mezunu öğretmenlerin %30.0'unun, Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programını mezunu öğretmenlerin %23.9'unun, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programından mezun öğretmenlerin %21.3'ünün söz konusu önermeyi "hayır" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Veriler incelendiğinde, Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı mezunu öğretmenlerin öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığı eğitimi yeterli bulduklarını düşündükleri söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde, "öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesine öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %47.3'ünün, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %33.3'ünün ve sertifika programında alan öğretmenlerin %23.5'inin "evet" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika

programında alan öğretmenlerin %29.4'unun, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %26.7'sinin, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin ise %23.8'inin yukarıdaki önermeye "kısmen" yanıtını verdikleri anlaşılmaktadır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %47.1'inin, diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %40.0'ünün ve mezun olduğu kurumda alan öğretmenlerin %28.7'sinin önermeye olumsuz yanıt verdikleri görülmektedir. Bu durumda, öğretmenlik meslek bilgisini mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin "öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesini daha fazla destekledikleri söylenebilir.

"Öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesine en yüksek oranda 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %54.9, en düşük oranda 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %30.8 "evet" olarak yanıt verdiklerini görmekteyiz. 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler en fazla %30.8, en az 6-10 yıl ve 16-20 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %22.5 "kısmen" olarak yanıt vermiştir. "Hayır" olarak yanıt veren öğretmenler arasında 1-5 yıl arası kıdeme sahip öğretmenler %38.5 ilk sırayı alırken, 25 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin %20.9 son sırayı aldıkları görülmektedir. Bulgulara bakıldığında "öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesini en fazla 25 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin destekledikleri söylenebilir.

Bulgular incelendiğinde, "öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" "evet" olarak yanıt veren öğretmenlerin yüksek oranda 2. sınıf öğretmenlerinin %53.5, en düşük oranda da 4. sınıf öğretmenlerinin %38.0 olduğu anlaşılmaktadır. "Kısmen" yanıtını veren öğretmenler arasında ilk sırayı 4. sınıf öğretmenleri %27.8 alırken, en az oranda 5. sınıf öğretmenlerinin %20.0 olduğu görülmektedir. Bunun yanında, söz konusu önermeye "hayır" olarak yanıt veren öğretmenler arasında ilk sırayı 3. sınıf öğretmenlerinin %36.6, son sırayı da 2. sınıf öğretmenlerinin %19.7 aldığı görülmektedir. Veriler incelendiğinde, en fazla 2. sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığı eğitimi yeterli bulduklarını düşündükleri söylenebilir.

"Öğretmenlik meslek bilgisini alırken plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değerleri X^2 değerlerinden büyük olduğu için, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

3.6.2. Plan Hazırlama Konusunda Hizmetiçi Eğitim Alma Gereksinimi Duyuyorum

Araştırmaya katılan öğretmenlere "plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesi sunulmuştur. Önermeye verilen yanıtlara yönelik bulguların dökümü Çizelge 46'da yer almıştır.

Çizelgedeki bağımsız değişkenlerle ilgili toplam bulgular bir bütün olarak gözden geçirildiğinde şunlar söylenebilir: "Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %14.0'u "evet", %24.9'u "kısmen" ve %61.0'i "hayır" olarak yanıt vermişlerdir. Bu durum, Yıldırım ve diğerlerinin (2001) araştırma sonuçlarını destekler niteliktedir. Yıldırım ve diğerleri, yapmış oldukları araştırmada hizmetiçi eğitime gereksinim "vardır" ve "yoktur" diyen öğretmenlerin aynı oranlarda olduğu sonucuna ulaşmıştır.

"Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesine kadın öğretmenlerin %9.9'unun, erkek öğretmenlerin %17.4'ünün "evet" olarak yanıt verdikleri görülürken, kadın öğretmenlerin %22.1'inin, erkek öğretmenlerin %27.2'sinin "kısmen" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Dolayısıyla, kadın öğretmenlerin %68.0'inin, erkek öğretmenlerin %55.4'ünün önermeye "hayır" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Bu durumda, erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlerden daha fazla plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim almaya gereksinim duyduklarını düşündükleri söylenebilir.

Çizelge 46'daki bulgular incelendiğinde, "Plan hazırlama konusunda hizmetiçi

ÇİZELGE-46

Plan Hazırlam Konusunda Hizmetiçi Eğitim Alma Gereksinimi Duyuyorum.

Bağımsız Değişken	Evet		Kısmen		Hayır		Toplam		X ²	Sd	C	
	s	%	s	%	s	%	s	%				
Cinsiyet	•Kadın	17	9.9	38	22.4	117	68.0	172	44.7	7.414	1	0.136
	•Erkek	37	17.4	58	27.2	118	55.4	213	55.3			
	•Toplam	54	14.0	96	24.9	235	61.0	385	100.0			
Öğrenim Durumu	•Eğt. Enstitüsü	20	13.4	33	22.1	96	64.4	149	38.7	7.395	4	P<.05 Anlamlı
	•Açıköğr. Fak.Eğ.Önlis. Pr.	12	15.0	17	21.3	51	63.8	80	20.8			
	•Açıköğr. Fak. Lis. Tam. Prg.	7	14.0	19	38.0	24	48.0	50	13.0			
	•Eğt. Fak.Sınıf Öğr. Prog.	7	15.2	9	19.6	30	65.2	46	11.9			
	•Diğer	8	13.3	18	30.0	34	56.7	60	15.6			
	•Toplam	54	14.0	96	24.9	235	61.0	385	100.0			
Öğrenenlik Mesleki Bilgisinin Edinildiği Kurum	•Mezun Olunan Kurum	46	13.7	83	24.7	207	61.7	336	87.3	3.172	2	P>.05 Anlamlı Değil
	•Sertifika Programı	7	20.6	10	29.4	17	50.0	34	8.8			
	•Diğer	1	6.7	3	20.0	11	73.3	15	3.9			
Mesleki Kıdem	•Toplam	54	14.0	96	24.9	235	61.0	385	100.0	5.485	5	P>.05 Anlamlı Değil
	•1-5 Yıl	4	15.4	7	26.9	15	57.7	26	6.8			
	•6-10 Yıl	9	22.5	11	27.5	20	50.0	40	10.4			
	•11-15 Yıl	4	8.0	14	28.0	32	64.0	50	13.0			
	•16-20 Yıl	6	14.6	11	26.8	24	58.5	41	10.6			
	•21-25 Yıl	20	14.6	31	22.6	86	62.8	137	35.6			
	•25 Yıl ve Üzeri	11	12.1	22	24.2	58	63.7	91	23.6			
Görev Yapılan Sınıf	•1. Sınıf	9	10.7	20	23.8	55	65.5	84	21.8	9.723	4	P>.05 Anlamlı Değil
	•2. Sınıf	8	11.3	15	21.1	48	67.6	71	18.4			
	•3. Sınıf	12	16.9	12	16.9	47	66.2	71	18.4			
	•4. Sınıf	14	17.7	25	31.6	40	50.6	79	20.5			
	•5. Sınıf	11	13.8	24	30.0	45	56.3	80	20.8			
	•Toplam	54	14.0	96	24.9	235	61.0	385	100.0			

eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesine en yüksek oranda Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin %15.2, en düşük oranda da Diğer Kurumlardan mezun öğretmenlerin %13.3 "evet" olarak yanıt verdikleri görölmektedir. "Kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında Açıköğretim Fakóltesi Lisans Tamamlama Programından mezun olan öğretmenler %21.3 ilk sırayı alırken, Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin %19.6 olduğu anlaşılmaktadır. Diğer yandan, en yüksek oranda Eğitim Fakóltesi Sınıf Öğretmenliği mezunu öğretmenlerin %65.2, en düşük oranda Açıköğretim Fakóltesi Lisans Tamamlama Programından mezun öğretmenlerin %48.0 yer aldığı söylenebilir. Öğretmenlerin öğrenim durumlarındaki farklılığın "plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesi üzerinde belirleyici etki yapmadığı söylenebilir.

"Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesini öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %20.6'sı, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %13.7'si ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %6.7'si "evet" olarak yanıtlamıştır. Öğretmenlik meslek bilgisini sertifika programında alan öğretmenlerin %29.4'ünün, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %24.7'sinin ve diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %20.0'sinin önermeyi "kısmen" olarak yanıtladıkları görölmektedir. Öğretmenlik meslek bilgisini diğer kurumlarda alan öğretmenlerin %73.3'ünün, mezun oldukları kurumda alan öğretmenlerin %61.7'inin ve sertifika programında alan öğretmenlerin %50.0'sinin hizmetiçi eğitime gereksinim duymadıkları yönünde görüş bildirdikleri görölmüştür. Öğretmenlik meslek bilgisini farklı kurumlardan almış olsalar da öğretmenlerin çoğunluğunun plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim almaya gereksinimi duymadıklarını düşündükleri söylenebilir.

Öğretmenlerin mesleki kıdemleri ile bulgular arasında istatistiksel bakımdan anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir. Çizelge 47 'deki bulgulara bakıldığında, "Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesini en yüksek oranda 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin %22.5, en düşük oranda 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %8.0 "evet" olarak yanıt verdiklerini görmekteyiz. 11-15 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin en fazla %28.0, en az 21-25 yıl

arası kıdeme sahip öğretmenlerin %22.6 ise görüşe "kısmen" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Diğer yandan söz konusu görüşe, 11-15 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin %64.0 ve 21-25 yıl arası kıdeme sahip öğretmenlerin %63.7 oranında "hayır" olarak yanıt verdikleri anlaşılmaktadır. Veriler incelendiğinde, 11-15 yıl arasında kıdeme sahip öğretmenlerin plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim almaya gereksinim duyduklarını düşündükleri söylenebilir.

Çizelge 46'daki bulgular incelendiğinde kısaca şunları söylemek olanaklıdır: "Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesine en yüksek oranda "evet" olarak yanıt verenler 4. sınıf öğretmenleri %17.7, en düşük oranda 1. sınıf öğretmenleri %10.7'dir. Önermeye "kısmen" olarak yanıt veren öğretmenler arasında en yüksek oranda olanlar 4. sınıf öğretmenleri %31.6 iken, en düşük oranda olanlar 3. sınıf öğretmenleri %16.9'dir. "Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesine en yüksek oranda "hayır" olarak yanıt verenlerin 2. sınıf öğretmenleri %67.6, en düşük oranda ise 4. sınıf öğretmenleri %50.6 olduğu görülmektedir. Bu durumda, görev yapılan sınıfın öğretmenlerin plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim almaya gereksinimi duyma düşünceleri üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

"Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesinden elde edilen bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, .05 anlamlılık düzeyinde tablo değeri X^2 değerinden küçük olduğu için, bulgular ile cinsiyet bağımsız değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Bulgular ile diğer bağımsız değişkenler arasında ise, anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

Bölüm sonunda araştırmaya katılan öğretmenlerden yukarıdaki önermeler dışında başka görüşleri varsa yazmaları istenmiştir. Öğretmenlerden alınan yanıt ve sayısı şöyledir:

Görüş	S
Planlama konusunda eksiklerimi meslek yaşantımda giderdim.	4

3.8. Öğretmenlerin Öğretimin Planlanmasına İlişkin Önerileri

Bu bölümde bilgi toplama aracının sekizinci bölümünde yer alan sorular çerçevesinde, öğretimin planlanmasına ilişkin olarak, öğretmenlerin geleceğe yönelik eğilimlerini ortaya koyan bulgulara yer verilmiştir. Öğretmenlerin "evet", "kısmen", "hayır" seçenekleri doğrultusunda verdikleri yanıtlardan elde edilen bulgular yüzdeliklerine göre yorumlanmaya çalışılmıştır.

Çizelge 47'deki bulgular incelendiğinde, "Öğretim etkinlikleri mutlaka planlanmalıdır" önermesine öğretmenlerin %87.0'si "evet" ve %10.9'u "kısmen" yanıtı ile katılırken, %2.1'i önermeye katılmamıştır. Akar ve diğerlerinin yapmış olduğu araştırmada ise öğretim etkinliklerinin planlanması gereklidir diyen öğretmenler kadar gerekli değildir diyen öğretmenin var olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52.3'ü plan hazırlamanın kendi isteklerine bırakılması yönünde görüş bildirirken, %28.6'sı önermeyi "kısmen" desteklemiş, %2.6'sı da desteklememiştir. Bu durum Azizoglu' nun (1989) araştırmasını desteklememektedir. Azizoglu' nun araştırmasında "öğretim planlarını program ve yönetmelikler gereği zorunlu tutulması doğrudur" görüşüne öğretmenlerin %72.27' sinin olumlu yanıt verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

"Hazırlanan planlardan öğretim sürecinin her aşamasında yararlanılmalıdır" önermesine öğretmenlerin %81.3'ü destek vermiştir. Öğretmenlerin %16.1'i önermeyi "kısmen" desteklerken, %2.3'ü desteklememiştir.

Öğretmenler "planlar, planlama konusundaki kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmalıdır" önermesini, %80.5'i "evet", %17.1'i "kısmen" ve %2.3'ü "hayır" olarak yanıtlamışlardır.

Öğretmenlerin %70.1'i planları hazırlarken zümre öğretmenlerini yanında öğrencilerle de işbirliği yapılması yönünde görüş bildirirken, %25.7' si "kısmen" işbirliği yapılması yönünde görüş bildirmiştir. % 4.2'si öğretmen önermeyi olumsuz karşılamıştır.

Çizelge 48

Öğretmenlerin Öğretimin Planlanmasına İlişkin Önerileri

Öneriler	Evet		Kısmen		Hayır	
	s	%	s	%	s	%
1. Öğretim etkinlikleri mutlaka planlanmalıdır.	335	87.0	42	10.9	8	2.1
2. Plan hazırlamak, öğretmenlerin isteklerine bırakılmalıdır	201	52.2	110	28.6	74	19.2
3. Hazırlanan planlardan öğretim sürecinin her aşamasında yararlanılmalıdır.	313	81.3	62	16.1	10	2.6
4. Planlar planlama konusundaki kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmalıdır.	310	80.5	66	17.1	9	2.3
5. Planlar hazırlanırken zümre öğretmenleri ile işbirliğinin yanı sıra öğrencilerle de işbirliği yapılmalıdır.	270	70.1	99	25.7	16	4.2
6. Planlar yazılı hazırlanmalıdır.	236	61.3	61	15.8	88	22.9
7. İnternette ve ünite dergilerinde hazır olarak yayınlanan planlardan yararlanma konusunda öğretmenlere esneklik sağlanmalıdır.	273	70.9	88	22.9	24	6.2
8. Yıllık planlar ve ünite planları öğretim yılı başında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere hazır olarak verilmelidir.	271	70.4	60	15.6	54	14.0
9. Hazırlanan planlar ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmelidir.	90	23.4	103	26.8	192	49.9
10. Planlar hazırlanırken program konuları öğrencilerin ilgi gereksinme ve yetenekleri göz önünde bulundurulmalıdır.	356	92.5	25	6.5	4	1.0
11. Ek üniteler öğretimi planlama ve uygulama sürecinde mutlaka yer almalıdır.	269	69.9	97	25.2	19	4.9
12. Hazırlanan planlar okul müdürüne onaylatılmalıdır.	232	60.3	74	19.2	79	20.5
13. Planların denetimi esnek olmalıdır.	298	77.4	71	18.4	16	4.2
14. Plan hazırlama konusunda öğretmenlere rehberlik edecek kaynakların sayısı artırılmalıdır.	328	85.2	39	10.1	18	4.7
15. Çağın gelişimine paralel olarak öğretmenlere planlama konusunda hizmetçi eğitim programları düzenlenmelidir.	232	60.3	93	24.2	60	15.6

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %61.3'ü planların yazılı hazırlanması, %15.8'inin "kısmen" yazılı hazırlanması, %22.9'u da planların yazılı hazırlanmaması yönünde görüş bildirmişlerdir.

"İnternette ve ünite dergilerinde hazır olarak yayınlanan planlardan yararlanma konusunda esneklik sağlanmalıdır" görüşüne öğretmenlerin %70.9'u destek vermiştir. Öğretmenlerin %22.9'u önermeyi "kısmen" desteklerken, %6.2'si önermeyi desteklememiştir.

"Yıllık planlar ve ünite planları öğretim yılı başında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere hazır olarak verilmelidir" önermesine öğretmenlerin %70.4'ü "evet" yanıtı ile, %15.6'sı "kısmen" yanıtı ile katılırken, %6.2'si önermeye katılmamıştır. Bu durum Yıldırım ve diğerleri'nin araştırma sonuçlarını desteklemektedir. Yıldırım ve diğerleri (2001) yapmış oldukları araştırmada da öğretmenlerin, ünite planlarının MEB ya da uzman bir komisyon öncülüğünde, çevre ve öğrenci özellikleri düşünülerek standart haline getirilmesi önerisinde buldukları sonucuna ulaşmıştır.

Öğretmenlerin %23.4'ü hazırladıkları planların ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmesini olumlu karşılarken, %26.8'i "kısmen" olumlu karşılamıştır. %14.0'ü ise hazırladıkları planların ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmesini olumlu karşılamamıştır. Yıldırım ve diğerleri 'nin (2001) yapmış olduğu araştırmada, öğretmenlerin planların müfettişler tarafından denetlenmesine olumsuz yaklaştığı sonucuna ulaşmıştır. Aynı araştırmada ünite planlarının müfettişler tarafından denetimine olumlu yaklaşım gösterilmiştir. Azizoğlu' nun araştırmasında ise, öğretmenlerin %51.67'sinin müfettişlerin denetimine olumlu yaklaştığı sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %92.5'i "planlar hazırlanırken program konuları, öğrencilerin ilgi, gereksinme ve yetenekleri göz önünde bulundurulmalıdır" önermesini desteklerken, %6.5'i önermeyi "kısmen" desteklemiştir. Öğretmenlerin %1.0'i ise önermeyi desteklememiştir.

"Ek üniteler öğretimi planlama ve uygulama sürecinde mutlaka yer almalıdır" önermesine öğretmenlerin %69.9'u "evet" ve %25.2'si "kısmen" yanıtı verirken, % 4.9'u "hayır" yanıtı vermiştir.

Öğretmenlerin %60.3'ü hazırladıkları planların okul müdürleri tarafından onaylanmasını olumlu karşılarken, %19.2'si "kısmen" olumlu karşılamıştır. Yine öğretmenlerin %20.5'i ise hazırladıkları planların okul müdürleri tarafından onaylanmasını olumlu karşılamamıştır. Yıldırım ve diğerleri' nin (2001) yapmış oldukları araştırmada da öğretmenlerin planların müdürler tarafından denetlenmesine orta derecede olumlu yaklaştığı sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenler ünite planlarının müdürler tarafından denetimine olumlu tutum gösterirken, günlük planların denetimine olumsuz tutum göstermişlerdir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %77.4'ü planların denetiminin esnek olması, %18.4'ü denetimin "kısmen" esnek olması yönünde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerin %4.2.'si de olumsuz yönde görüş bildirmiştir. Bu durum Yıldırım ve diğerleri'nin araştırmasını desteklemektedir. Yıldırım ve diğerleri' nin (2001) yaptığı araştırmada öğretmenlerin denetimlerde tarafsız olma ve görüş birliği konularında eksiklikler olduğu yönünde görüş bildirdiği sonucuna ulaşılmıştır.

"Plan hazırlama konusunda öğretmenlere rehberlik edecek kaynakların sayısı artırılmalıdır" önermesini öğretmenlerin %85.2'si desteklerken, %10.1'i "kısmen" desteklemiştir. Öğretmenlerin %4.7'si ise "Plan hazırlama konusunda öğretmenlere rehberlik edecek kaynakların sayısı artırılmalıdır" önermesini desteklememiştir.

"Çağın gelişimine paralel olarak öğretmenlere planlama konusunda eğitim programları düzenlenmelidir" önermesine öğretmenlerin %60.3'ü "evet" ve %24.2'si "kısmen" yanıtı verirken, % 15.6'sı "hayır" yanıtı vermiştir. Bu durum Yıldırım ve diğerleri'nin (2001) yapmış olduğu araştırmayı desteklemektedir. Yıldırım ve diğerlerinin yapmış olduğu araştırmada öğretmenlerin kaynak eksikliğini sorun olarak gördükleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden verilen önermeler dışında başka önerileri varsa yazmaları istenmiştir. Öğretmenlerin verdikleri yanıtlar ve sayıları aşağıdadır:

<u>Öneriler</u>	s
1. Ek ünite önemli gün ve haftalar amacın dışında göstermelik hal almıştır. Bunlar ayıklanmalıdır.	3
2. Planların el yazısıyla yazdırılmaya çalışılması çağ dışı bir anlayıştır. Öğretmen modern yazı yazma araçlarını kullanabilmeli ve yöneticiler buna karşı çıkmak yerine destek olmalıdır.	2
3. Planlama bölge müfettişleri tarafından yapılarak öğretmenlere dağıtılmalıdır.	1
4. Planlama konusunda müfettişler bilgilendirilmeli, planların içeriği müfettişlere göre değişmemelidir.	7
5. Yıllık ve ünite planları MEB' lığı tarafından öğretmenlere ulaştırılmalı, günlük planlar öğretmenler tarafından hazırlanmalıdır.	6
6. Yıllık, ünite ve günlük planlar internette ve TRT kanallarında MEB' lığı tarafından yayınlanabilir, bu eğitimde birlik sağlar.	2
7. Başarılı zümre öğretmenleri veya ilköğretim müfettişlerinin hazırladığı planlar matbuu olarak verilmeli istenilen plan türü uygulanabilmelidir.	1

Öğretmenlerin önerileri Yıldırım ve diğerlerinin (2001) yapmış olduğu araştırmayı desteklemektedir. Araştırmada öğretmenlerin başta zümre öğretmenleri, müfettişler ve uzmanlarla ortak ya da onların rehberliğinde plan hazırlamalarının uygun olacağı yönünde görüş bildirdikleri sonucuna ulaşılmıştır.

3.8. Öğretmenlerin Açık Uçlu Sorulara Verdikleri Yanıtlarla İlgili Bulgular ve Yorumlar

Öğretmenlere her bölümün sonunda başka görüşleriniz varsa yazınız, şeklinde açık uçlu bir soru sorulmuştur. Öğretmenlerin bu sorulara verdikleri yanıtlar Çizelge 48'de gösterilmiştir.

Çizelge 48

Öğretmenlerin Açık Uçlu Sorulara Verdikleri Yanıtlarla İlgili Bulgular

Görüşler	s
• Planlamanın öğretmenin zamanını alıcı olmaması için önlemler alınmalıdır.	11
• Planlamanın yararı vardır.	9
• Planlar daha kısa ve öz hazırlanmalıdır.	9
• Planlama konusunda müfettişler bilgilendirilmeli, planların içeriği müfettişlere göre değişmemelidir	7
• Yıllık ve ünite planları MEB' lığı tarafından öğretmenlere ulaştırılmalı, günlük planlar öğretmenler tarafından hazırlanmalıdır.	6
• Başarıyı plana bağlamak doğru değil, ne öğretebildiğimiz ya da öğretilmediğimiz önemlidir.	6
• Planlama konusunda eksiklerimi meslek yaşantımda giderdim.	4
• İnternetteki hazır planlarda öğretmen sınıfına göre yaptığı değişimleri gösterebilmelidir.	3
• Planlamada hazırcılığa son verici düzenlemeler yapılmalıdır.	3
• Planları her öğretmen bulunduğu yöreye göre hazırlamalıdır.	3
• Ek ünite önemli gün ve haftalar amacın dışında göstermelik hal almıştır. Bunlar ayıklanmalıdır.	3
• Ekstra tatiller planlanan sürelerde planların uygulanmasını zorlaştırıyor.	3
• Ekstra tatiller olmadığı sürece hazırladığım planları uygulayabiliyorum.	3
• Çok tatil zaman israfı yaratıyor. Süre yetmiyor	2
• Yıllık, ünite ve günlük planlar internette ve TRT kanallarında MEB'lığı tarafından yayınlanabilir, bu eğitimde birlik sağlar.	2

• Planlar çevre özelliğini yitirmiş bütünlük kazanmıştır. Çünkü sınavlar bütünlük içinde yapılmaktadır.	1
• Değerlendirme ölçmeye göre yapılmalıdır.	1
• Ölçme sonuçları her zaman gerçeği tam olarak yansıtmayabiliyor. Kendi gözlemlerim daha net cevap veriyor.	1
• Her ünitedeki bilgi, becerileri değerlendiremiyorum.	1
• Ölçme araç ve gereçlerinde çağın gereğine uyacak olanaklar verilmelidir.	1
• Ders sonlarında değerlendirme yapılırsa, ünite sonundaki değerlendirme başarılı oluyor.	1
• Planlama bölge müfettişleri tarafından yapılarak öğretmenlere dağıtılmalıdır.	1
• Başarılı zümre öğretmenleri veya ilköğretim müfettişlerinin hazırladığı planlar matbuu olarak verilmeli istenilen plan türü uygulanabilmelidir.	1

Yukarıdaki verilerde görüldüğü gibi, öğretmenler genelde plan hazırlama konusuna olumlu bakmakla birlikte; planların fazla zaman almaması, kısa ve öz olarak hazırlanması yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretmenlerin plan hazırlama konusunda müfettişlerin de bilgilendirilerek, değerlendirmelerin objektif yapılması yönünde istekleri olduğu anlaşılmaktadır. Öğretmenler plan hazırlamanın önemi yanında hazırlanan planın iyi uygulanması gereği üzerinde de durmuşlardır. Öğretim planlarının hazır hale getirilerek öğretmenlere verilmesi görüşü yanında az da olsa planlarda hazırcılığın olmaması gerektiğini savunan öğretmenlerin olduğu da anlaşılmaktadır. Ekstra tatillerin plan hazırlama ve hazırlanan planları uygulamayı güçleştirdiği öğretmenler tarafından belirtilmiştir. Kimi öğretmenler öğretim planlarının yerel olması yönünde görüş belirtirken, kimilerinin de planların ulusal olması gerektiği yönünde görüş bildirdiği görülmektedir.

4. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgular ve yorumlara dayalı olarak varılan sonuçlar ile bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

4.1. Sonuçlar

4.1.1. Öğretmenlerin Öğretimin Planlanmasına İlişkin Genel Görüşleri İle ilgili Sonuçlar

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %94.0'ünün "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar" önermesini "evet" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. "Kısmen" olarak yanıt veren öğretmenlerin %6.0 olduğu; bu önermeyi benimsemeyen öğretmen olmadığı görülmektedir. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %75.3'ü "öğretim etkinliklerinin planlanması programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar" önermesine "evet", %22.6'sı "kısmen" ve %2.1'i "hayır" yanıtını vermiştir. Bulgularla cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %61.8'i, öğretim etkinliklerinin planlanması program konularının öğrencilerin ilgi, gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağladığı yönünde görüş bildirirken, %34.5'i "kısmen" sağladığı ve %3.6'sı sağlamadığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

- "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %60.5'i "evet" 35.8'i ise "kısmen" olarak yanıt vermiştir. Buna göre, öğretmenlerin %3.6'sının "hayır" yanıtını verdikleri görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlerin öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar" önermesine, araştırmaya katılan öğretmenlerin %53.0'ünün "evet", %42.9'unun "kısmen" ve %4.2'sinin ise "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek öğretim sürecinde verimi artırır" önermesini öğretmenlerin %84.4'ünün "evet", %13.8'inin "kısmen" %1.8'inin ise "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlerin öğrenim durumları arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- Verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim etkinliklerinin planlanması öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır" önermesini öğretmenlerin %73.8'inin "evet", %19.7'sinin "kısmen" ve %6.5'inin "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlerin öğrenim durumları ve mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- Öğretmenlerin %64.2'si öğretim etkinliklerinin planlanması öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarır, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağladığı inancındadır. Öğretmenlerin %28.6'sı "kısmen" sağladığı yönünde görüş bildirmişlerdir. Bunun yanında, öğretmenlerin 7.3'ü ise önermeyi

olumsuz olarak yanıtlamıştır. Bulgularla, öğretmenlerin öğrenim durumları ve mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

4.1.2. Plan Hazırlama İle İlgili Sonuçlar

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %81.8'i gezi, gözlem ve deney planları hazırladıkları yönünde görüş bildirirken, öğretmenlerin %15.8'i gezi, gözlem ve deney planlarını "kısmen" hazırladıkları ve öğretmenlerin %2.3'ünün de gezi, gözlem ve deney planları hazırlamadıkları yönünde görüş bildirdiği anlaşılmaktadır. Bulgularla, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum ve mesleki kıdem arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %34.3'ü, öğretim planlarını yasal zorunluluk olduğu için hazırladıkları yönünde görüş bildirirken, %22.3'ü öğretim planlarını kısmen yasal zorunluluk olduğu için hazırladıkları yönünde görüş bildirmişler ve öğretmenlerin %43.4'ü de öğretim planlarını yasal zorunluluk olduğu için hazırlamadıkları yönünde görüş bildirmiştir. Bulgularla, bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim planlarımı zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum" önermesine öğretmenlerin %58.7'sinin "evet", %29.1'inin "kısmen" ve %12.2'sinin de "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla görev yapılan sınıflar arasında anlamlı bir ilişki olduğu, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretim planlarımı öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum" önermesine öğretmenlerin %16.4'ünün "evet", %40.0'ının "kısmen" ve %43.6' sının da "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum ve mesleki kıdem arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

- "Öğretim planlarımı yazılı olarak hazırlıyorum" önermesine öğretmenlerin %81.6'sının "evet", %6.8'inin "kısmen" ve %11.7'sinin de "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- Çizelgede yer alan verilere genel olarak bakıldığında, "öğretim planlarımı bilgisayarda yazıyorum" önermesine, araştırmaya katılan öğretmenlerin %37.4'ünün "evet", %17.7'sinin "kısmen" ve %44.9'unun ise "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir.
- Araştırmaya katılan tüm öğretmenlerin %85.7'si, "öğretim planlarımı hazırlarken planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum" önermesini "evet" olarak yanıtlarken, %12.7'si "kısmen" ve %1.6'sı "hayır" olarak yanıtlamışlardır. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretim planlarımı hazırlarken çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum" önermesine, araştırmaya katılan öğretmenlerin %84.9'unun "evet", %12.7'sinin "kısmen" ve %2.3'ünün ise "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretim planlarımı hazırlarken ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum" önermesine öğretmenlerin %30.6'sının "evet", %49.9'unun "kısmen" %19.5'inin ise "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %16.6'sının, öğretim planlarını hazırlarken internette yayınlanan planlardan yararlandığı, %35.1'inin "kısmen" yararlandığı ve

%48.3'ünün de internette yayımlanan planlardan yararlanamadığı anlaşılmaktadır. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

- "Öğretim planlarımı hazırlarken ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum" önermesini öğretmenlerin %76.6'sı "evet", %16.1'i "kısmen", %7.3ü "hayır" olarak yanıtlamışlardır. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

4.1.3. Uygulama İle İlgili Sonuçlar

- "Hazırladığım planlardan uygulamada yararlanabiliyorum" önermesine öğretmenlerin %86.5'inin "evet" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Öğretmenlerin %11.7'sinin "kısmen", %1.8'inin ise "hayır" olarak yanıtladıkları anlaşılmaktadır. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.
- "Planlarda belirlediğim süreler uygulamada yeterli oluyor" önermesine öğretmenlerin %60.0'ının "evet", %30.4'ünün "kısmen", %9.6'sının "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ve görev yapılan sınıflar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı saptanmıştır.
- "Planlarda belirlediğim konular öğrencilerin ilgi, gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor" önermesine öğretmenlerin %43.6'sının "evet", %46.2'sinin "kısmen" ve %9.4' ünün de "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla, cinsiyet ve öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Planlarda belirlediğim amaçlara ulaşabiliyorum" önermesine öğretmenlerin %52.7'sinin "evet", %44.2'sinin "kısmen" ve %3.1'inin "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlik meslek bilgisinin edinildiği kurum

arasında öğretmenlik meslek bilgisini mezun olduğu kurumda alan öğretmenler lehine anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

- "Planlarda belirlediğim yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum" önermesini öğretmenlerin %67.3'ünün "evet", %31.2'sinin "kısmen" ve %1.6'sının da "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bulgularla, tüm bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur.
- "Planlarda belirlediğim araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %69.9'unun "evet", %29.1'inin "kısmen" ve %1.0'inin de "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır.
- "Planlarda belirlediğim ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor" önermesini öğretmenlerin % 59.2'si "evet", %37.1'i "kısmen" ve %3.6'sı "hayır" olarak yanıtlamıştır. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.

4.1.4. Değerlendirme İle İlgili Sonuçlar

- "Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor" önermesine öğretmenlerin %73.0'ünün "evet", %22.3'ünün "kısmen" ve %4.7'sinin "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulguların bağımsız değişkenler açısından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.
- "Planlarda belirlediğim zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum" önermesini öğretmenlerin %66.8'inin "evet", %31.7'sinin

"kısmen" ve %1.6'sının "hayır" olarak yanıtladığı görülmektedir. Bulgularla, öğretmenlerin mesleki kıdemleri ve görev yapılan sınıf arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

- "Planlarda belirlediğim ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %66.8' inin "evet", %29.6'sının "kısmen" ve %3.6'sının "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla, mesleki kıdem arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

4.1.5. Öğretim Etkinliklerini Planlamadaki Sorunlar İle İlgili Sonuçlar

- "Öğretimi planlarken süreleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine öğretmenlerin %75.6'sının "evet", %15.1'inin "kısmen" ve %9.4'ünün "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir. Bulgularla, cinsiyet etmeni ile öğretmenlerin görev yapılan sınıf arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretimi planlarken konuları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine öğretmenlerin %77.7'sinin "evet" %11.2'sinin "kısmen" ve yine %11.2'sinin "hayır" yanıtını verdikleri görülmektedir. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında kadın öğretmenler lehine anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretimi planlarken amaçları belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine öğretmenlerin %76.9'u "evet" %13.5'i "kısmen" ve %9.6'sının da "hayır" olarak yanıt verdiği görülmektedir. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretimi planlarken yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşamıyorum"

önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %65.2'sinin "evet", %27.5'inin "kısmen" ve %7.3'ünün "hayır" olarak yanıt verdiği görölmektedir. Bulgularla, öğretmenlerin mesleki kıdemleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

- "Öğretimi planlarken kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesini öğretmenlerin %64.9'unun "evet" %26.5'inin "kısmen" ve %1.8'inin "hayır" olarak yanıtladığı görölmektedir. Bulguların bağımsız değişkenler açasından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretimi planlarken ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin % 70.6'sının "evet", %21.3'ünün "kısmen" ve %8.1'inin "hayır" olarak yanıt verdiği görölmektedir. Bulguların bağımsız değişkenler açasından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır.
- "Öğretimi planlarken değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin, %70.1'inin "evet", %20.5'inin "kısmen" %9.4'ünün "hayır" olarak yanıt verdikleri görölmektedir. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.
- "Öğretimi planlarken yazmakta güçlük yaşamıyorum" önermesini öğretmenlerin %42.3'ünün "evet", %32.2'sinin "kısmen" ve %25.5'inin "hayır" olarak yanıtladığı görölmektedir. Bulguların bağımsız değişkenler açasından çözümlenmesi yapıldığında, bulgular ile bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki bulunmadığı saptanmıştır.

4.1.6. Planlama Eğitimi İle İlgili Sonuçlar

- "Öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi

yeterli buluyorum" önermesine öğretmenlerin %44.7'sinin "evet", %24.4'ünün "kısmen" ve %30.9'unun "hayır" olarak yanıt verdikleri görülmektedir.

- "Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum" önermesine araştırmaya katılan öğretmenlerin %14.0'ü "evet", %24.9'u "kısmen" ve %61.0'i "hayır" olarak yanıt vermişlerdir. Bulgularla, cinsiyet etmeni arasında anlamlı bir ilişki bulunmuş, diğer bağımsız değişkenler arasında anlamlı bir ilişki olmadığı belirlenmiştir.

4.1.7. Öneriler İle İlgili Sonuçlar

- "Öğretim etkinlikleri mutlaka planlanmalıdır" önermesine öğretmenlerin %87.0'ı "evet" ve %10.9'u "kısmen" yanıtı ile katılırken, %2.1'i önermeye katılmamıştır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %52.3'ü plan hazırlamanın kendi isteklerine bırakılması yönünde görüş bildirirken, %28.6'sı görüşü "kısmen" desteklemiş, %2.6'sı da desteklememiştir.
- "Hazırlanan planlardan öğretim sürecinin her aşamasında yararlanılmalıdır" önermesine, öğretmenlerin %81.3'ü destek vermiştir. Öğretmenlerin %16.1'i önermeyi "kısmen" desteklerken, %2.3'ü desteklememiştir.
- Öğretmenler "planlar, planlama konusundaki kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmalıdır" önermesini, %80.5'i "evet", %17.1'i "kısmen" ve %2.3'ü "hayır" olarak yanıtlamışlardır.
- Öğretmenlerin %70.1'i planları hazırlarken zümre öğretmenlerini yanında öğrencilerle de işbirliği yapılması yönünde görüş bildirirken, %25.7'si "kısmen" işbirliği yapılması yönünde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerin %4.2'si önermeyi olumsuz karşılamıştır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %61.3'ü planların yazılı hazırlanması, %15.8'inin

"kısmen" yazılı hazırlanması, %22.9'u da planların yazılı hazırlanmaması yönünde görüş bildirmişlerdir.

- "İnternette ve ünite dergilerinde hazır olarak yayınlanan planlardan yararlanma konusunda esneklik sağlanmalıdır" önermesine öğretmenlerin %70.9'u destek vermiştir. Öğretmenlerin %22.9'u önermeyi "kısmen" desteklerken, %6.2'si önermeyi desteklememiştir.
- "Yıllık planlar ve ünite planları öğretim yılı başında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere hazır olarak verilmelidir" önermesine öğretmenlerin %70.4'ü "evet" yanıtı ile, %15.6'sı "kısmen" yanıtı ile katılırken, %6.2'si önermeye katılmamıştır.
- Öğretmenlerin %23.4'ü hazırladıkları planların ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmesini olumlu karşılarken, %26.8'i "kısmen" olumlu karşılamıştır. %14.0'ü ise hazırladıkları planların ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmesini olumlu karşılamamıştır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %92.5'i "planlar hazırlanırken program konuları, öğrencilerin ilgi, gereksinme ve yetenekleri göz önünde bulundurulmalıdır" görüşünü desteklerken, %6.5'i önermeyi "kısmen" desteklemiştir, %1.0'i ise önermeyi desteklememiştir.
- "Ek üniteler öğretimi planlama ve uygulama sürecinde mutlaka yer almalıdır" önermesine öğretmenlerin %69.9'u "evet" ve %25.2'si "kısmen" yanıtı verirken, %4.9'u "hayır" yanıtı vermiştir.
- Öğretmenlerin %60.3'ü hazırladıkları planların okul müdürleri tarafından onaylanmasını olumlu karşılarken, %19.2'si "kısmen" olumlu karşılamıştır. Yine öğretmenlerin %20.5'i ise hazırladıkları planların okul müdürleri tarafından onaylanmasını olumlu karşılamamıştır.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin %77.4'ü planların denetiminin esnek olması, %18.4'ü denetimin "kısmen" esnek olması yönünde görüş bildirmiştir. Öğretmenlerin %4.2'si de olumsuz yönde görüş bildirmiştir.
- "Plan hazırlama konusunda öğretmenlere rehberlik edecek kaynakların sayısı artırılmalıdır" önermesini öğretmenlerin %85.2'si desteklerken, %10.1'i "kısmen" desteklemiştir. Öğretmenlerin %4.7'si ise önermeyi desteklememiştir.
- "Çağın gelişimine paralel olarak öğretmenlere planlama konusunda eğitim programları düzenlenmelidir" önermesine öğretmenlerin %60.3'ü "evet" ve %24.2'si "kısmen" yanıtı verirken, % 15.6'sı "hayır" yanıtı vermiştir.

Araştırmada elde edilen öğretmen görüşlerine dayalı olarak, sınıf öğretmenlerinin öğretimin planlanmasına ilişkin görüşlerinin genelde olumlu olduğu söylenebilir.

4.2. Öneriler

Gerçekleştirilen bu araştırmanın ortaya koyduğu bulgular ışığında aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

- Hizmetöncesi eğitim döneminde öğrencilere planlanma konusundaki öğretimin daha fazla uygulamaya dayalı olarak verilmesi, öğretmenlerin bu konudaki bilgi ve becerilerinin artmasını sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin öğretim planlarını bilgisayarda yazılabilmeleri, internette ve ünite dergilerinde yayınlanan hazır planlardan yararlanabilmeleri konularında esneklikler sağlanmalıdır.
- Öğretim planlarının denetlenmesi sürecinde esneklik ve objektiflik sağlanmalıdır.
- Plan hazırlama konusunda öğretmenlere rehberlik edecek kaynaklar nitelik ve niceliksel olarak artırılmalıdır. Bu konuda yapılan araştırmaların öğretmenlere ulaşması sağlanmalıdır.
- Hazırlanan öğretim planlarının uygulamadaki etkililiği konusunda araştırmalar yapılmalıdır.

EKLER

EK		Sayfa
1.	ARAŞTIRMANIN ÇALIŞMA EVRENİ.....	202
2.	BİLGİ TOPLAMADA KULLANILAN ANKET ÖRNEĞİ.....	203
3.	OKULLARDA ANKET UYGULAMASINA İZİN VERİLMESİNİ İSTEYEN YAZI ÖRNEĞİ.....	209
4.	OKULLARDA ANKET UYGULAMASINA İZİN VERİLDİĞİNİ GÖSTEREN ONAY ÖRNEĞİ.....	210

EK 1

Araştırmanın Çalışma Evreni

Okulun Adı	Öğretmen Sayısı	Toplam Sayıya Göre Oranı
	s	%
1. Abdurrahman Paşa İ.Ö.O	10	2.34
2. Adnan Menderes İ.Ö.O	11	2.58
3. Atatürk İ.Ö.O	20	4.69
4. Atakent İ.Ö.O	10	2.34
5. Azot İ.Ö.O	20	4.69
6. Bahattin Çini İ.Ö.O	10	2.34
7. Bahçelievler İ.Ö.O	15	3.52
8. Barbaros İ.Ö.O	5	1.17
9. Cumhuriyet İ.Ö.O	12	2.81
10. Çinikent İ.Ö.O	17	3.99
11. Dumlupınar İ.Ö.O	21	4.92
12. 50. Yıl İ.Ö.O	6	1.40
13. Evliya Çelebi İ.Ö.O	15	3.52
14. Emine Arıoğlu İ.Ö.O	7	1.40
15. Fatih İ.Ö.O	21	4.92
16. Fevzi Çakmak İ.Ö.O	11	2.58
17. Fuat Paşa İ.Ö.O	13	3.05
18. Gazi Kemal İ.Ö.O	5	1.17
19. Hüsnü Kişioğlu İ.Ö.O	6	1.40
20. Derviş Paşa İ.Ö.O	5	1.17
21. Lala Hüseyin Paşa İ.Ö.O	6	1.40
22. Linyit İ.Ö.O	12	2.81
23. Mehmet Akif Ersoy İ.Ö.O	10	2.34
24. Mehmet Çini İ.Ö.O	12	2.81
25. Milli Egemenlik İ.Ö.O	5	1.17
26. 30 Ağustos İ.Ö.O	10	2.34
27. 19 Mayıs İ.Ö.O	5	1.17
28. Şair Şeyhi İ.Ö.O	10	2.34
29. Şeker İ.Ö.O	20	4.69
30. Tekel İ.Ö.O	9	2.11
31. Ümran Aygen İ.Ö.O	7	1.40
32. Vakıfbank İ.Ö.O	10	2.34
33. Yeni Doğan İ.Ö.O	12	2.81
34. Yıldırım Beyazıt İ.Ö.O	13	3.05
35. 100. Yıl İ.Ö.O	10	2.34
36. Yunus Emre İ.Ö.O	24	5.63
37. Zafer İ.Ö.O	11	2.58
Toplam	429	%100

Kütahya İli Milli Eğitim Müdürlüğü 2001 yılı verilerinden düzenlenmiştir.

EK 2

**İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN SINIF
ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİM ETKİNLİKLERİNİN PLANLANMASINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ
ANKET FORMU**

Sayın Meslektaşım,

Bu anket, ilköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin öğretim etkinliklerinin planlanmasına ilişkin görüşlerini belirlemek için hazırlanmıştır. Anket, sekiz farklı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde yer alan sorular, kişisel bilgilerle ilgilidir. Diğer bölümlerde yer alan sorular ve görüşler ise sırasıyla; öğretimin planlanmasına ilişkin genel görüşler, plan hazırlama, uygulama, değerlendirme, sorunlar, planlama eğitimi ve öneriler ile ilgilidir.

Araştırmanın sağlıklı bir sonuca ulaşması, vereceğiniz içten yanıtlarla olanaklı olacağından, ankette yer alan maddeleri hiçbir endişeye kapılmaksızın gerçek düşüncelerinizi yansıtacak biçimde yanıtlayınız. Vereceğiniz bilgiler kimseye açıklanmayacak, bilimsel bir araştırmada kullanılacaktır.

Anketi yanıtlayarak araştırmaya sağlayacağınız değerli katkılar için şimdiden teşekkür ederim.

Seher KARAALP
Anadolu Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

Ek - 2 devam

I. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

Bu bölüm, kişisel özellikleri belirlemeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Soruları yanıtlarken durumunuza uygun olan seçeneğin yanına (x) işareti koymanız yeterli olacaktır.

1. Cinsiyetiniz:

- ( )a. Kadın
( )b. Erkek

2. En son bitirdiğiniz kurum / Program:

- ( )a. Öğretmen Okulu
( )b. Eğitim Enstitüsü
( )c. Açıköğretim Fakültesi Eğitim Önlisans Programı
( )d. Açıköğretim Fakültesi Lisans Tamamlama Programı
( )e. Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği Programı
( )f. Diğer (Belirtiniz):.....

3. Öğretmenlik meslek bilgisini edindiğiniz kurum:

- ( )a. Mezun Olduğum Kurum
( )b. Katıldığım Sertifika Programı
( )c. Diğer (Belirtiniz):.....

4. Mesleki kıdeminiz:

- ( )a. 1 - 5 yıl
( )b. 6 - 10 yıl
( )c. 11 - 15 yıl
( )d. 16 - 20 yıl
( )e. 21 - 25 yıl
( )f. 25 yıl ve üzeri

5. Görev yaptığınız sınıf:

- ( )a. 1. sınıf
( )b. 2. sınıf
( )c. 3. sınıf
( )d. 4. sınıf
( )e. 5. sınıf

Ek - 2 devam

Anketin bu bölümleri 3 seçenekli maddelerden oluşmaktadır. Bu seçeneklerden size en uygun olanının altına (x) işareti koyunuz.

II.BÖLÜM

ÖĞRETİMİN PLANLANMASINA
İLİŞKİN GENEL GÖRÜŞLER

	Evete	Kismen	Hayır
Öğretim etkinliklerinin planlanması;			
1. öğretim sürecinin planlı bir biçimde yürütülmesini sağlar.			
2. programların belirlenen sürelerde tamamlanmasını sağlar.			
3. program konularının öğrencilerin ilgi,gereksinme, yeti ve yeteneklerine göre ele alınmasına olanak sağlar.			
4. öğretim sürecinin değerlendirilmesinde geçerli ve güvenilir sonuçlar elde edilmesini sağlar.			
5. öğretim sürecinde karşılaşılabilecek olası güçlüklerin giderilmesini sağlar.			
6. öğretmene neyi, niçin ve nasıl öğreteceğini düşündürerek, öğretim sürecinde verimi artırır.			
7. öğretim sürecinde öğretmeni acelecilik ve telaştan kurtarır.			
8. öğretmen ve öğrencilerin zihinlerini dağınıklıktan kurtarır, öğrencilerin konuyu daha iyi öğrenmelerini sağlar.			

Bunların dışında görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz:

.....

.....

.....

Ek - 2 devam

III. BÖLÜM

PLAN HAZIRLAMA

	Evet	Kısmen	Hayır
9. Gezi, gözlem ve deney planları hazırlıyorum.			
Öğretim planlarımı;			
10. yasal zorunluluk olduğu için hazırlıyorum.			
11. zümre öğretmenleri ile birlikte hazırlıyorum.			
12. öğrencilerimle birlikte hazırlıyorum.			
13. yazılı olarak hazırlıyorum.			
14. bilgisayarda yazıyorum.			
Öğretim planlarımı hazırlarken ;			
15. planlama konusundaki kaynaklardan yararlanıyorum.			
16. çevrenin, okulun ve öğrencilerin özelliklerini ve olanaklarını gözönünde bulunduruyorum.			
17. ünite dergilerinde yer alan hazır planlardan yararlanıyorum.			
18. internette yayınlanan planlardan yararlanıyorum.			
19. ek üniteleri gözönünde bulunduruyorum.			

Bunların dışında görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz:

.....

.....

.....

IV. BÖLÜM

UYGULAMA

	Evet	Kısmen	Hayır
20. Hazırladığım planlardan uygulamada yararlanıyorum.			
Planlarda belirlediğim;			
21. süreler uygulamada yeterli oluyor.			
22. konular öğrencilerin ilgi gereksinim ve yeteneklerine yanıt veriyor.			
23. amaçlara ulaşabiliyorum.			
24. yöntem ve teknikleri uygulamaya dönüştürebiliyorum.			
25. araç ve gereçlerden öğretime katkı sağlayacak şekilde yararlanabiliyorum			
26. ödevler öğrencilerim tarafından gerçekleştirilebiliyor			

Bunların dışında görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz:

.....

.....

.....

Ek - 2 devam

V. BÖLÜM DEĞERLENDİRME

	Evet	Kısmen	Hayır
27. Hazırladığım planlar kendimi denetlememe olanak sağlıyor.			
Planlarda belirlediğim;			
28. zaman ve sürelerde değerlendirme etkinliklerini gerçekleştirebiliyorum.			
29. ölçme araç ve gereçlerini kullanabiliyorum.			

Bunların dışında görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz:

.....

.....

.....

VI. BÖLÜM SORUNLAR

	Evet	Kısmen	Hayır
Öğretimi planlarken;			
30. süreleri belirlemede güçlük yaşamıyorum.			
31. konuları belirlemede güçlük yaşamıyorum.			
32. amaçları belirlemede güçlük yaşamıyorum.			
33. yöntem ve teknikleri belirlemede güçlük yaşamıyorum.			
34. kaynakları, araç ve gereçleri belirlemede güçlük yaşamıyorum.			
35. ödev ve konularını belirlemede güçlük yaşamıyorum.			
36. değerlendirme yöntemlerini belirlemede güçlük yaşamıyorum.			
37. yazmakta güçlük yaşamıyorum.			

Bunların dışında görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz:

.....

.....

.....

Ek - 2 devam

VII. BÖLÜM

PLANLAMA EĞİTİMİ

	Evvet	Kısmen	Hayır
38. Öğretmenlik meslek bilgisini alırken, plan hazırlama konusunda aldığım eğitimi yeterli buluyorum.			
39. Plan hazırlama konusunda hizmetiçi eğitim alma gereksinimi duyuyorum.			

Bunların dışında görüşleriniz varsa lütfen belirtiniz:

.....

.....

.....

VIII. BÖLÜM

ÖNERİLER

	Evvet	Kısmen	Hayır
40. Öğretim etkinlikleri mutlaka planlanmalıdır.			
41. Plan hazırlamak, öğretmenlerin isteklerine bırakılmalıdır.			
42. Hazırlanan planlardan öğretim sürecinin her aşamasında yararlanılmalıdır.			
43. Planlar, planlama konusundaki kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmalıdır.			
44. Planlar hazırlanırken, zümre öğretmenleri ile işbirliğinin yanısıra öğrencilerle de işbirliği yapılmalıdır.			
45. Planlar yazılı hazırlanmalıdır.			
46. İnternette ve ünite dergilerinde hazır olarak yayınlanan planlardan yararlanma konusunda öğretmenlere esneklik sağlanmalıdır.			
47. Yıllık planlar ve ünite planları öğretim yılı başında Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlere hazır olarak verilmelidir.			
48. Hazırlanan planlar ilköğretim müfettişleri tarafından denetlenmelidir.			
49. Planlar hazırlanırken, program konuları öğrencilerin ilgi, gereksinme ve yetenekleri gözönünde bulundurulmalıdır.			
50. Ek üniteler, öğretimi planlama ve uygulama sürecinde mutlaka yer almalıdır.			
51. Hazırlanan planlar, okul müdürüne onaylatılmalıdır.			
52. Planların denetimi esnek olmalıdır.			
53. Plan hazırlama konusunda öğretmenlere rehberlik edecek kaynakların sayısı artırılmalıdır.			
54. Çağın gelişimine paralel olarak, öğretmenlere planlama konusunda hizmetiçi eğitim programları düzenlenmelidir.			

Bunların dışında önerileriniz varsa lütfen belirtiniz:

.....

.....

.....

EK 3

T.C.
ANADOLU ÜNİVERSİTESİ

SAYI : B.30.2.ANA.0.70.00.01.-400/4 51-2429
KONU : Anket İzni.

Tarih: 06 Haziran 2007

KÜTAHYA VALİLİĞİNE
(Milli Eğitim Müdürlüğü)
KÜTAHYA

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Seher KARAALP'in, "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim Etkinliklerinin Planlanmasına İlişkin Görüşlerini Belirlemek" konulu yüksek lisans tezi ile ilgili olarak İliniz Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı il merkezinde bulunan ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin görüşlerinin alınabilmesi için anket uygulaması gerekmektedir.

Bilgilerinizi, adı geçen öğrenciye söz konusu anketi uygulayabilmesi için gerekli iznin verilmesini arz ederim.

2429
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
10 6 2007
Vali

Prof.Dr.Atila BARKANA
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

EKLER :
EK-1 Anket Formu
EK-2 İlköğretim Okulları Listesi

EK 4

T.C.
KÜTAHYA VALİLİĞİ
İl Milli Eğitim Müdürlüğü

YI : B.08.4.MEM.4.43.00.05.1.510- 9611
NU : Anket

12 HAZ 2002

VALİLİK MAKAMINA
KÜTAHYA

İ : Anadolu Üniversitesinin 06.06.2002 ve 2429 Sayılı Yazısı.

Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Sınıf Öğretmenliği Yüksek Lisans Programı öğrencisi Seher KARAALP'in, "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Sınıf Öğretmenlerinin Öğretim Etkinliklerinin Planlamasına İlişkin Görüşlerini Belirlemek" adlı yüksek lisans tezi ile ilgili olarak Müdürlüğümüze bağlı İl Merkezinde bulunan ilköğretim okullarındaki öğretmenlerin görüşlerinin alınabilmesi için ekteki anket formun uygulamasını yapmak üzere görevlendirilmiştir.

Tez çalışmasının dersleri aksatmayacak şekilde okul müdürlüğünün sorumluluğunda yapılması Müdürlüğümüze uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde Olur'larınıza arz ederim.

Halis DEMİR
İl Milli Eğitim Müdürü

OLUR
06/2002

Nurdoğan KAYA
Vali a.
Vali Yardımcısı

KAYNAKLAR

Adem, Mahmut. **Eğitim Planlaması Kavramlar Yöntemler Teknikler.** İkinci baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Araştırmaları Merkezi Yayın No: 1, 1981.

Akbaşı, Sait ve Önder Piten. **İlköğretim Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim.** Konya: Mikro Basım, Yayım, Dağıtım, 1999.

Alpar, Reha. **İstatistik ve Spor Bilimleri.** Birinci basım. Ankara: Bağırhan Yayınmevi, 1998.

Azizoğlu, Halit. "Ankara Merkez İlkokul Öğretmenlerinin Öğretim Planları Hakkındaki Görüşleri." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1989.

Baytekin, Çetin. **Ne, Niçin , Neden Öğretiyoruz?** Ankara: Anı Yayıncılık, 2001.

Bilen, Mürüvvet. **Plandan Uygulamaya Öğretim.** Üçüncü baskı. Ankara: Takav Matbaa, 1993.

..... **Plandan Uygulamaya Öğretim.** Beşinci baskı. Ankara: Anı Yayıncılık, 1999.

Binbaşoğlu, Cavit. **Genel Öğretim Bilgisi.** Yedinci basım. Ankara: Kadıoğlu Matbaası, 1994.

..... **Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim.** Yenilenmiş Üçüncü baskı. Ankara: Anı Yayıncılık, 1999.

Büyükkaragöz, Savaş ve Cuma Çivi. **Genel Öğretim Metodları.** Genişletilmiş Yedinci baskı. İstanbul: Öz Eğitim Yayınları, 1997.

Coşkun, Hakan. **İlköğretim Öğretmen El Kitabı Ders Planı Örnekleri**. Ankara: Taş Kitapçılık Ltd. Şti., 1998.

Çelenk, Süleyman, Neşe Tertemiz ve Nurdan Kalaycı. **İlköğretim Programları Ve Gelişmeler**. Yayına Hazırlayan: Atilla Tazebay. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2000.

Çelik, Yaşar. "İlköğretim Öğretmenlerinin Öğretim Planları Hazırlamadaki Sorunlarının Belirlenmesi." Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1998.

Demirel, Özcan. **Planlamadan Değerlendirmeye Öğretme Sanatı**. Ankara: Pegem Yayıncılık, 1999.

_____ . **Genel Öğretim Yöntemleri**. Ankara: Kardeş Kitap ve Yayınevi, 1998.

_____ . **Kuramdan Uygulamaya Eğitimde Program Geliştirme**. Ankara: Kardeş Kitap ve Yayınevi, 1998.

Dil Tarih Yüksek Kurumu. **Türkçe Sözlük**. İstanbul: Milliyet Tesisleri, 1992.

Erdener, Sabahattin. "Eğitim ve Öğretim Çalışmalarında Plan". **Çağdaş Eğitim Dergisi**. 7, 63 : 32-34, 1982.

Gözütok Dilek. **Öğretmenliğimi Geliştiriyorum**. Ankara: Siyasal Kitabevi, 2000.

Gültekin, Mehmet. "Öğretim Etkinliklerinin Planlanması." **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**. Editör: Mehmet Gültekin. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 1317, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 716, 2001.

Gürkan, Tanju ve Erten Gökçe. **Türkiye'de ve Çeşitli Ülkelerde İlköğretim**. Ankara: Siyasal Kitabevi, 1999.

Güleryüz, Hasan. **İlköğretim Okulu Programı**. Ankara: Pegem Yayıncılık, 2001.

Hesapçıoğlu, Muhsin. **Öğretim İlke ve Yöntemleri**. İstanbul: Beta Yayıncılık, 1992.

_____ . **Öğretim İlke ve Yöntemleri Eğitim Programları ve Öğretim**.
Genişletilmiş Yedinci baskı. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., 1998.

Karasar, Niyazi. **Bilimsel Araştırma Yöntemi**. Üçüncü baskı. Ankara: Bilim Yayınları,
1982.

_____ . **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. Sekizinci basım. Ankara: 1995.

Kauchak Donald P. and Paul D. Eggen. **Learning and Teaching Research-Based
Methods**. Massachusetts: 1989.

Kizlik Robert. **Five Common Mistakes In Writing Lessons Plans (And How To
Avoid Them)**. <http://adprima.com/mistakes.htm>. 16.11.2001.

Küçükahmet, Leyla. " Öğretime Hazırlık ve Dersin İşlenmesi". **İlkokul Programları ve
Öğretim Yöntemleri**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 189,
Açıköğretim Fakültesi Yayınları No:90, 1988.

_____ . **Öğretimde Planlama ve Değerlendirme**. Ankara: Nobel Yayın
Dağıtım, 2000.

Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı. **İlkokul Yönetmeliği**. Ankara: Milli Eğitim
Basımevi, 1988.

Milli Eğitim Bakanlığı. **Eğitim Öğretim Çalışmalarını Planlı Yürütülmesine İlişkin
Yönerge 1981**. http://members.tripod.com/egitimci/planlamanin_önemi.htm.
Erişim Tarihi: 18.11.2001.

"İlköğretim Kurumları Yönetmeliğinin Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Yönetmelik". İstanbul: MEB. Basımevi,1997.

Orlich Donald C., Robert J. Harder, Richard C.Callahan, Harry W. Gibson. **Teaching Strategies**. Five edition. Boston: Houghton Mifflin Company, 1998.

Ornstein, A. C. (1997). **"How Teachers Plan Lessons. High School Journal"**. (Yıldırım ve diğerleri, 2001, s.8'deki alıntı).

Özbudun, Haldun. **"İlköğretim Okullarında Resim-İş Dersi Günlük Plan Uygulamaları"**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.

Özçelik, Durmuş Ali. **Eğitim Programları ve Öğretim (Genel Öğretim Yöntemleri)**. Üçüncü baskı. Ankara: ÖSYM Yayınlar, 1992-3.

Özden, Yüksel. **Öğrenme ve Öğretme**. Dördüncü baskı. Ankara: Pegem Yayıncılık, 2000.

Özdemir, Mustafa, Sedat Sönmez. **Sınıf Öğretmeni Adaylarına Öğretmen El Kitabı**. Ankara: Pegem Yayıncılık, 2000.

Saban, Ahmet. **Öğrenme Öğretme Süreci: Yeni Teori ve Yaklaşımlar**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti., 2000.

Senemoğlu, Nuray. **Gelişim Öğrenme ve Öğretim**. Ankara: Ertem Matbaacılık, 1997.

Sönmez, Veysel. **"İlkokul Öğretmenlerinin Sınıf İçi Etkinlikleri"**. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Türkiye'de İlköğretim Sempozyumu. 11, 8:97-106, 1992.

Sözer, Ersan. **Kuramdan Uygulamaya Sosyal Bilimlerin Öğretimi**. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1034, Eğitim Fakültesi Yayınları No: 50, 1998.

_____. **Öğretmenlik Mesleğine Giriş**. Editör: Ersan Sözer. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No: 1220, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 700, 2002.

Taşdemir, Mehmet. **Birleştirilmiş Sınıflarda Öğretim Öğretmen Elkitabı**. Ankara: Ocak Yayınları, 2000.

Yangın, Banu. "Türkçe Eğitim Etkinliklerinin Planlanması". **Türkçe Öğretimi**. Editör: Seyhun Topbaş. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No: 1066, Açıköğretim Fakültesi Yayınları No: 587, 1998.

Yıldırım ve Diğerleri. "İlköğretim I. Kademe Düzeyinde Yapılan Öğretim Planlarının Değerlendirilmesi". Orta Doğu Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü. Ankara: Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı Yayınları 126, Araştırma Serisi 043, 2001.

Write-A-Lesson Plan Guide. <http://www.askeric.org/Virtual/Lessons/Guide.shtml>. Erişim Tarihi: 16.11.2001.

Varış, Fatma. **Eğitimde Program Geliştirme "Teori ve Teknikler"**. Dördüncü baskı. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları No:157, 1988.

Yaşar, Şefik. "Sosyal Bilgilerde Öğretim Etkinliklerinin Planlanması". **Sosyal Bilgiler Öğretimi**. Editör: Gürhan Can. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları No:1064, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 581, 1998.

_____. "Fen Bilgisinde Öğretim Etkinliklerinin Planlanması". **Fen Bilgisi Öğretimi**. Editör: Şefik Yaşar. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayını No:1061, Açıköğretim Fakültesi Yayını No: 585, 1999.